

قۇرئان كەرىم ھەققەت

ئاپتورى: شەيخ ئابدۇلمەجىد زەندانى

تەرجىمە قىلغۇچى: ئەبۇ ئەكرەم ئەھمەد

بارلىق « لا إِلَهَ إِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ » دىن ئىبارەت چىن ھەقىقەتكە ئىمان

كەلتۈرمەيدىغانلارغا ...!

بەزى قۇرئان نايەتلىرى كۆرسىتىپ ئۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەر، ئىلىم- پەن ساھەسىدىكى غەيرىي مۇسۇلمان ئالىملار تەرىپىدىن ئىسپاتلاندى. شۇنىڭ بىلەن بەزىلەرنىڭ دىلىنى قاراڭغۇلاشتۇرۇۋالغان شەك- گۇمان يوقۇلۇپ ھەقىقەت ئويۇنچۇق ئايدىڭلاشتى.

ھۆرمەتلىك كىتاپخان! شۇڭا بىز سىزنىڭ ئىدىيىڭىز ۋە غايىۋى يۈلۈنۈشىڭىزنىڭ قانداق بولشىدىن قەتئىي نەزەر ئىسلام دىنىنى ئىلمىيلىك، سەمىمىلىك ۋە ئويىڭىز بىلەن ھەر تەرەپلىمە چوڭقۇر مۇلاھىزە ۋە ئانالىز قىلىپ، ئۇنىڭ سىياسىي قانۇن، ئەخلاق- پەزىلەت ۋە قىممەت قارشى... قاتارلىقلار بىلەن ياخشى تونۇشۇپ، ئاللاھنىڭ رىزالىقى ۋە جەننىتى بىلەن زەپەر قۇچىشىڭىز ۋە ئاخىرەتتە جازالانىشتىن قۇتلىشىڭىز ئۈچۈن، قالغان ھاياتىڭىزدا ئىسلام دىنىنى قوبۇل قىلىپ، ئۇنىڭ قانۇن- تۈزۈملىرىگە رىئايە قىلىشىڭىزنى تەشەببۇس قىلىمىز. شۇنىڭ ئېنىقكى، ھەرقانداق بىر مۇسۇلماننىڭ ئارزۇ- ئىستىكى بارلىقىنى، بارچە ئىنسانىيەتنىڭ توغرا يولىنى تېپىپ كىشىلىك ھاياتىنى شات- خوراملىق بىلەن ئۆتكۈزۈشى ئۈچۈن، قۇربان بېرىش بىلەن بىرگە، ئاتىمىزلىق، شىركىلىك ۋە يامان غەزەپلەر بىلەن تەبىئىي ئىلاھىيلاشتۇرۇلغان ئادەمسىمان ئىلاھ... قاتارلىقلارنىڭ تۈزىمىغا چۈشۈپ قالغان كىشىلەرنى ھارماي- تالماي ئىمان نۇرىغا يېتەكلەشنى چىن دىنى ۋە ئىنسانىي بۇرچى دەپ بۇلۇشتۇر... مانابۇ بارچە پەيغەمبەرلەرنىڭ بىردىن- بىر ۋەزىپىسىدۇر..

بىزگە ئىنسانىيەتتە قىرىنداش بولغان ھەر بىر بۇرادىرىمىزنىڭ سەمىگە شۇنى سېلىپ قويىمىزكى، نۆۋەتتىكى مۇسۇلمانلارنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالى ناھايىتىمۇ ئېچىنشىلىق... ئۇلار، دىننىڭ ماھىيىتىدىن ۋە تەلىم- تەربىيىسىدىن بەكمۇ يىراق... ئۇلارنىڭ ماددى ۋە مەنەۋى شەرت- شارائىتى، ئۇلارنى باشقىلاردىن نەچچە ھەسسە كۈچلۈك قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە تۇرۇقلۇق، ئۇلار سانائەت، تېخنىلوگىيە ۋە ئەسكىرى كۈچ جەھەتتە بەكلا ئارقىدا قالماقتا... مۇسۇلمانلارنىڭ نۆۋەتتىكى پاسىپ ئەھۋالىنى سىزنىڭ ئىسلام دىنىغا بولغان نۇقتىئىنەزىرىڭىزگە تەسىر يەتكۈزۈمەسلىكىنى ئۈمىد قىلىمىز... ئەمەلىيەتتە بۇنداق قىلىشنىڭ ئۆزىمۇ ماھىيەتتىن ئېلىپ ئېتىقاندا روشەن خاتالىق. بۇ توغۇرلۇق بىر ئالىم « ھەقىقىي ئەلەر تېپىلسىلا، ئىسلام نېمە دېگەن بۈيۈك دىن..! » دېگەن. بىز ھەر بىر مۇسۇلمان زىيالىلارنىڭ تەشەببۇسكارلىقى ۋە مەسئۇلىيەتچانلىقى بىلەن- ئاللاھ خالىسا- مۇسۇلمانلارنىڭ نۆۋەتتىكى ۋەزىيىتى پات- ئارىدا، ئاللاھنى ۋە ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرىنى مەمنۇن قىلىدىغان، ئىنسانلار تارىخىدىن بۇيانقى ئەڭ مۇكەممەل، ئەڭ ئىلغار، ئەڭ ئىلمىي ھالىتىگە قايتىشىنى ئۈمىد قىلىمىز..

مۇندەرجە

مۇقەددىمە

- 1- قىسىم: ئىنساننىڭ تۈرىلىشىدىكى باسقۇچلار
- 2 - قىسىم: ئىنساننىڭ تۈرىلىشىدىكى باسقۇچلار
- 3- قىسىم: تېرە ۋە نېرۋىلارنىڭ سېزىمى ۋە مەركەزلىرى ۋە قۇرئانى خارەكتېرلەش
- 4- قىسىم: پروفېسسور كرونېرنىڭ قۇرئاندىكى گېئولوگىيەلىك ۋە ئاستورنومىيەلىك ئايەتلەرگە بولغان

كۆز قاراشى

- 5- قىسىم: تۈرەلمە باسقۇچلىرىنىڭ مورفولوگىيەلىك خاراكتېرلىنىشى
- 6 - قىسىم: قۇرئانى ھەققەت بىلەن ئىلىم-پەن كەشپىياتلىرىنىڭ بىردەك چىقىشى
- 7- قىسىم: ئىسلام ۋە ئىلىم - پەن
- 8- قىسىم: قۇرئاندىكى ئوكيانىشۇناسلىق ئىلمىگە ئائىت ئايەتلەرگە قىسقىچە نەزەر
- 9- قىسىم: پاهىشۋازلىقنىڭ ئەۋجى ئېلىشى بىلەن ۋابا كېسەللىرىنىڭ ئوتتۇرغا چىقىشى
- 10 - قىسىم: قۇرئان كەرىم ۋە جۇغراپىيە
- 11 - قىسىم: تاغ ۋە قۇرئان كەرىم
- 12- قىسىم: قۇرئان كەرىم ۋە ئاستورنومىيە
- 13- قىسىم: تۈرەلمىنىڭ باسقۇچلىرى
- 14- قىسىم: دېڭىز- ئوكيان ۋە قۇرئان كەرىم
- 15- قىسىم: دېڭىز ھادىسىلىرى ئىلىم- پەن نەتىجىلىرى بىلەن قۇرئان ئايەتلىرى ئوتتۇرىسىدا

خاتىمە

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مۇقەددىمە

بارلىق ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاش ، بارچە كائىناتلارنى پەرۋىش قىلغۇچى پەۋەردىگار- ئاللاھ غىلا خاستۇر ، ھەققانىيەتنى ياقلاشتا كۆكرەك كېرىپ دادىل قەدەم تاشلاپ ماڭالىشىمىز ئۈچۈن ، ئەمىلى تۇرمۇش ۋە بىباھا ئىش-ئىزلىرى ، قىممەتلىك يوليۇرۇقلىرى ئارقىلىق ھاياتلىق يولمىزغا تاقىيامەتكىچە ئۆچەس مەشئەللەرنى يېقىپ بەرگەن قەدىرلىك ، جانىجان پەيغەمبىرىمىز (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا ۋە بارلىق ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا شۇنداقلا پىداكارلىقنىڭ ۋە باھادۇرلۇقنىڭ تەكۋانىسىنى نەمۇنىلىرى بولغان ، جان پىدا ساھابىلىرىگە ۋە ئىزباسارلىرىغا ھەددى ھىساپسىز دۇرۇت ۋە سالاملار بولسۇن...

ھۆرمەتلىك كىتابخان!، قولۇڭىزدىكى بۇ كىتاب بولسا، ئەسلىدە شەيخ «ئابدۇلمەجىد زىندانى» بىلەن ئىلىم-پەننىڭ يېشىۋالىرى بولغان 14 ئالىم ئوتتۇرسىدا بولۇپ ئۆتكەن، ئىلمىي سۆھبەت خاتىرلەنگەن «مانابۇ ھەقىقەت» ناملىق سىنئالغۇ لېنتىسى بولۇپ، پايدىنىڭ تېخىمۇ ئىجتىمائىيلىشىشى ۋە ئامبىلىشىشى ئۈچۈن بىز بۇنى «قۇرئان ئاللاھ نىڭ كالاممۇ...؟» ناملىق بۇ كىتاب شەكىلدە كىتابخانلىرىمىزغا تەقدىم قىلىمىز. بۇ كىتاب ئىلىم-پەننىڭ ھەرخىل ساھەلىرىدە ئىختىساسلاشقان 14 ئىلىم-پەن خادىملىرى بىلەن بولغان ، ئىلمىي سۆھبەتنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ سۆھبەتنىڭ مۇددىئاسى ئىسلام دىنىنىڭ ئىنسانىيەتنى ئىلىم-مەرىپەت ئۈگۈنىشكە پائال تەشەببۇس قىلغانلىقى ۋە تەبىئىي پەن ھەقىقەتلىرى بىلەن ئىسلام دىنى ئوتتۇرسىدا ئاتالمىش "توقۇنۇش" نىڭ ھەرگىزمۇ مەۋجۇد ئەمەسلىكىنى بايان قىلىش بىلەن بىرگە ، قۇرئان كەرىمنىڭ بەزى ئايەتلىرى 1400 يىل ئىلگىرى ئىشارەت قىلىپ ئۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەر بىلەن تونۇشۇپ چىقىشى ئىدى .

سۆھبەت ئۆتكۈزۈلگەن ئاشۇ ئىلىم-پەن خادىملىرى غەيرى مۇسۇلمان تۇرۇغلۇق ، ئۇلار ئۇزاق مۇددەتلىك ئىزدىنىش ۋە تەتقىق قىلىش بىلەن بايقاپ يەتكەن ھەقىقەتلەرنى ، قۇرئان كەرىمنىڭ 1400 بورۇن ئاشكارا تىلغا ئالغانلىقىنى ياكى دارىتىملاپ ئۆتكەنلىكىنى بىلىپ ھەقىقەتنى ئىتراپ قىلىش بىلەن ھەيران-ھەس بولاتتى. ئۇلارنىڭ بۇنى ئىپادىلىشى ئوخشاش بولمىمۇ بىراق ئۇلارنىڭ ھەممىسى قۇرئان كەرىمنىڭ ئىنسانىيەت مەنبەسىدىن بولۇشىنى ئورتاق ئىنكار قىلاتتى . ئۇلارنىڭ بەزىلىرى [مۇھەممەد] ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھ نىڭ پەيغەمبىرى ئىكەنلىكىنى ئوچۇق-ئاشكارا ئېلان قىلىشىغا ، بەزىلىرى "ئىككى شاھادەت" نى ئېيتىپ ئاللاھ نىڭ بىردىن-بىردىن ھاكىم مۇتلەقلىكىنى ۋە [مۇھەممەد] ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھ نىڭ پەيغەمبىرى ئىكەنلىكىنى ئىتراپ قىلىشى . شۇنداق قىلىپ ئاشۇ ئىلىم-پەن پېشىۋالىرىنىڭ ئېتىراپلىرى ، ئۇلارنىڭ خىزمەتداشلىرىغا ، زىيالىلارغا ۋە خەلقئاممىسىغا پۇلتەك پاكىت بولۇپ قالغۇسى...

خوش، ئەمدى ئىماندىن يۈز ئۆرۈگۈچىلەر ، مۇشۇ پولاتتەك ئىلمىي پاكىت ئالدىدا ۋە ئىلىم-پەن ئالىملىرىنىڭ ئىقرار ۋە ئېتىراپ قىلىشلىرى ئالدىدا نېمىمۇ دە...؟! اللّٰه قۇرئاندا: **(قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَتْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَأَمَّا إِنْ كَانَتْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَآ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ)** (الاحقاف:10) «ئى مۇھەممەد...! قۇرئانغا ئىمان كەلتۈرمەيدىغانلارغا-: [سەلەر دەپ بېقىڭلارچۇ...! قۇرئان اللّٰه تەرىپىدىن نازىل بولغان تۇرسا، سەلەر ئۇنى ئىنكار قىلساڭلار ، ئىسرائىل ئەۋلادلىرىدىن بىرگۇۋاھچى قۇرئاننىڭ اللّٰه تەرىپىدىن نازىل بولغانلىقىغا گۇۋاھلىق بېرىپ ئىمان ئېيتسا ، سەلەر مەنمەنلىك قىلىپ ئىماندىن باش تارتىڭلار ، اللّٰه ھەقىقەتەن مەنمەنلىك قىلىپ ھەقىتىن باش تارتىپ ئۆز-ئۆزىگە زۇلۇم قىلغان قەۋمنى ھىدايەت قىلمايدۇ...] دېگەن»

والحمد لله رب العالمين .

1427 هـ

1- قىسىم

(ئىنساننىڭ تۈرىلىشىدىكى باسقۇچلار)

(1)

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

اللَّهُ [مۇھەممەد] ئەلەيھىسسالامنى پۈتۈن جاھان ئەھلىگە پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتى . اللّهُ قۇرئاندا : (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ) (الانبياء : 107) ، « ئى مۇھەممەد ... ! سېنى بىز پۈتۈن جاھان ئەھلىگە رەھمەت قىلىش يۈزۈسىدىنلا پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتتۇق » - دېگەن . [س / ئەنبياء : 107 - ئا] .

(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنى سەھرادىكى چارۋىچىلارغا ، نۆۋەتتىكى ئىلمىي جەمئىيەتلەردىكى ، ئىلمىي خادىملارغا ۋە شۇنداقلا بارلىق ئەسىرلەردىكى كىشىلەرگە ئەۋەتىلگەن پەيغەمبەردۇر .

(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامدىن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەر ، پەقەت ئۆز قەۋمىگىلا پەيغەمبەر قىلىنىپ ئەۋەتىلەتتى . اللّهُ قۇرئاندا : (وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ) (الرعد : من الآية 7) ، « ھەر بىر قەۋم ئۈچۈن توغرا يولغا يېتەكلىگۈچى پەيغەمبەر ئەۋەتتۇق » - دېگەن . (س / رەئد : 7 - ئا) ئەمما (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام بولسا ، ئالەمشۇمۇل پەيغەمبەردۇر . شۇنىڭ ئۈچۈن ، اللّهُ (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ پەيغەمبەرلىكىنى ئىسپاتلايدىغان ، دەلىل - پاكىتلارنى بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرنىڭ دەلىل - پاكىتلىرىدىن ئۆزگىچە ئالاھىدە قىلدى . (مۇھەممەد) مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامدىن ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەرنىڭ دەلىل - پاكىتلىرىنى ۋە مۆجىزىلىرىنى ، شۇ پەيغەمبەرگە زامانداش بولغان كىشىلەرلا كۆرەتتى ، مۆجىزىلەرنىڭ كىشىلەر كۆزىدىن يوقىلىشىغا ئەگىشىپ ، اللّهُ يېڭى پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتەتتى ، ئۇ يېڭى پەيغەمبەر بولسا ، دىننى ۋە مۆجىزىلەرنى يېڭىلاش رولىنى ئېلىپ باراتتى . بىراق (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام تا قىيامەتكىچىلىك ئەۋەتىلگەن ئاخىرقى پەيغەمبەر بولغانلىقتىن ، اللّهُ بۇ پەيغەمبەرنىڭ مۆجىزىسىنى مەڭگۈلۈك قىلدى .

ناۋادا بىز ھەرقانداق يەھۇدىدىن ياكى خىرىستىياندىن "مۇسا" ئەلەيھىسسالامنىڭ ياكى "ئىيسا" ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىنى كۆرسىتىشنى تەلەپ قىلساق ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىلا «قىلالمايەن... [مۇسا] ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىلىك ھاسىنى ياكى ئۆلۈكلەرنى تىرىلدۈرۈش ئۈچۈن ، پەيغەمبەر [ئىيسا] نى ، كۆز ئالدىڭلارغا ھازىر قىلالمايەن ، بىزدە بار بولغىنى پەقەت بەزى تارىخى رىۋايەتتىنلا ئىبارەت» - دەپ جاۋاب

بېرىدۇ . بىراق ھەرقانداق مۇسۇلمان ، ھەرقانداق بىر ۋاقتتا (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ چوڭ مۆجىزىسى توغرىسىدا سورۇلۇپ قالسا ، تەمتىرمەيلا « (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ مۆجىزىسى قۇرئان كەرىمدۇر » دەپ جاۋاب بېرىدۇ . بۇ يۈكسەك كىتاب بولسا ، ئىنسانىيەت قولىدا نەق بار بولغان مىسلىسىز ، مەڭگۈلۈك مۆجىزىدۇر ، ھەرقانداق بىر كىشى ئۇنىڭدىكى مۆجىزىلەرنى ، بىردىن – بىر ۋاراقلاپ كۆرۈپ بېقىشى مۇمكىن . **اللّٰهُ بۇ كىتابتا: (قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللّٰهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لَأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَلَيْسَ لِنَشْهُدُونَ إِنَّ مَعَ اللّٰهِ إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَا أُشْهِدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ) » نى مۇھەممەد... ! سېنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭدىن شەكلەنگەن كىشىلەرگە ئېيتقىنىكى ، مېنىڭ پەيغەمبەرلىكىمنىڭ راستلىقىغا گۇۋاھ بولدىغانغا ، قايسى بىر كىشى ئۇنىڭ چوڭ گۇۋاھچى بولالايدۇ... ؟ ، اللّٰهُ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ، مېنىڭ پەيغەمبەرلىكىمگە گۇۋاھ بولدىغان ئەڭ بۈيۈك گۇۋاھچىدۇر ، بۇ قۇرئان ماڭا ، سىلەرنى ۋە سىلەردىن كېيىنكى قىيامەتكىچە قۇرئان يەتكەن كىشىلەرنى ئاگاھلاندۇرۇش ئۈچۈن ، ۋەھى قىلىندى » دېگەن . (س/ئەنئام: 19-ئ).**

قۇرئاندىكى ئىلمى مۆجىزىنىڭ خاراكتېرى ، ئۇنىڭدىكى ئىلاھى ئىلىم-مەرىپەتتۇر ، اللّٰهُ بۇ ھەقتە: **(لَكِنَّ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ)** (النساء: 166) « اللّٰهُ ساڭا نازىل قىلغان قۇرئان ئارقىلىق ، سېنىڭ بەرھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ ، اللّٰهُ قۇرئاننى ئۆز ئىلىم-مەرىپىتى بىلەن نازىل قىلدى » دېگەن . (س/نساء، 166-ئ).

نۆۋەتتىكى ئىختىساسلىق كىشىلەرنىڭ ، مۇتەخەسسسى ئالىملارنىڭ ، ۋە ئىنسانىيەت ئىدىيىسىنىڭ قۇماندانلىرى بولغان ، ئالى مەكتەپلەردىكى پروفېسسورلارنىڭ ، اللّٰهُ نىڭ بۇ يۈكسەك كىتابىدىكى ، ئىلىم-مەرىپەتلەرنى ، كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقىشى ناھايىتى ئاسان ئىش . ئۇلار بولسا ، تەبىئىي پەنلەر ساھەسىدە ، زور غەلبىلەرگە ئېرىشتى ، قۇرئان كەرىم بولسا ، بۇ پەنلەرگە ۋە ئىنسانىيەتكە ئائىت خېلى كۆپ ئىلمىي ھەقىقەتلەر توغرىسىدا توختۇلۇپ ئۆتكەن ئىدى ، نۆۋەتتىكى نەتىجىسى قانداق بولدى... ؟

مانا بۇ كىشى ئاناتومىيە ۋە تۈرەلمە شۇناسلىق ساھەلىرىدىكى ، خەلقئارالىق ئاتاغلىق ئالىم پروفېسسور [كىسمور] بولدى .

ئۇنىڭدىن ، ئۆزى مۇتەخەسسسى ساھەگە ئائىت ، قۇرئان ئايەتلىرى ۋە ھەدىس شېرىپلار ھەققىدە ، كۆز قارىشىنى ئوتتۇرغا قويۇش ئۈچۈن ئىلمىي مەسلىھەتچى بولۇشقا تەكلىپ قىلىندى ، بۇ پروفېسسور دۇنياغا داڭلىق – (The Developing Human) [ئىنساننىڭ تۈرىلىشىدىكى باسقۇچلار] دېگەن كىتابنىڭ ئاپتورى .

بۇ كىتاب تا ھازىرغىچە، روس ، ياپون ، گېرمان ، خەنزۇ ، ئىتالىيە ، پورتىگالىيە ۋە يۇگوسلاۋىيە ، قاتارلىق يەتتە خىل تىللارغا تەرجىمە قىلىندى . ئۇنىڭدىن ، ئۆزى ئاڭلىغان قۇرئان ئايەتلىرى ۋە ھەدىس شېئىرلار توغۇرلۇق كۆز قارىشىنى ئوتتۇرغا قۇيۇش تەلەپ قىلىنىۋىدى ، ئۇ ھاك-تاڭ بولۇپ ، ئۆزىنىڭ قاتتىق ھەيرانە — ھەستە ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەپ « پەيغەمبەر (مۇھەممەد) نىڭ 1400 يىل ئىلگىرى ، ئالىملار پەقەت 30 يىل مابەينىدە بىلىشكە قادىر بولالغان ، تۆرەلمە ۋە تۈرەلمىنىڭ ئۆتكۈنچى باسقۇچلىرىنى بۇنداق تەلۋىكۈس ، ۋە ئىنچىكە تەسۋىرلەپ بېرىشى قانداقمۇ مۇمكىن بولسۇن . » - دېدى .

ئۇنىڭ ھەيرانلىقى تېزلا ، بۇ ھىدايەت خاراكتېرلىك مەلۇماتقا قىزىقىشقا ئۆزگەردى . شۇنىڭ بىلەن ئۇ ، بۇ يېڭىلىقنى ئىلمىي سورۇنلاردا ، ئۆز ئۈستىگە ئالدى ۋە [ھازىرقى زامان تۈرەلمە شۇناسلىق ئىلمىنىڭ قۇرئان ۋە ھەدىسكە ئۇيغۇن كېلىشى] ناملىق لېكسىيەسىنى بىر قېتىملىق ئىلمىي يىغىلىشتا ، ئىلمىي خادىملارغا ئاڭلىتىپ ئۆتتى .

پادىشا ئابدۇلئەزىز داشۇسىنىڭ سابىق مۇدىرى [ئىسلام دۇنياسى ئىتتىپاقى] نىڭ رەئىسى- دوكتور (ئابدۇللا نەسپ) ، پروفېسسور [كىسمور] نى يىغىنغا قاتناشقۇچىلارغا قىسقىچە تونۇشتۇرۇپ ئۆتۈپ: « بۇگۈنكى نۇتۇق سۆزلىگۈچى بولسا ، كانادا " تورىنتو " ئۇنۋېرسىتىدىكى ، ئاناتومىيە ۋە تۈرەلمە شۇناسلىق پاكۇلتېتىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى ، پروفېسسور [كىسمور] بولىدۇ .

پروفېسسور [كىسمور] نۇرغۇن ئۇنۋېرسىتىتلاردا خىزمەت قىلغان ، جۈملىدىن كانادانىڭ غەربىدىكى " توينابىك " ئۇنۋېرسىتىتىدا 11 يىل خىزمەت قىلىش جەريانىدا ، زور شان-شەرەپكە ئېرىشكەن ۋە شۇنداقلا بىر نەچچە خەلقئارالىق ئىلمىي جەمئىيەتلەرگە رەئىس بولغان ، جۈملىدىن كانادا ۋە ئامېرىكىدىكى ، ئاناتومىيە ۋە تۈرەلمە شۇناسلىق ئالىملار جەمئىيىتى ۋە بېئولوگىيە پەن تەتقىقات ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى بولغان ، شۇنىڭ بىلەن بىرگە كانادادىكى پادىشالىق تىببىي جەمئىيىتىنىڭ ئەزالىقىغا ، خەلقئارا ستولوگىيە ئاكادېمىيىسىنىڭ ئەزالىقىغا ، ئامېرىكا ئاناتومىيە دوختۇرلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزالىقىغا ، ھەمدە ئىككى ئامېرىكا ئاناتومىيە ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزالىقىغا سايلانغان .

پروفېسسور [كىسمور] خېلى كۆپ ئىلمىي كىتاپلارنىڭ يېزىپ چىققان ، بۇ كىتاپلارنىڭ بەزىللىرى تاشقى ئاناتومىيە ۋە تۈرەلمە شۇناسلىق ساھەلىرىگە ئائىت بولۇپ ، بۇنىڭدىن 8 كىتاب ، تىببىي پاكۇلتېت ئوقۇغۇچىللىرىنىڭ ئاساسلىق پايدىلىنىدىغان كىتاپلىرى ھىساپلىنىدۇ ، بۇ كىتاپلار تا ھازىرغىچە ، ئىتالىيە ، گېرمانىيە ، پورتىگالىيە ، ئىسپانىيە ، خەنزۇ ۋە گېرېكچە .. قاتارلىق تىللارغا تەرجىمە قىلىندى .

پروفېسسور (كىسمور) كۆز قارىشىنى ئوتتۇرغا قويۇپ : « مەن قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىسلەردىكى ، ئورگانىك جانلىقلارغا ئائىت بەزى ئايەت ۋە ھەدىسلارنى ئىزاھلاشقا قاتناشقانلىغىمدىن ئۆزۈمنى ناھايىتى

بەختلىك ھېس قىلماقتىمەن . ماڭا شۇنسى ئېنىق ئايان بولدىكى ، بۇ دەلىل-پاكتلار پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا جەزمەن اللہ دىن كەلگەن ، چۈنكى بۇ مەلۇماتلار بولسا ، تېخى يېقىندىلا بىر نەچچە ئەسىرلەردىن كېيىن بايقالغان ، مانابۇ ماڭا (مۇھەممەد) اللہ نىڭ پەيغەمبىرى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇ» دېدى .

پروفېسسور (ئابدولمەجىد زىندانى) پروفېسسور (كەسمور) نىڭ كۆز قارشى ئۈستىدە توختۇلۇپ مۇنداق دەيدۇ: « قېرىندىشىم ...! مانابۇ تۆرەلە شۇناسلىق ساھەسىدىكى مەشھۇر ئالىملار قاتارىدىكى ، داڭلىق ئالىم پروفېسسور [كەسمور] قۇرئاندىكى ئۆزى مۇتەخەسسەس ساھەگە ئائىت ئايەتلەرنى ، ئىنچىكە مۇلاھىزە قىلغاندىن كېيىن نېمە دېگەنلىكىنى ياخشى تەھلىل قىلىپ باق..! ئۇ ، [(مۇھەممەد) جەزمەن اللہ نىڭ پەيغەمبىرى بولۇشى كېرەك] دېدى . پروفېسسور [كەسمور] ئەينەك قۇرئاندىكى زۇلۇك قۇرئىنى كۆرۈپ ، زۇلۇك كەسمان باسقۇچتىكى تۆرەلە بىلەن سېلىشتۇرۇپ كۆردى ۋە بۇ ئىككىسىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئاجايىپ ئوخشاشلىقنى بايقىدى ، ئۇ بۇ مەسىلىنىڭ ئىلمىيلىكىنى قوللىدى ۋە كۆچمەكتە ياشايدىغان زۇلۇك قۇرئىنىڭ رەسمى بىلەن تۆرەلەنىڭ رەسمىنى ، بىر يەرگە ئەكىلىپ ئېنىقلىما شەكىلدە ، بىر نەچچە قېتىملىق ئىلمىي يىغىنلاردا ، دوختۇرلارغا كۆرسەتتى (1- رەسىمگە قاراڭ!) ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە پروفېسسور [كەسمور] تۆرەلەنىڭ زۇلۇك كەسمان باسقۇچتا ، بالياتقۇغا ئېسىلىپ تۇردىغانلىقىنى كۆرسىتىپ ئۆتتى (2- رەسىمگە قاراڭ!) ، شۇنداقلا "ئەلەق" دېگەن سۆز ئەرەب تىلىدا (ئۇيۇلماق) دېگەن مەنىنىمۇ بۆلدۈرىدۇ .

پروفېسسور [كەسمور] تۆرەلەنىڭ زۇلۇك قۇرئىغا ئوخشايدىغان باسقۇچدا ، تۆرەلە بىلەن بالاھەمرايى قان ئايلىنىشتىن بۇرۇن ، تۆرەلە قان تومۇرلاردا سولۇنۇپ تۇردىغانلىقى ، شۇنىڭ بىلەن تۆرەلەنىڭ شەكلى ، بۇچاغدا ئۇيۇلماق شەكىلدە كۆرىنىدىغانلىقىنى تىلغا ئېلىپ ئۆتتى . (3- رەسىمگە قاراڭ!)

مانا مۇشۇنداق قىلىپ "ئەلەق" دېگەن بىر سۆز ، تۆرەلەنىڭ بارلىق خۇسۇسىيەتلىرىنى تەلۈكۈس بايان قىلىپ بەرگەن بولىدۇ . بۇ مەلۇمات بىلەن پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنى كىم خەۋەرلەندۈرگەن...؟

قۇرئان كەرىم تۆرەلەنىڭ ئىككىنچى باسقۇچىنى ، تۈرلەر بۇيىچە ئايرىپ « تۆرەلە ئىككىنچى باسقۇچتا ، چاينالغان پارچە نەرسىگە ئوخشايدۇ» دېگەن . پروفېسسور (كەسمور) بۇ توغۇرلۇق سۆزلەپ ، بىر پارچە سېغىز لايىنى ئەكىلىپ بىر چىشلەنگەندىن كېيىن ، تۆرەلەنىڭ رەسمىنى بىلەن ئىككىسىنى سېلىشتۇرۇپ كۆردى ۋە [تۆرەلە بىلەن چىشلەنگەن سېغىز لاي تامامەن بىر-بىرىگە ئوخشۇشىدىكەن] دېدى . (4- رەسىمگە قاراڭ!)

كانادادىكى بەزى گېزىت-ژورناللاردا ، پروفېسسور (كەسمور) نىڭ بۇ توغۇرلۇق باياناتلىرىنى ئېلان قىلدى .

يېقىندا پروفېسسور [كەسمور] كانادا تېلېۋىزىيەسىدە ، قۇرئان كەرىم 1400 يىل ئىلگىرى تىلغا ئېلىپ ئۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەربىلەن نۆۋەتتىكى ئىلىم-پەن تېپىپ چىققان يېڭى ئىلمىي كەشپىياتلارنىڭ بىردەك

چىققانلىغى توغۇرلۇق ئۈچ قېتىم نۇتۇق سۆزلىدى .

پروفېسسور تېلۇبىزىيەدە نۇتۇق سۆزلەۋاتقان ئەسنادا : « پروفېسسور... ، ئۇنداقتا سىز قۇرئاننىڭ ئاللاھ نىڭ كىلامى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىدىكەنسىز-دە...؟ » دېگەن سوئال قويۇلدى .

پروفېسسور :- « مەن قۇرئانغا ئىمان كەلتۈرۈشتە قىلچە تەمتىرەپ قالمىدىم » - دەپ جاۋاب بەردى .
سوئال سورۇغۇچى :- « سىز خىرىستىيان دىنىغا ئىمان كەلتۈردىغان تۇرسىڭىز ، قانداق قىلىپ (مۇھەممەد) كە ئىمان كەلتۈرسىز.؟- دېدى .

پروفېسسور :- « مېنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمچە ئۇ ئىككىسى بىر مەدرىسىنىڭ ئادەملىرى » - دەپ جاۋاب بەردى .

نۆۋەتتىكى ئالىملارمۇ ، پروفېسسور [كسىمور] دەك قۇرئاندىكى ، ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى تەتقىق قىلىش بىلەن بۇ قۇرئاننىڭ ھەقىقەتەن ئاللاھ نىڭ ۋەھىسى ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىشى بەكلا ئاسان ئىشتۇر .

ئاللاھ قۇرئاندا: **(لَكِنَّ اللَّهَ يَنْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ)** (النساء: 166) « ئى ئى مۇھەممەد...! ئاللاھ ساڭا نازىل قىلغان قۇرئان ئارقىلىق ، سېنىڭ بەرھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭگە ، گۇۋاھلىق بېرىدۇ ، ئاللاھ قۇرئاننى ئۆز ئىلىم- بىلىمى بىلەن نازىل قىلدى » دېگەن [س/ نسا: 166-ئا]. ۋە شۇنداقلا ، ئالىملار قۇرئاندىكى ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى تەتقىق قىلىپ كۆرسە (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ بەرھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنىمۇ ئاسانلا بىلۋالايدۇ .

ئاللاھ قۇرئاندا: **(وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ)** (سب: 6) « ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك ئاللاھ نىڭ توغرا يولىغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » - دېگەن . [س/ سەبە: 6-ئا].

2 - قىسىم

(ئىنساننىڭ تۈرلىشىدىكى باسقۇچلار)

(2)

السلام عليكم و رحمة الله و بركاته،،

الحمد لله رب العالمين و الصلاة ، و السلام على سيدنا محمد و آله و صحبه و بعد:
"The Developing Human" [ئىنسانىيەتنىڭ تۈرلىشىدىكى باسقۇچلار] دېگەن بۇ
كىتاب بولسا، خەلقئارالىق پايدىلىنىش ماتېرىيالى بولۇپ ، تا ھازىرغىچە سەككىز خىل تېلغا تەرجىمە قىلىندى. ئاپتۇرى
داڭلىق ئالىم پروفېسسور [كىسمور] بولدى.

خەلقئارادا ئەڭ ياخشى كىتابنى تاللاش ئۈچۈن ئامېرىكىدا بىر ئىلمىي گۇرۇپپا تەشكىللەنگەن بولۇپ ، بۇ
كىتاب بولسا ، ئاشۇ گۇرۇپپا تەرىپىدىن دۇنيا بويىچە [ئەڭ ياخشى كىتاب] دەپ تاللىۋېلىنغان. بىز بۇ كىتابنىڭ
ئاپتۇرى بىلەن ئۇچۇرشۇپ ، ئۆزى مۇتەخەسسس بولغان ، تۆرەلمە شۇناسلىق ساھەسىگە ئائىت بەزى قۇرئان
ئايەتلىرى ۋە ھەدىس شېرىپلارنى كۆرسەتتۇق ، ئۇ بىز كۆرسەتكەن ئايەت ۋە ھەدىس شېرىپلارنىڭ ئىلمىلىكىگە
قانائەتلىنىدى . بىز ئۇ كىشىگە .- « سىز كىتابىڭىزدا - ئوتتۇرا ئەسىرنى تېلغا ئېلىپ ، بۇ ئەسىرلەردە
تۆرەلمە شۇناسلىق ئىلمى تەرەققى قىلمىغان ، بەلكى بۇ ساھەدە ئازغىنە ساددا پىكىرلار بولغان - دەپ يېزىپسىز ، مانا
بۇ ئوتتۇرا ئەسىردە ، قۇرئان نازىل بولۇشقا باشلاپ ، (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا اللە دىن ۋەھى قىلىنغان ھىدايەت
خارەكتېرلىك بۇ قۇرئاننى كىشىلەر تەلىم بېرىشكە باشلىغان . بۇ قۇرئاندا بولسا ، ئىنسانىيەتنىڭ تۈرلىشى ۋە
ئىنسانىيەتنىڭ يارىلىشىدىكى باسقۇچلارنى ئىنچىكىلىك بىلەن ناھايىتى ئېنىق تەسۋىرلەنگەن . سىز بولسىڭىز
خەلقئارالىق ئالىم ؛ نېمە ئۈچۈن ئىنساپ قىلىپ بۇ ھەقىقەتلەرنى ئۆز كىتابىڭىزدا تېلغا ئالمىدىڭىز .؟ »- دېدۇق . ئۇ
كىشى جاۋاب بېرىپ .- « بۇ ھەقىقەتلەر بولسا ، مەندە بولماستىن بەلكى سىلەردە ، قېنى ئۇ ھەقىقەتلەرنى تەپسىلى
بىزگە تونۇشتۇرۇڭلار .! »- دېدى . بىز ئۇنىڭ تەلىۋىنى بىجا كەلتۈردۇق . ئۇ كىشى ھەقىقەت ئالدىدا
كۆز يۇمۇۋالمايدىغان جەسۇر ئالىم ئىدى . بىز ئۇنىڭغا تونۇشتۇرۇپ ئۆتكەن قۇرئاندىكى ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى
كىتابىڭىزنىڭ ئۈچىنچى قېتىملىق باسمىغا قوشتى . بۇ كىتاب بولسا ، نۆۋەتتە دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا كەڭ-
كۆلەمدە تارقالمىقتا ، دۇنيادىكى ، ئېنگىلىس ، خەنزۇ ، روس ، ياپون ، گىرمان ، ئىتالىيە ، يۇگوسلاۋىيە ، ۋە

پورتىگال تېللىرى بىلەن سۆزلىشىدىغان، داڭلىق ئالىملار ، پروفېسسور (كسىمور) كىتابىغا قوشقان بۇ قۇرئانى ھەقىقەتنى ئوقۇيدۇ. پروفېسسور(كسىمور) كىتابىدىكى (ئوتتۇرا ئەسىر) دېگەن بابىدا « ئوتتۇرا ئەسىرلەردە ئىلىم-پەننىڭ يۈكسىلىشى ناھايىتى ئاستا بولغان ، بىز بۇ ئۇ ئەسىردە تۈرەلەشۇناسلىق ساھەسىدە كۆزگە كۆرىنگىدەك بىرەر ئىلمىي قولىزما ئۇچۇر تالمىدۇق. ئەمما ئاشۇ ئەسىردە نازىل بولغان مۇسۇلمانلارنىڭ مۇقەددەس كىتابى قۇرئان كەرىمدە ، ئىنسان ، ئەر-ئايالنىڭ ئارلاشما ئاجرامىسى (زىگوتتا 1) دىن يارىتىلدىغانلىقى تېلغا ئېلىنغان ۋە شۇنداقلا قۇرئان بىر نەچچە ئايەتتە ، ئىنسان ئەر-ئايالنىڭ ئارلاشما مەنىسىنىڭ بەزى ئاجرامىللىرىدىن يارىتىلدىغانلىقىنى 2 ۋە بۇ ھەر كەتچان ئاجرامىلار ئالتە كۈندىن كېيىن ئۇرۇق سۈپىتىدە ، ئايالنىڭ بالياتقۇسىدا ئورۇن ئالدىغانلىقىنى ئېنىق بايان قىلىنغان . شۇنىڭ ئىچىدە ، ئۇرۇقلانغان ئانلىق ھۈجەيرىسى بۆلىنىشكە باشلىنىشىغا ، بۇ ئۇرۇقلانغان تۇخۇمچە ئالتە كۈندىن كېيىن يېتىلىشكە باشلايدۇ ، قۇرئان كەرىم بۇ ئۆزگىرىشنى بايان قىلىپ : « مەنى ئۇيۇلماقان شەكىلگە ئۆزگىرىش ئۈچۈن تەدرىجى تەرەققى قىلىدۇ » دېگەن . ئۇرۇقلانغان ئانلىق تۇخۇم بۆلىنىشكە باشلىغان چاغدىكى شەكىلى ، ياكى بىرەر سەۋەپ تۈپەيلى چۈشۈپ كەتكەن تۈرەلەشۇناس شەكىلىنى زۈلۈك قۇرئانغا ئوخشاش مۇمكىن بولىدۇ . (5- رەسىمگە قاراڭ!) تۈرەلەشۇناس شەكىلى قان شۇرغۇچى زۈلۈك قۇرئاندىن پەرىقلەنمەيدۇ .

قۇرئان كەرىم تۈرەلەشۇناس ئۈچىنچى باسقۇچنى «تۈرەلە بۇ چاغدا چاينالغان نەرسىگە ئوخشايدۇ» دەپ تەسۋىرلىگەن . قېنى بىز ئالىملارنىڭ مېكروسكوپ بىلەن چوڭايتقان تۈرەلەشۇناس شەكىلگە قاراپ باقايلى ، گويا بۇ تۈرەلە بىراۋ چىشىلىگەن سېغىزدەك ، ئۇنىڭدا چىشىنىڭ ئىزلىرى ئېنىق نامايەن بولۇپ تۇرىدۇ (6- رەسىمگە قاراڭ!) قىرىق ياكى قىرىق ئىككى كۈندىن كېيىن ئىنسان شەكىلگە كىرىدۇ ، ئۇنىڭدىن كېيىن ھاياتلارنىڭ تۈرەلمىسىگە ئوخشامايدۇ ، چۈنكى بۇ مەزگىلدە ئادەمنىڭ تۈرەلمىسىدە ، ئادەمگە خاس ئۆزگىچە سۈپەت كۆرىنىشكە باشلايدۇ ، **اللھ قۇرئان كەرىمدە: (يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ) (الزمر: من الآية 6)**

« اللھ سىلەرنى ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدا بىر باسقۇچتىن يەنە بىر باسقۇچقا تەدرىجى تەرەققى قىلدۇرۇپ ئۈچ قاراڭغۇلۇق ئىچىدە ياراتتى » دېگەن . (س/ زۇمەر: 6-ئاي). دېمەك تۈرەلە زۈلمەتلىك ئۈچ پەردىنىڭ ئىچىدە يەلمۇ – پەللە تەدرىجى تەرەققى قىلدۇ ، بۇ يەردە كۆزدە تۇتۇلغان ئۈچ پەردە بولسا ، 1- ئاننىڭ قوسقى . 2- بالياتقۇ . 3- بالا ھەمىدىن ئىبارەتتۇر . بۇنىڭدىن باشقا تۈرەلەشۇناس ئائىت جەلپ قىلارلىق كۆپلىگەن مۇھىم ماۋزۇلار قۇرئان كەرىمدە تېلغا ئېلىنغان بولۇپ ، بۇنىڭ ھەممىسىنى بۇ يەردە سۆزلەپ ئۆتۈشكە ۋاقىت يارىمەيدۇ » دېگەن . مانا بۇ پروفېسسور [كسىمور] نىڭ يازغىنى بولۇپ ، اللھ نىڭ خاھىشى بىلەن ، بۇ ئىلمىي ماقالە خەلقئارادىكى ھەر تۈرلۈك ساھەدىكى مۇتەخەسسسلارنىڭ ئورتاق ئىتراپ قىلىشىغا ئېرىشتى .

پروفېسسور [كسىمور] نۆۋەتتە خەلقئارادا ئانىنىڭ قورسىقىدىكى تۈرەلەشۇناس باسقۇچلىرىنى تەقسىم

قىلىشتا قوللىنىۋاتقان ئۇسلۇب ، چۈشنىشى تەس ، ھەمدە تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرىنى چۈشنىشتە ئۈنۈمى ناز بولغان ، بۇنىڭ تۈپ سەۋەبى تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرى نۇقۇل ھالەتتە رەقەملىك ئىپادىلىنىپ ، 1- نۇمۇرلۇق باسقۇچ ، 2- نۇمۇرلۇق باسقۇچ ، 3- نۇمۇرلۇق باسقۇچ ، 4- نۇمۇرلۇق باسقۇچ دېگەندەك رەقەملەر بىلەن تەقسىم قىلىنغانلىقتىن ئىكەنلىكىنى ئىزاپ قىلدى .

قۇرئاندىكى تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرى تەقسىم قىلىنىشتا ، رەقەملىك ئىپادىلەشكە تايانماستىن ، بەلكى تۆرەلىنىڭ خاس ئالاھىدىلىكى ، روشەن ئوخشاشمىغان شەكلى ئاساس قىلىنغان ، قۇرئان كەرىمدە تۆرەلىنىڭ تۈرلەر بويىچە تەقسىم قىلىنىشى مۇنداق : ئىسپىرما ھالىتىدىكى باسقۇچ ، زۇلۇكسىمان باسقۇچ ، سۇڭەك تۇقۇملىرىنىڭ يېتىلىش باسقۇچى ، سۇڭەككە ئەت قونۇش (مۇسكۇل) باسقۇچى ۋە باشقا بىر مەخلۇق شەكلىگە ئۆزگىرىش باسقۇچى.. قاتارلىقلاردىن ئىبارەت بولۇپ ، قۇرئان كەرىم بۇ ھەر بىر باسقۇچتا يەنە ئالاھىدە ئوخشاشمىغان تەپسىلاتلارنىمۇ بىر-بىرلەپ تىلغا ئالغان .

(وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ. ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْقَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ. ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْقَةَ عِلْقَةً فَخَلَقْنَا الْعِلْقَةَ مَضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمَضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ) (المؤمنون:14) "بىز بىنساننى ھەقىقەتەن لايىنپ جەۋھىرىدىن ياراتتۇق[12]. باندن بۇنى بىر گۇختا قاراگاھ (يەنى بەچچىدان)دا (جايلاشقان) بابمەنى قىلدۇق [13]. باندن بابمەنىنى لەختە قانغا بايلاندۇردۇق ، باندن لەختە قاننى گارچە گىشكە بايلاندۇردۇق ، باندن گارچە گىشكى سىپەككە بايلاندۇردۇق ، باندن سىپەككە گىش قوندۇردۇق ، باندن بۇنى (جان كىرگۈزۈڭ) باشقا مەخلۇققا بايلاندۇردۇق ، بەپ ماھىر ياراتقۇچى اللە (ھىكمەت ۋە قۇدرەت جەھەتتىن) بۇلۇغۇدۇر [14] (سۇرە مۇمنۇن 12-14-ئايەتلەر)

تۆرەلىنىڭ ئۆزگىچە مۇئەييەن ئۆزگىرىش شەكلىگە تايىنىدىغان بۇ قۇرئانچە تەقسىملاش توغۇرلۇق پروفېسسور [كىسمور] كۆز قارىشىنى ئوتتۇرغا قويۇپ :- « قۇرئاندىكى تۆرەلىنىڭ مۇشۇ تۈردە تەقسىملىنىشى بولسا ، ناھايىتى پايدىلىق ، چۈشنىشكە ئاسان ، ئىنچىكە ئىلمىي تەقسىماتتۇر » دېدى .

پروفېسسور [كىسمور] بىر قېتىملىق ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىدا بۇ توغۇرلۇق سۆزلەپ :- « تۆرەلىنى ئۈچ قات پەردە ھىمايە قىلىپ تۇرىدۇ ، (7- رەسىمگە قاراڭ!) ، ئادەم تۆرەلىسىنىڭ باسقۇچلىرى ناھايىتى چىڭىك بولۇپ ، بۇنىڭ سەۋەبى تۆرەلىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئۆزگىرىپ تۇرىشىدىندۇر ، شۇڭا تۆرەلىنى تەقسىملاشتا ، قۇرئان ۋە ھەدىسلاردا ئېستىمال قىلىنغان ئاتالغۇ ۋە چۈشەنچىلەرنى ئاساس قىلىش ئۇسۇلى بىلەن تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرىنى تەقسىملاشتا ، يېڭى بىر تۆرەلە تېرمىن سىستېمىنى ئىستېمال قىلىش ئىمكانىيىتى تۇغۇلدى ، بۇ يېڭى سىستېما ، ھازىرقى زامان تۆرەلە شۇناسلىق ئىلمىگە ئۇيغۇن كېلىپلا قالماستىن ، بەلكى ئامبىپلىغى ۋە چۈشنىشلىگى بىلەن ئۆزگىچە ئالاھىدىلىككە ئىگە ، يېقىنقى تۆت يىل مابەينىدە ، قۇرئان ۋە ھەدىسلار ئۈستىدە ئۈزلۈكسىز تەتقىقات

ئېلىپ بېرىش جەريانىدا ، ھەيران قالارلىق نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى ، مىلادى يەتتىنچى ئەسىردىكى ، تۆرەلمە شۇناسلىق تارىخىدا بەزى نەرسىلەر يېزىپ قالدۇرۇلغان بولسىمۇ ، تا يىگىرمىنچى ئەسىرنىڭ باشلىرىغىچە ، تۆرەلمە شۇناسلىق ساھەسىدە كۆزگە كۆرۈنەرلىك بىرەر نەرسە دېيىلمىگەن ، مۇشۇ نۇقتىدىن ئېلىپ ئېتىقاندا ، قۇرئان كەرىمدىكى ئادەم تۆرەلمىسىنىڭ ئىنچىكە سۈپەتلىرى يەتتىنچى ئەسىردىكى ئىلمىي مەلۇماتقا ئاساسەن مەيدانغا كېلىشى ھەرگىزمۇ مۇمكىن ئەمەس .

ئۇنداقتا بىردىن- بىر ئاقىلانە ھۆكۈم ، تۆرەلمىنىڭ بۇ ئىنچىكە سۈپەتلىرى پەيغەمبەر (مۇھەممەد) كە ھەممىنى بىلىدىغان بۈيۈك ئالەم تەرىپىدىن ۋەھى قىلىنغاندۇر ، ئۇ نەسىردە پەيغەمبەر (مۇھەممەد) تەك بىر شەخسنىڭ بۇنداق ئىلمىي تەپسىلاتلارنى بىلىشى مۇمكىن ئەمەس ، چۈنكى پەيغەمبەر (مۇھەممەد) نىڭ ساۋاتسىز كىشى ئىكەنلىكى بارلىق ئىنسانىيەتكە مەلۇم ، شۇڭا ئۇ زاتقا ئىلمىي پىراكتىكا قىلىش پۇرسىتىمۇ بولمىغان .

بىز پروفېسسور [كەسىمور] غا « يۇقۇردا سىزنىڭ دېگەنلىرىڭىز تامامەن توغرا ، بىراق بۇ دېگەنلىرىڭىز بىز ، سىزگە كۆرسەتكەن تۆرەلمە شۇناسلىق ساھەسىگە ئائىت ، قۇرئان ۋە ھەدىسلەردىكى ئىلمىي ھەقىقەتلەرگە نىسبەتەن ناھايىتى ئاز ، شۇڭا سىز ئۆزىڭىز مۇتەخەسسس بولغان ساھەگە ئائىت بارلىق ھەدىس ۋە ئايەتلەرنىڭ تولۇق بايان قىلىنىشى ئۈچۈن ، كەڭ – كۆشادە پۇرسەت يارىتىپ بەرمەيسىز ؟ » دېدۇ . ئۇ كىشى جاۋاب بېرىپ : « مەن بۇ ئىلمىي كىتاپتىكى مۇناسىپ ئورۇنغا ماس ھالدا ، يۇقارقىلارنى يازدىم ، ھەلەم مەن سىزنىڭ تۆرەلمە شۇناسلىق ساھەسىگە ئائىت بىز ئۆزئارا مۇھاكىمە قىلغان بارلىق ھەدىس ۋە ئايەتلەرنى جەملەپ ئىسلامىي قۇشۇمچە { سۈپىتىدە بۇ كىتابتىكى مۇناسىپ ئورۇننى تاللاپ كىرگۈزۈشۈڭىزگە رۇخسەت قىلدىم ، سىز ھەدىس ۋە ئايەتلەرنى كىرگۈزۈپ بولغاندىن كېيىن ، ئايەت ۋە ھەدىسلەرنىڭ ئىلمىي مۆجىزىلىك تەرىپىنى بايان قىلىشىڭىز بولىدۇ » دېدى . مەن ئۇ كىشىنىڭ دېگەندەك قىلدىم . ئاندىن پروفېسسور بۇ ئىسلامىي قۇشۇمچە توغۇرلۇق بىر تەقرىز يېزىپ بەردى . سىز كۆرۈۋاتقان بۇ كىتاپ بولسا ، پروفېسسور (كەسىمور) ئىسلامىي قۇشۇمچە بىلەن بىللە يېسىمقا تەشەببۇس قىلغان كىتاپتۇر . تۆرەلمە شۇناسلىققا ئائىت ھەر بىر ئىلمىي ھەقىقەت بايان قىلىنغان بەتتى بىر- بىرلەپ كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقىپ مۇناسىپ ئورۇنغا قۇرئان ۋە ھەدىسلەرنىڭ مۆجىزىلىكىنى ئىسپاتلايدىغان ئايەت ۋە ھەدىسلەرنى كىرگۈزدۈك . خۇدا خالىسا ، بىز ھەقىقەتكە ئىتىقادچى ئىلغار سىنىپلار ئىدىيىسىدە شانلىق يېڭى بىر سەھىپىنىڭ ئېچىلىشى ئۈچۈن ئىسلام دىنى بىلەن يەنە بىر جەم بولغۇسى... ئاللاھ قۇرئاندا : **(وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ) (سبأ:6)** » ئىلىم- مەرپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارنىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاپ ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك ئاللاھ نىڭ توغرا يولغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » - دېگەن . [س / سەبە : 6- ئا] .

3- قىسىم

(تېرە ۋە نېرۋىلارنىڭ سېزىمى ۋە مەركەزلىرى ۋە قۇرئانى خارەكتېرلەش)

دوكتور [تاجاسا تاجاسۇن] بۇ قىسىمدا « **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ** » دەپ ئىمان ئېتىقانلىغىنى ئېلان قىلماقتا... پروفېسسور (ئابدۇلمەجىد زىندانى) بۇ كىشىنى قىسقىچە تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دەيدۇ: « ئۇ كىشى سەئۇدى ئەرەبىستاننىڭ پايتەختى رىيادتا ئېچىلغان سەككىزىنچى نۆۋەتلىك تىببىي يىغىندا ، ئۆزىنىڭ ئىسلام دىنىغا كىرگەنلىكىنى ئېلان قىلماقتا ، بۇ كىشى بولسا ، تايلانتىكى [شايبىڭ ماي] داشۆسىدىكى ئاناتومىيە ۋە تۈرەلمە شۇناسلىق بۆلۈمىنىڭ رەئىسى ، تىببىي فاكۇلتېتنىڭ مۇدىرى پروفېسسور [تاجاسا تاجاسۇن] بولىدۇ .

پروفېسسور (تاجاسا تاجاسۇن) بىلەن بولغان ئالاقىمىز ، بىز ئۇنىڭغا ئۇنىڭ ئىختىساس ساھەسى بولغان ، ئاناتومىيەگە ئائىت ، قۇرئان ئايەتلىرى ۋە ھەدىسلارنى كۆرسىتىش ۋە بۇ ھەقتە سوئال سوراش بىلەن باشلاندى . ئۇ بىزگە جاۋاب بېرىش داۋامىدا- « بىزنىڭ مۇقەددەس بۇددى نوملىرىمىزدىمۇ ، تۈرەلمىنىڭ باسقۇچلىرى ئىنچىكىلىك بىلەن تەسۋىرلەپ بېرىلگەن » دېدى . بىز ئۇ كىشىگە ، « بىز ئاشۇ نوملاردىكى تۈرەلمىنىڭ باسقۇچلىرىنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەسۋىرلىگەن تېكىستلارنى كۆرىشكە ناھايىتى قىزىقىمىز ۋە ئاشۇ كىتاپلاردا نېمىلەرنىڭ يېزىلغانلىقىنى بىلىپ بېقىشنى خالايمىز » دېدۇق . ئۇ كىشى بىر يىلدىن كېيىن پادىشا ئابدۇلئەزىز ئۇنۋىرىستىدىكى تىببىي فاكۇلتېتنىڭ ئۇقۇغۇچىلىرىدىن ئىمتىھان ئېلىش ئۈچۈن كەلگەندە ، بىز ئۇنىڭدىن : ھېلىقى بۇددى نوملىرىنى - سورىدۇق ، ئۇ پروفېسسور بىزدىن كەچۈرۈم سوراپ :- « مەن ئىنچىكە ئېنىقلىمايلا سىلەرگە جاۋاب بېرىپتەكەنمەن ، مەن بۇ قېتىم بۇددى نوملىرىنى بىر- بىرلەپ كۆزدىن كەچۈرۈپ چىققان بولساممۇ ، تۈرەلمە باسقۇچلىرىنى تەسۋىرلەپ بېرىدىغان بىر مۇتەكەپسىت تاپالمىدىم » دېدى . شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنىڭغا ، دوكتور [كىمسور] نىڭ (ھازىرقى زامان تۈرەلمە شۇناسلىق ئىلمىنىڭ قۇرئان ۋە ھەدىسلاردىكى تۈرەلمە شۇناسلىق ئىلمىگە ئۇيغۇن كىلىشى) ناملىق يازما نۇتقىسىدىن بىر نۇسخا ھەدىيە قىلغاچ ، پروفېسسور (كىمسور) توغۇرلۇق سوراپ :- « سىز ئۇ كىشىنى تونامسىز ؟ » دېدۇق . ئۇ جاۋاب بېرىپ :- « پروفېسسور (كىمسور) بولسا ، تۈرەلمە شۇناسلىق ساھەسىدە خەلقئارادىكى ئاتاغلىق ئالىملارنىڭ بىرى » دېدى . ئاندىن ھەدىيە قىلىنغان يازما نۇتۇقىنى ئوقۇپ چىقىپ ، تېخىمۇ ھەيران بولدى ، بىز ئۇنىڭدىن ، ئۆزىنىڭ مۇتەخەسسسىس ساھاسىگە ئائىت بەزى

سوئاللارنى سورىدۇق ، جۇملىدىن ، بىر سوئال ئادەم تېرىسىگە ئائىت ئىدى ، ئۇ جاۋاب بېرىپ : « شۇنداق ، مۇبادا كۆيۈك ئېغىر بولۇپ ، ئاغرىقىنى ھېس قىلىدىغان نېرۋېلار ۋەيران قىلىنسا » دېدى . تەرجىمان ئۇنىڭغا : « سىزنىڭ شۇنى بىلىپ قېلىشىڭىز مۇھىمكى ، بۇ مۇقەددەس كىتاب قۇرئان كەرىمدە 1400 يىل ئىلگىرى » الله دوزاخقا كافرلارنى ئوت بىلەن جازالايدىغانلىقىنى ۋە كافرلارنىڭ تېرىللىرى پىشىپ قالسا ، ئۇلارنىڭ نازابىنى تېتىشى ئۈچۈن ، الله ئۇلارنىڭ تېرىللىرىنى قايتىدىن يېڭلايدىغانلىقىنى تىلغا ئالغان ، دېمەك قۇرئان كەرىم تېرىدىكى ئاغرىقىنى ھېس قىلىدىغان نېرۋېلارنىڭ ماھىيىتىگە ئىشارەت قىلىپ ئۆتكەن . ئايەتنىڭ تېكىسى مۇنداق : (**إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا كَلَّمًا تَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بِدَلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا**) (النساء:56)

بۇ ئايەتنىڭ تەرجىمىسى : « بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلارنى جەزمەن دوزاخقا كىرگۈزۈمىز ، قاچانلىكى ئۇلارنىڭ تېرىللىرى كۆيۈپ پىشىپ قالسا ، نازابىنى تېتىشىش ئۈچۈن ئورنىغا باشقا تېرە يەڭگۈشلەيمىز ، الله ھەقىقەتەن ھەممىگە غالىبتۇر ، ھېكمەت بىلەن ئىش قىغۇچىدۇر » [س / نسا ، 56 : ئا] .

بىز « سىز قۇرئان كەرىم 1400 يىل بۇرۇن تېرىدىكى نېرۋېلارنىڭ بىر نەرسىنى ھېس قىلىشقا بولغان فۇنكسىيىسىگە ئىشارەت قىلغانلىقىغا قوشۇلماستىن ؟ » دېدۇق . ئۇ كىشى « شۇنداق ، مەن ھازىر نېرۋىنىڭ فۇنكسىيىسى توغۇرلۇق ئۇزۇن زاماندىن بېرى بىرخىل تونۇشنىڭ بارلىقىغا قوشۇلمەن ، چۈنكى قۇرئاندا ، ناۋادا بىراۋ جىنايەت سادىر قىلسا ، تېرىسىنى كۆيدۈرۈش بىلەن جازالىنىدىغانلىقى ، جىنايەتچى ئاغرىقىنى داۋاملىق ھېس قىلىپ تۇرۇشى ئۈچۈن ، الله ئۇنىڭ تېرىسىنى يېڭلاپ تۇردىغانلىقى زىكرى قىلغان ، دېمەك ئاغرىقىنى ھېس قىلىدىغان نېرۋېلارنىڭ تېرىدا ئىكەنلىكى 1400 يىل ئىلگىرى تونۇپ يېتىلگەن ، شۇڭا الله كافرلارنىڭ تېرىللىرىنى يېڭلاپ تۇردىغانلىقى دېيىلگەن » - دەپ جاۋاب بەردى .

(ئادۈملە جىسد زىندانى) بۇ ھەقتە توختۇلۇپ مۇنداق دەيدۇ : « مۇبادا بىراۋنىڭ ئەزاسى كۆيسە ، كۆيگەننى ھېس قىلىدىغان بىردىن- بىر ئورگان نېرۋىدۇر ، ئەگەر تېرە كۆيۈپ پىشىپ قالسا ، كۆيۈكنىڭ ئاغرىقى ھېس قىلىنمايدۇ ، شۇڭا الله ، قىيامەت كۈنىدە كافرلارنىڭ تېرىسىنى قايتا-قايتا يېڭلاش بىلەن نازابلايدۇ .

الله قۇرئان كەرىمدە « بىزنىڭ ئايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلارنى جەزمەن دوزاخقا كىرگۈزۈمىز ، قاچانلىكى ئۇلارنىڭ تېرىللىرى كۆيۈپ پىشىپ قالسا ، نازابىنى تېتىشىش ئۈچۈن ، ئورنىغا باشقا تېرە يەڭگۈشلەيمىز » [س / نسا ، 56 : ئا] - دېگەن . شۇنداق قىلىپ بىز ، بۇ پروفېسسورغا تەبئىي پەنگە ئائىت بىر نەچچە ئايەت ۋە ھەدىسلارنى كۆرسۈتۈپ ئۆتتۈق ، ئاندىن ئۇنىڭدىن « مۇشۇ قۇرئان ئايەتلىرى پەيغەمبەر (مۇھەممەد) كە ئىنسانىيەت مەنبەسىدىن كېلىشى مۇمكىنمۇ ؟ » - دەپ سورىدۇق . پروفېسسور جاۋاب بېرىپ : « ئۇنداق بولۇشى مۇمكىن ئەمەس » دېدى . بىز « ئۇنداقتا (محمد عليه الصلوة والسلام) غا بۇمەلۇماتلار نەدىن كەلگەن ؟ » - دەپ

سوردۇق . ئۇ « بۇ ئايەتلەرنىڭ ئىنسانى مەنبەدىن كېلىشى مۇمكىن ئەمەس . بىراق مەن بۇنى سىلەردىن سورىماقچى ، (پەيغەمبەر مۇھەممەد) بۇ بىلىملەرنى نەدىن تەلىم ئالغان ؟ » - دېدى . بىز جاۋاب بېرىپ - « (محمد عليه الصلوة والسلام) بۇ بىلىملەرنى ھەممىنى بىلگۈچى بۈيۈك ئالەمدىن تەلىم ئالغان » دېدۇق . ئۇ كىشى ، بىزدىن « ئالەمدىكى كىم ؟ » - دەپ سورىدى . بىز ئۇنىڭغا - « ئۇ ، مۇشۇ بارلىق كائىناتلارنى ياراتقان زاتتۇر . ئەگەر مەخلۇقاتلاردا ، ئەقىل - ئىدراكنى كۆرسەڭ ، بۇ بىر ئەقىل - ئىدراك بىلەن ئىش قىلغۇچى بىر زاتنى بىلدۈرىدۇ ، ئەگەر مەخلۇقاتلاردا ئىلىم - بىلىمنىڭ ئەسىرىنى كۆرسەڭ ، دېمەك ، بۇ مەخلۇقلارنى ئىلىملىك بىر زاتنىڭ ياراتقانلىقىنى بىلدۈرىدۇ ، ئەگەر مەخلۇقاتلارنىڭ قۇرۇلمىسىدا ، ئۇستۇلۇق ۋە ماھىرىلىقنى كۆرسەڭ ، دېمەك ، بۇ ، مەلىكىلىك ، ماھىرىي زاتنىڭ مەخلۇقلىرى ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ ، ئەگەر مەخلۇقاتلاردا مېھرىبانلىقنى كۆرسەڭ ، دېمەك ، بۇ ناھايىتى مېھرىبان زاتنىڭ مەخلۇقاتلىرى ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ » دېدۇق . پروفېسسور [تاجاسا تاجاسۇن] ئاخىرى دېگەنلىرىمىزگە قانائەتلىنىپ ، يۇرتىغا قايتىپ كۆرگەن ۋە ئاڭلىغانلىرى توغۇرلۇق بىر نەچچە يەردە نۇتۇق سۆزلىدى . بىزگە خەۋەر قىلىشىچە ، ئۇنىڭ نۇتۇقىنى ئاڭلىغان ئوقۇغۇچىلاردىن بەشى ئىسلامغا كىرىپتۇ ، كېيىن سەككىزىنچى نۆۋەتلىك ، سەئۇدى ئەرەبىستاندا ئېچىلدىغان تىببىي يىغىننىڭ ۋاقتى يېتىپ كەلدى . پروفېسسور [تاجاسا تاجاسۇن] قۇرئان ۋە ھەدىستىكى تىببىي ساھەگە ئائىت مۆجىزىلەر توغۇرلۇق مۇسۇلمان ۋە غەيرى مۇسۇلمان پروفېسسور ۋە دوكتورلارنىڭ ئىلمىي نۇتۇقلىرىنى تىڭشىدى ، يىغىن ئاخىرىدا ، پروفېسسور [تاجاسا تاجاسۇن] ئورنىدىن تۇرۇپ مۇنداق دېدى : « مەن ئۈچ يىل مابەينىدە ، ئۆتكەن يىلى ئابدۇلمەجىد زىندانى ماڭا بەرگەن تەرجىمە قۇرئانغا قىزىقىپ قالدىم ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ئابدۇلمەجىد زىندانى مەندىن ، پروفېسسور [كىسمور] نىڭ يازما نۇتقىنى تاپقاندا تېلغا تەرجىمە قىلىشىمنى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە بۇ توغۇرلۇق تاپقاندا مۇسۇلمانلىرىغا نۇتۇق سۆزلىشىمنى تەلەپ قىلغان ئىدى . مەن بۇ تەلەپنى تۇلۇق بىجا كەلتۈردۈم ، بۇنى سىلەر سىنئالغۇلىنىشىدىن كۆرگەن بولشىڭلار مۇمكىن . مەن قۇرئاندا 1400 يىل بۇرۇن تىلغا ئېلىنغان بارلىق سۆزلەرنىڭ توغرا ئىكەنلىكىگە ، شەكسىز ئىمان كەلتۈرمەن . قۇرئاندا تىلغا ئېلىنغان بارلىق ھەقىقەتلەرنىڭ توغرا ئىكەنلىكىنى ئىلمىي ۋاسىتىلەر بىلەن ئىسپاتلاش ناھايىتى ئاسان ، شۇنىسى ئېنىقكى ، (پىچمىد بىلەھى الكلوه والسلام) يېزىش ، ئوقۇشنى بىلمەيدىغان ساۋاتسىز كىشى تورۇغلۇق ، بۇ ھەقىقەتلەرنى ئېلىپ كەلدى ، دېمەك ئۇ جەزمەن ئالەمنىڭ ئەلچىسىدۇر ، بۇ ئىلمىي ھەقىقەتلەر بولسا ، ھەممىنى بىلىدىغان ، ھەممىنى ياراتقۇچى بۈيۈك بىر زات تەرىپىدىن ۋەھى ئارقىلىق (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا يەتكۈزۈلگەندۇر ، بۇ ھەقىقەتنى ۋەھى قىلغان زات بولسا ، كائىناتلارنىڭ بارلىق سىرلىرىنى جەزمەن بىلىدىغان ئالەمدۇر . شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ، مېنىڭ (بىر ئالەمدىن باشقا ئىلاھ يوق ، پىچمىد بىلەھى الكلوه والسلام) نىڭ ئەلچىسىدۇر - دەپ ئىقرار ۋە ئىزاپ قىلىدىغىنىمغا ۋاقىت توشتى - دەپ جەزمەنلىشىۋەردۇم ، ئاخىردا بۇ زور غەلبىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن ئىلمىي يىغىننىڭ ئوڭۇشلۇق ئېچىلىشىغا يېقىندىن

ياردەملەشكەن بارلىق بۇرادەرلىرىمگە ، چىن قەلبىمدىن سەمىمى تەشەككۈر ئېيتىمەن ، بۇنداق زور كۈلەملىك يىغىنغا ماددى ۋە مەنزى تەييارلىقلارنى ھازىرلاش ھەقىقەتەن قىيىن ئىش ، مەن بۇ يىغىندا ئىلمىي پايدىلارنى ئېلىپلا ، قالماستىن ، بەلكى نۇرغۇن ئالىملار بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋىتى ئورنۇتۇش پۇرسىتىگە ئىگە بولدۇم .

مېنىڭ بۇ قېتىمقى ئېرىشكەن ئەڭ قىممەتلىك نەرسەم بولسا « لائىلە ئىلاھ ، محمد رسول اللہ » دىن

ئىبارەت يۈكسەك ئەقىدەدۇر . مەن ھازىر قەلىبى ئىمان – ئىشەنچە بىلەن تولغان بىر مۇسۇلمانغا ئايلاندىم»

ئابدۇلمەجىد زىندانى « مانابۇ اللہ نىڭ قۇرئان كەرىمدىكى: **﴿ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ**

فَتَعْرِفُونَهَا﴾ (النمل: من الآية 93)

» ئى مۇھەممەد ! ، ئىنسانلارغا ئېيتقىنىكى ، اللہ بارلىق ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق زاتتۇر ، اللہ

سىلەرگە قۇرئاننىڭ ھەقىقەتەن اللہ نىڭ ۋەھىسى ئىكەنلىكىنى كۆرسۈتۈپ بېرىدىغان ئالامەتلەرنى پات-يېقىندا

كۆرسىتىدۇ ، سىلەر ئۇ ئالامەتلەرنى تونۇيسىلەر . . .» (س/ نەمل: 93 ئا] دېگەن ئايەتنىڭ كۈنكېرت تەپسىرىدۇر .

اللہ قۇرئاندىكى يەنە بىر ئايەتتە:

: **﴿وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ**

الْحَمِيدِ﴾ (سبأ: 6) « ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭدىن ساڭا نازىل

قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە

غالب بۈيۈك اللہ نىڭ توغرا يولىغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» – دېگەن . [س/ سەبە: 6- ئا].

4- قىسىم

(پروفېسسور كرونېرنىڭ قۇرئاندىكى گېئولوگىيەلىك ۋە ئاسترونومىيەلىك ئايەتلەرگە بولغان كۆز قارىشى)

پروفېسسور ئالفەرد كرونېر «ئۇ، زاماندا ئوتتۇرغا قويۇلغان، كۆپىنچە ئىلمىي مەسىلىلەرنى ئەمەلىي ئىسپاتلاپ بېرىش، شۇ زاماننىڭ ئۆزىدە، مۇمكىن بولمايتتى، ئەمما ھازىر زامانئۇنلاشقان يېڭى ئىلمىي سايمانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن، پەيغەمبەر(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام 1400 يىل بۇرۇن دەپ ئۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى ئەمەلىي ئىسپاتلاش مۇمكىن بولىدۇ».

ئابدۇلمەجىد زىندانى «بۇ كىشى گېئولوگىيە ساھەسىدىكى ئاتاغلىق ئالىملار ئارىسىدا، تەنقىدچىلىك بىلەن داڭ چىقارغان مەشھۇر گېئولوگ ئالىم پروفېسسور (ئالفەرد كرونېر) بولىدۇ. بىز بۇ كىشى بىلەن ئۇچۇرشۇپ، ئۇ كىشىگە ئۆزى مۇتەخەسسس بولغان ساھەگە ئائىت بىر نەچچە قۇرئان ئايەتلىرى ۋە ھەدىسلارنى كۆرسەتتۇق، ئۇ ئايەت ۋە ھەدىسلارنى بىر قۇر كۆرۈپ چىققاندىن كېيىن، بىرگە ئىلمىي سۆھبەتلەشكەش، ئۇ ئايەت ۋە ھەدىسلار توغۇرلۇق كۆز قارىشىنىڭ قانداقلىغىنى سورىدۇق. ئۇ، كۆز قارىشىنى بىلدۈرۈپ: «كۆپلىگەن گېئولوگىيەلىك مەسىلىلەر ۋە يۇلتۇزلارنىڭ قانداق پەيدا بولۇشىغا ئائىت مەلۇماتلار پەيغەمبەر(مۇھەممەد) كە نەدىن كەلگەن...؟، قانداقلىكى بولسۇن پەيغەمبەر(مۇھەممەد) ساۋاتسىز ئىدى، ئۇنىڭ بۇ مەلۇماتلارنى ئۆزى تىرىشىپ ياكى زامانىسىدىكى ئىلىم مەرىپەتكە تايىنىپ بىلەلىشى ھەرگىزمۇ مۇمكىن ئەمەس. چۈنكى بۇ مەلۇماتلارنى ئالىملار تېخى يېقىندىلا زامانىۋى ئىنچىكە تېخنىكا سايمانلىرى بىلەنلا بايقاپ چىقالغان»-دېدى. پروفېسسور(ئالفەرد كرونېر) قۇرئان ساۋاتسىز پەيغەمبەر(مۇھەممەد) نىڭ ئەسرى ئەمەسلىكىگە پاكىت كەلتۈرۈپ، قۇرئاندىكى، ئالەمنىڭ بىرىنچى قېتىملىق پەيدا بولۇشىنى تەسۋىرلەپ: **(أَوَّلَمَ يَرَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ) (الانبيا: 30)** «كافىرلار كۆرمەمدۇ...؟ ئاسمانلار بىلەن يەرشارى بىر-بىرىگە تۇتاش ئىدى، كېيىن ئۇلارنىڭ ئارىسىنى ئايرىۋەتتۇق، سۇدىن بارلىق ئورگانىزمىلارنى ياراتتۇق»(س/ ئەنبىيا: 30) ئا) دېگەن ئايەتنى مىسالغا ئالغان ئىدى، تەپسىر شۇناس، ئىبنى ئابباس ۋە مۇجاھىد بۇ ئايەتنى «ئاسمانلار ۋە يەرشارى ئەسلىدە بىر-بىرىگە تۇتاش بىر جىسىم ئىدى» دەپ ئىزاھلىغان، پروفېسسور (ئالفەرد كرونېر) بۇ مەلۇماتلارنى، پەيغەمبەر(مۇھەممەد) نىڭ ياكى ئۇنىڭ زامانىسىدىكى ھەرقانداق بىر ئىنساننىڭ تونۇپ يېتەلىشىنىڭ مۇمكىن ئەمەسلىكىنى بايان قىلىش ئۈچۈن، بۇ ئايەتنى مىسال كەلتۈرگەن ئىدى.

پروفېسسور (ئالفەرد كرونېر) مۇنداق دەيدۇ: «مېنىڭ قارشىمچە، 1400 يىل بۇرۇن ئاتوم فېزىكىسىنى بىلمەيدىغان بىر شەخسنىڭ، ئاسمانلار ۋە يەرشارىنىڭ ئەسلىدە بىر-بىرىگە تۇتاش بىر جىسىم ئىكەنلىكىنى ۋە بىز مۇھاكىمە قىلىپ تۆتكەن باشقا مەسىللەرنى ئۆز ئەقلى بىلەن تېپىپ چىقىشى مۇمكىن ئەمەس» دېدى.

پروفېسسور ئالفەرد كرونېر ئازراقلا پۇرسەت تاپسا، قۇرئاندىكى ھەقىقەتنى بۇرمىلايتى، بۇنىڭ مىسالى بىز ئۇنىڭ بىلەن ئەرەب زېمىنى توغۇرلۇق سۆھبەتلىشىپ، ئۇنىڭدىن «ئەرەب يېرىم ئارىلىدا باغۇ-بوستانلار، ئېرىق-ئۆستەڭلەر بولغانمۇ؟» دەپ سورىدۇق.

ئۇ «شۇنداق..، بولغان.. بۇ پالېونتولوگىيەلىك تەكشۈرۈش ئارقىلىق ئېنىقلانغان» دەپ جاۋاب بەردى. بىز «قاچان بولغان؟» دەپ سورىدۇق. ئۇ «يەشارىدا بولۇپ تۆتكەن، مۇز-ئەسىردە، شۇنداق بولغان، مۇزلار شىمالى ئۆكىندا كۆپىيىدۇ، ئاندىن جەنۇب تەرەپكە قاراپ يۇرۇش قىلىدۇ، ئەرەب يېرىم ئارىلىغا نىسبى يېقىنلىشقاندا ئاب-ھاۋا دا ئۆزگۈرۈش بولىدۇ-ئەرەب زېمىنى دۇنيادىكى باغۇ-بوستانلىق، ئېرىق-ئۆستەڭلەر كۆپ شەھەرگە ئايلىنىدۇ» دەپ جاۋاب بەردى. «بۇ مەسىلە كېلەچەككە باغلىق تۇرسا، قانداقمۇ بۇنى بىر ئىلمىي ھەقىقەت دېسۇن؟» دەپ ھەيران بولۇپ، بۇنىمىشقا ئىلمىي ھەقىقەت؟» دەپ سورىدۇق.

ئۇ جاۋاب بېرىپ: «ھازىر يېڭى مۇز-ئەسىرى باشلاندى، قار تۇزانلىرى بولسا، شىمالى مۇز ئۆكىندىن جەنۇب تەرەپكە ئىككىنچى قېتىم يۇرۇش قىلىۋاتىدۇ، ھازىر يۇقار تۇزانلىرى ئەرەب دۆلەتلىرىگە يېقىن رايۇنلارغا يېقىنلىشىش يولىدا، يەنە بىر ئىلمىي پاكىتىمىز، سىلەر ئاڭلاۋاتقان ياۋروپا ۋە ئامېرىكىنىڭ شىمالى رايۇنلىرىدا ھەر قىش پەسىللىرىدە يۈز بېرۋاتقان قارلىق بورانلاردۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ئالىملار بۇنى ھەرخىل يوللار بىلەن ئىسپاتلىماقتا» دېدى. بىز ئۇنىڭغا: «سىزنىڭ ئېتىشىڭىزچە ئالىملار، بۇ مەلۇماتنى زامانىۋى تېخنىكا سايمانلىرى بىلەن ئۇزاق مۇددەت ئۆزلىكىسىز ئىزدىنىش ئارقىلىق بايقىغان ئىكەن، ئەمما بۇنى 1400 يىل بۇرۇن پەيغەمبىرىمىز (محمد عليه الصلوة والسلام) ئالدىنلا خەۋەر قىلغان. ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان بىر ھەدىستە، پەيغەمبىرىمىز (ئەرەب زېمىنىدا باغۇ-بوستان ۋە دەريالار بار ئىدى، تا ئەرەب زېمىنىدا قايتىدىن باغۇ-بوستان ۋە دەريالار بولماي تۇرۇپ، قىيامەت قايم بولمايدۇ) دېگەن. (مۇھىبىيە ئىكۈۋە والسلام) غا ئەرەب زېمىنىدا باغۇ-بوستان ۋە دەريالار بولغانلىقىنى كىم دېگەن؟» دەپ سوئال قويدۇق. ئۇ دەرھال «رومانلىقلار» دەپ جاۋاب بەردى. بىز، ئۇنىڭ جىددى پەيتە ئۇستۇلۇق بىلەن ئۆزى قانچۇرۇشقا ماھىر ئىكەنلىكىنى بايقاپ «ئۇنداقتا ئەرەب زېمىنىدا كېلەچەكتە باغۇ-بوستان ۋە دەريالارنىڭ بولىدىغانلىقىنى (محمد عليه الصلوة والسلام) غا كىم دېگەن؟» دەپ سورىدۇق. پروفېسسور (كرونېر) قېيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغاندا پۇرسەت تاپسىلا، گەپنى بۇرمىلاپ ئۆتۈپ كېتەتتى، ئەمما چىن ھەقىقەتكە دۇچ كەلگەندە، ئالىملارغا خاس جەسۇرلۇق بىلەن كۆز قارشىنى ئېنىق ئوتتۇرغا قويماقتى. ئۇ «ئەمما سىزنىڭ ئىككىنچى سوئالڭىزغا قارىتا، مېنىڭ جاۋابىم

شۇكى ، بۇ مەلۇماتلار (محمد عليه الصلوة والسلام)غا، جەزمەن ئاسماندىن ۋەھى قىلىنغان « دېدى . بىز ئۇنىڭ بىلەن ھەرخىل پەنگە ئائىت ئىلمىي مۇنازىرىلەرنى قىلغاندىن كېيىن ، كۆز قارشىنى بايان قىلىپ مۇنداق دېدى. - « سىز ، بۇلارنى ۋە قۇرئاندا زىكرى قىلىنغان مەلۇماتلارنى ، جۈملىدىن يەرشارىغا ۋە يەرشارىنىڭ پەيدا بولۇشىغا ۋە باشقا ئىجتىمائىي مەسىلىرىگە ئائىت مەلۇماتلارنى يىغىپ رەتلىسىڭىز ، ماھىيەتتىن ئېلىپ ئېتىقاندا ، بۇ جەملەنگەن مەلۇماتلار ھەرتەرەپلىمە جەھەتتىن توغرا بولۇپ چىقىدۇ- دېيىش ئىمكانىيىتى بار دەپ قارايمەن . ھەمدە بۇنىڭ توغۇرلۇقىنى ھازىرقى زامانئۇيلاشقان يېڭى ئىلمىي سايمانلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن ئىسپاتلاپ چىققىلى بولىدۇ . شۇڭا مەن ، قۇرئان كەرىم بولسا ، كەڭ- كۆلەملىك ئىلمىي خاكتېرگە ئىگە بۈيۈك كىتاپتۇر ۋە قۇرئاندا ئوتتۇرغا قويۇلغان كۆپىنچە ئىلمىي مەسىللەرنى ئەمەلى ئىسپاتلاپ بېرىش ، شۇ زاماننىڭ ئۆزىدە مۇمكىن بولمايتتى ، ئەمما ھازىر زامانئۇيلاشقان يېڭى ئىلمىي سايمانلار بىلەن پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام 1400 يىل بۇرۇن دەپ ئۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى ئەمەلى ئىسپاتلاش مۇمكىن بولىدۇ- دەپ قارايمەن » دېدى .

اللہ قۇرئان كەرىمدە: **(إِنَّ هُوَ إِلَهًا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ . وَكَلَّمْنَا نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ) (ص: 88)** «قۇرئان كەرىم ھەقىقەتەن جىمى جاھان ئەھلىگە ۋەز-نەسھەتتۇر ، ئۇ خەۋەر قىلغان مەلۇماتلارنىڭ راستلىقىنى پات-يىقىندا بىلىپ قالسىلەر» (س / ساد: 87-88 نا) دېگەن .

بىز يۇقۇردا پروفېسسور [كرونبر] بىلەن قىلغان ئىلمىي مۇنازىرىمىز ۋە پروفېسسورنىڭ دېگەنلىرى ، مەزكۇر ئايەتنىڭ ئىلمىي تەپسىرىدۇر... اللہ يەنە بىر ئايەتتە: **(وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ) (سبأ: 6)**

« ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارنىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاپ ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك اللہ نىڭ توغرا يولغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ... » [س / سەبە: 6- نا]. دېگەن .

5- قىسىم

(تۆرەلمە باسقۇچلىرىنىڭ مورفولوگىيىلىك خاراكتېرلىنىشى)

الحمد لله رب العالمين ، ولا صلوة و السلام ، على سيدنا و نبينا محمد صلى الله عليه و على آله و صحبه أجمعين و بعد..

بۇ كىشى ، ئامېرىكىنىڭ پىلادېلفىيا شەھىرى، توماس جىفرىسۇن داشۆسىدىكى دانيال ئىنستىتوتىنىڭ مۇدىرى ، ئاناتومىيە بۆلۈمىنىڭ رەئىسى [پروفېسسور مارشال] جونسۇن بولدى.

بىز بۇ كىشى بىلەن سەئۇدى ئەرەبىستاندا ئېچىلغان سەككىزىنچى نۆۋەتلىك تىببىي يىغىندا ئۇچراشقان ئىدۇق .

بۇ يىغىندا قۇرئان ۋە ھەدىستىكى ئىلمىي مۆجىزىلەر تېمىسىدا ئىزدىنىش ئېلىپ باردىغان ئالاھىدە بىر بۆلۈم تەسىس قىلىنغان ئىدى . بىز بۇ بۆلۈمدە پروفېسسور [مارشال جونسۇن] بىلەن بىرىنچى قېتىم ئۇچراشتۇق . پروفېسسور بۆلۈمگە يىتىپ كېلىپلا « بۆلۈمنىڭ ۋەزىپىسى نېمە ؟ » دەپ سورىدى . بىز « بۆلۈمنىڭ ۋەزىپىسى قۇرئان كەرىم 1400 يىل بۇرۇن تېلغا ئالغان ئىلمىي مەسىلىلەر بىلەن ، نۆۋەتتىكى ئىلىم-پەن بايقاپ چىققان ئىلمىي مەلۇماتلار ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقىنى تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش » دەپ جاۋاب بەردۇق . ئۇ « مەسىلەن نېمىگە ئوخشاش ؟ » دېدى . بىز « مەسىلەن ھازىرقى زامان تىبابەتچىلىك پېنى، تۆرەلمىنىڭ ئوخشاش بولمىغان باسقۇچلارنى بېسىپ ئوتىدىغانلىقىنى تېپىپ چىقتى ، قۇرئان كەرىم بولسا، بۇنى 1400 يىل بۇرۇن تېلغا ئېلىپ ئۆتكەن ، مانا مۇشۇنىڭغا ئوخشاش مەسىلىلەر » دەپ جاۋاب بەردۇق . پروفېسسور ئورنىدىن دەس تۇرۇپ « ياق... ياق... ياق...، مۇمكىن ئەمەس » - دەپ ئىختىيارسىز ۋاقىراپ كەتتى . بىز، پروفېسسور ! ئولتۇرۇڭ .. ئولتۇرۇپ سۆزلەڭ دېدۇق .

ئۇ « ئولتۇرمايمەن .. سىلەر نېمە دەۋاتىسىلەر.. ؟ » - دەپ ھەيرانلىق بولغان ۋە جىددىلەشكەن ھالەتتە تەئەججۇپلۇنۇپ بىزگە قارىدى . بىز يۇقارقى سۆزىنىڭ ئۇنىڭغا قاتتىق تەسىر قىلىشىنى بىلەتتۇق ؛ چۈنكى ئۇ ئامېرىكىدىكى ئاتاغلىق ئالىملارنىڭ بىرى بۇلغاچقا، ئۇن يەتتىنچى ئەسىردە ئىنسانلار مىكروسكوپىنى كەشىپ قىلغاندىن كېيىن ، بارلىق تىببىي خادىملار (تۆرەلمە ئەرنىڭ ئىسپىرىمىسىدىن كامىل ئىنسان ھالىتى بىلەن ئانىنىڭ قوسىقىغا يۆتكىلىدۇ) دەپ جەزىم قىلىشتى . (8- رەسىمگە قاراڭ!) ، شۇزاماندىكى تىببىي خادىملار « تۆرەلمە ئەرنىڭ ئىسپىرىمىسىدە كامىل ئىنسان ھالىتى بىلەن ئانىنىڭ قوسىقىغا يۆتكىلىدۇ » - دېگەن نەزىرىسىنى ئالغا سۈرۈش

ئۈچۈن (8) - رەسىمنى سىزىپ چىققان .

تا- ئون سەككىزىنچى ئەسىرگىچىلىك تىببىي خادىملار مۇشۇخىل كۆزقاراشتا بولغان . ئون سەككىزىنچى ئەسىردە ئانلىق تۇخۇم ھۆججە يىرىسى تېپىلغاندىن كېيىن ، بارلىق ئالىملار « ئىنسان ئەرنىڭ مەنىسىدە كامىل ئىنسان شەكلىدە ئايالىنىڭ بالياتقۇسىغا يۆتكىلىدۇ » دېگەن كۆزقاراشلىرىنى ئۆزگەرتىپ ، ئىنسان ئانلىق تۇخۇم ھۆججە يىرىسىدە كامىل ئىنسان شەكلىدە ۋۇجۇدقا كىلىدۇ ، چۈنكى ئانلىق تۇخۇم ھۆججە يىرىسى ھەجىم جەھەتتىن چوڭ دېشىپ ، ئون يەتتىنچى ئەسىردە ، ئايالىنىڭ رولىنى بىكار قىلسا ئون سەككىزىنچى ئەسىردە ئەرنىڭ رولىنى بىكار قىلدى .

پەقەت ئون توققىزىنچى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغا كەلگەندىلا ، ئالىملار ئىنسان ئايالىنىڭ تۇخۇمدا ياكى ئەرنىڭ مەنىسىدە كامىل ۋۇجۇدقا كەلمەستىن ، بەلكى باسقۇچلارغا بۆلۈنۈپ ۋۇجۇدقا كېلىدىغانلىقىنى تېپىپ چىقتى . شۇڭا پروفېسسور [مارشال جونىسون] غا ، بۇ قۇرئان كەرىمدە زىكرى قىلىنغان دېيىلسە ، « ياق... ياق... مۇمكىن ئەمەس » دەپ ئورنىدىن تۇرۇپ كېتىشىنىڭ سەۋەبى ئىدى .

بىز ، ئۇنىڭغا قۇرئاننى بېرىپ « قېنى ، بۇ ئايەتلەرنى ئوقۇپ كۆرۈڭ...! » دېدۇق . ئۇ: **(مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا) (نوح:13)**

« نېمە ئۈچۈن ئاللىنى ھەقىقىي رەۋىشتە ئۇلۇغلىمايسىلەر...؟! ۋەھالەنكى ، ئاللى سىلەرنى ئوخشاشمىغان باسقۇچلاردا ياراتتى » - دېگەن سۈرە نۇھنىڭ 13-14 - ئايىتى ، ئاندىن سۈرە زۇمەرنىڭ: **(يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظِلْمَاتٍ ثَلَاثٍ)** « ئاللى سىلەرنى ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدا ، قاراڭغۇ ئۈچ پەردىنىڭ ئىچىدە باسقۇچچۇ - باسقۇچ ، ياراتتى » دېگەن 6- ئايىتىنى ئوقۇپ ، ئىنگىلىزچە تەرجىمىسىنى كۆرگەندىن كېيىن ، ئاستا ئولتۇردى .

ئاندىن بىزگە « بۇ ئايەتلەرنى ئۈچ خىل يول بىلەن ئىزاھلاشقا بولىدۇ ، بىرىنچى (ھىمىد) بۇ ئايەتنى (تاسادىپلام) دېگەن بولۇشى مۇمكىن » دېدى . بىز ئۇنىڭغا « قۇرئاندىن بۇ تېمىغا ئائىت 25 تېكىسنى كۆرسەتتۈپ ، ئاندىن « مۇشۇ تېكىسلارنىڭ ھەممىسى (تاسادىپى) دېيىلىپ قالغانمۇ...؟! ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇرئان كەرىم ھەربىر باسقۇچلارنى مەخسۇس ئاتالغۇلار بىلەن ئاتاپ « مەنى » لىك باسقۇچ ، ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى « زۇلۇكسىمان » باسقۇچ ، ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى « چاينالغان نەرسىگە ئوخشاش » باسقۇچ ، ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى « سۈڭەك توقۇلمىلىرىنىڭ يېتىلىش » باسقۇچ ، ئۇنىڭدىن كېيىنكىسى « سۈڭەككە ئەت قونۇش (مۇسكۇل) » باسقۇچى دېگەنلەرگە ئوخشاش ، بۇ باسقۇچلارنىڭ ھەربىرى ئالاھىدە ئاتالغۇلار بىلەن ئاتالدى . بۇلارنىڭ ھەممىسى (تاسادىپلىقمۇ...؟!) دېدۇق .

ئۇ « ياق » دەپ جاۋاب بەردى . بىز ئۇنىڭغا « سىز يەنە نېمە دېمەكچى ؟ » دېدۇق . ئۇ « ئۇنداقتا

(مۇھەممەد) نىڭ ناھايىتى زور مىكروسكوپى بولۇشى مۇمكىن» دېدى . بىز ئۇنىڭغا « سىز بولسىڭىز قۇرئان تىلغا ئالغان ۋە ئىلىم – پەن تېخى يېقىندىلا بايقىغان تۈرەلمىنىڭ بۇ ئىچكى تەپسىلاتلىرىنى ۋە باسقۇچلىرىنى بىلىش ئۈچۈن ، يۇقىرى تېخنىكىلىق مىكروسكوپ تەلەپ قىلىنىدۇ ، بۇنداق مىكروسكوپقا ئىگە كىشى ، پەن-تېخنىكا جەھەتتە يۈكسەلگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىجتىمائىي تۇرمۇشىدا ئىلىم – پەننىڭ ئەسلى ئەكس ئەتتىشى كېرەك ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ، ئۇ پەن-تېخنىكىنى ئەجدادلاردىن تەلىم ئېلىپ ، ئەۋلادىغا تەلىم بېرىشى كېرەك ، مانا مۇشۇنىڭ ھىچ بىرسىنى پەيغەمبەر(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ كىشىلىك ھاياتىدا ئۇچۇر تالمايمىز» دېدۇق .

ئۇ ، بۇنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، كۆلۈپ « مەن بىرقېتىم كۆرگەن مەخانىدا ، دۇنيادا بىرىنچى قېتىم كەشىپ قىلىنغان مىكروسكوپنى كۆرگەن ئىدىم ، ئۇ مىكروسكوپ نەرسىلەرنى ئون ھەسسىمۇ چوڭايتىپ بىرەلمەيتى ، ھەتتا ئۇنىڭ بىلەن شەيئىلەرنى ئېنىقمۇ كۆرگىلى بولمايتى ، دېمەك پەيغەمبەر(مۇھەممەد) نىڭ مىكروسكوپى ياكى باشقا تېخنىكا سايمانلىرى يوق ئىدى ، شۇڭا بىزگە ، ئۇكىشىنى ئاللى ئەڭ پەيغەمبىرى دىيشتىن باشقا يول يوق» دېدى . ئاندىن ئۇ ، قۇرئاندىكى ئىلمىي مۆجىزىلەرگە ئائىت ئايەتلەرنى تەتقىق قىلىشقا باشلاپ ، ئىزدىنىش تېمىسىنى ، تۈرەلمىنىڭ باسقۇچلىرىغا مەركەزلەشتۈردى .

پروفېسسور [كىسمور] ۋە باشقا پروفېسسورلار تۈرەلمىنىڭ تاشقى شەكلى توغرىسىدا ئىزلىنىۋاتقاندا ، پروفېسسور [مارشال جونىسۇن] قۇرئان تۈرەلمىنىڭ تاشقى ھالىتىنى ۋە ئىچكى تۈزۈلۈشىنى ناھايىتى ئىچكى خاراكتېرلىك نىسبەتتە توغۇرلۇق ماقالە ئېلان قىلدى ، ئۇ ماقالىسىدە « قۇرئان تۈرەلمىنىڭ تاشقى شەكلىنىڭ باسقۇچلىرىنى ناھايىتى ئېنىق تەسۋىرلىگەن ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە نۆۋەتتىكى ئالىملار يېقىندا تونۇپ يەتكەن تۈرەلمىدىكى ئاساسىي ئۆزگۈرۈشلەرنى تەپسىلىي بايان قىلغاچ ، تۈرەلمىنىڭ پەيدىن-پەي يۈكسىلىش جەريانىدا ، ئىچىدە يۈز بېرىدىغان ئاساسلىق باسقۇچلارنى ئېنىق تەسۋىرلىگەن بەرگەن» دەپ يازغان ئىدى .

پروفېسسور [مارشال جونىسۇن] تەتقىقات يۈرگۈزگەن تۈرەلمىنىڭ چاينالغان نەرسىگە ئوخشاش باسقۇچتىكى ھالىتى ، بىزگە تۈرەلمىنىڭ تاشقى كۆرۈنىشىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ ، (9-رەسىمگە قاراڭ!) تۈرەلمە بۇ باسقۇچتا گەردىش شەكىللىك بولۇپ ، ئاخىرقى قىسىمدا گويا بىراۋ چىشلەپ قويغاندەك چىشىنىڭ ئەسلى نامايەن بولۇپ تۇرىدۇ ، بىز تۈرەلمىنىڭ بۇ چاغدىكى ئەزالىرىغا نەزەر سالىساق ، ئىچكى ئەزالارنىڭ كۆپىنچىسى يېتىلىپ بولغانلىقىنى كۆرىمىز (10-رەسىمگە قاراڭ) ، بۇ رەسىمدا بەزى ھۆججەتلىرىنىڭ ئاساسىي جەھەتتىن يېتىلىپ بولغانلىقىنى ، ۋە بەزى ھۆججەتلىرىنىڭ تېخىچە يېتىلىپ بولمىغانلىقىنى كۆرىمىز .

پروفېسسور [مارشال جونىسۇن] مۇنداق دەيدۇ :- « ناۋادا بىز تۈرەلمىنىڭ بۇ ھالىتىنى تەسۋىرلىمەكچى بولساق ، نېمە دەپ تەسۋىرلەيمىز؟ ، ئەزالىرى يېتىلگەن تۈرەلمە دەپ تەسۋىرلەيمىز مۇ؟ بۇنداق دېسەك بۇ پەقەت تۈرەلمىنىڭ يېتىلگەن بەزى ئەزالىرىغا ئۇيغۇن كېلىدۇ ، ئەگەر ئەزالىرى يېتىلمىگەن تۈرەلمە دەپ تەسۋىرلىسەك ، بۇ

پەقەت تۆرەلىنىڭ يېتىلمىگەن ئەزالىرىغا ئۇيغۇن كېلىدۇ، شۇڭا بىز تۆرەلىنىڭ بۇ چاغدىكى ئىچكى شەكلىنى ئاللاھ قۇرئان كەرىمىدە: **(ثُمَّ مِنْ مَّضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ) (الحج: من الآية 5)**] بىز ئىنساننى يېتىلگەن ۋە يېتىلمىگەن چاينىۋىتىلگەندەك پارچە گۆشتىن ياراتتۇق] دەپ تەسۋىرلىگەندەك تەسۋىرلىشىمىز كېرەك .

ئاندىن پروفېسسور [مارشال جونسۇن] ئۆزى ئېلىپ بارغان تەتقىقاتنى يەكۈنلەپ مۇنداق دېدى: «مەن بىر ئالىم بولۇش سۈپىتىم بىلەن ئېنىق كۆرگەن نەرسىلەر بىلەنلا مۇئامىلە قىلالايمەن ، تۆرەلىمە شۇناسلىقنىڭ بېئولوگىلىك تەرەققىياتىنى تولۇق چۈشۈپ يېتەلەيمەن ۋە شۇنداقلا مەن سىلەرگە مىسال قىلىپ ئۆتكۈنمىدەك ، ماڭا قۇرئاندىن تەرجىمە قىلىنىپ بېرىلگەن سۆزلۈكلەرنىڭ قانداق ئىلمىي ئۇقۇم بىردىغانلىقىنىمۇ ياخشى چۈشۈنەلەيمەن ، پەيغەمبەر (پەيغەمبەر) ئەلەيھىسسالامدىن ئىبارەت بۇ شەخسنىڭ چۈشەنچىسىنى خاتالىشىۋاتقان بىرەر سەۋەپ ياكى بىرەر ئىلمىي ھەقىقەت بار دەپ ئويلىمايمەن. پەيغەمبەر (پەيغەمبەر) بۇ مەلۇماتلارنى چوقۇم مەلۇم بىر جايدىن تەلىم ئالغان.

شۇڭا ، بۇ مەلۇماتلارنىڭ پەيغەمبەر (مۇھەممەد) كە يەتكۈزۈلۈشىدە بىر ئىلاھى كۈچنىڭ قۇدرەت قۇلى بار دەيدىغان چۈشەنچە بىلەن زىتلىشىدىغان بىرەر سەۋەپ ياكى بىرەر ئىلمىي پاكىت يوق دەپ قارايمەن .»
پروفېسسور [مارشال جونسۇن] بىلەن بولغان سۆھبەت ، بىز ئۇنىڭغا بايان قىلىپ بەرگەن قۇرئاننى ھەقىقەتنى ئىنكار قىلىشى بىلەن باشلىنىپ ، ئاخىردا بىر نەچچە قېتىملىق يىغىنلاردىكى ئىلمىي خادىملارغا تولۇپ تاشقان ھاياجان بىلەن ، بۇ ھەقىقەتلەرنى بايان قىلغۇچى سۈپىتىدە ئۇتۇق سۆزلىشى بىلەن) ئاخىرلاشتى .

ئۇنىڭدىن ، نۆۋەتتىكى ئىلىم-پەن تېپىپ چىققان ئىلمىي ھەقىقەتلەرنىڭ ، قۇرئان كەرىم 1400 يىل ئىلگىرى دەپ ئۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى ئالغا سۈرگەنلىكى ھەققىدە ، كۆز قارىشىنى ئوتتۇرغا قويۇش تەلەپ قىلىنىۋىدى ، ئۇ ، دەرھاللا « شۇنداق .. ، قۇرئاندىكى ئىلمىي ھەقىقەتلەر بولسا ، ئىلاھى ۋەھىدىنلا ئىبارەتتۇر خالاس ، شۇنداق .... ، بارلىق ئىنسانىيەت ئالدىدا ، جىمى ئالىملار ئاللاھ پەيغەمبەر (مۇھەممەد) كە ئىلاھى ئىلمىنى ئوز ئىچىگە ئالغان بىر كىتاپنى ۋەھى قىلغانلىقىنى ۋە ئاللاھ نىڭ ئىنسانلارغا ، ئۇلار ئىزدىنىش جەريانىدا قۇرئاننىڭ ھەقىقەتەن پەيغەمبەر (مۇھەممەد) كە ئاللاھ تەرىپىدىن ۋەھى قىلىنغانلىقىنى تەكىتلەيدىغان ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى تېپىپ چىقىدىغانلىقىنى ۋە دە قىلغانلىقىنى ئېتراپ قىلغاندەك ، ئېتراپ قىلىشتىن باشقا يول يوق » دەپ جاۋاب بەردى .

ئاللاھ قۇرئاندا: **(وَلْتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ) (ص: 88)** « قۇرئاندا ئالدىنقى تىلغا ئېلىنغان خەۋەرلەرنىڭ

ھەقىقىتىنى بىر زاماندىن كېيىن بىلىپ قالسىلەر » (س/ساد: 88) نا) دېگەن. ئاللاھ يەنە بىر ئايەتتە

(لِكُلِّ نَبِيٍّ مُّسْتَفَرٍّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ) (الأنعام: 67) « ئاللاھ تەرىپىدىن ئالدىنقى تىلغا ئېلىنغان ھەر بىر خەۋەرنىڭ

مەيدانىغا كېلىدىغان مۇئەييەن ۋاقتى بار ، بۇنى پات-ئارىدا بىلىپ قالسىلەر » (س/ئەنعام: 67) نا) دېگەن . يەنە بىر

ئايەتتە: **(سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ**

شَيْءٍ شَهِيدٌ (فصلت: 53) « قۇرئانغا شەك كەلتۈرگىچىلەرگە ، تاكى قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكى ھەقىقىي ئېنىق بولغىچىلىك ، ئاسمانلار ۋە زېمىن ئەتراپلىرىدىكى ۋە ئۆزلىرىنىڭ قۇرۇلمىلىرىدىكى ، قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى دەلىللەيدىغان ئاللامەتلەرنى كۆرسىتىمىز ، ئۇلارغا ، سېنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭنىڭ پاكىتى بولۇشقا ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھەممىنى كۆرۈپ تۇردىغانلىقى كۇپايە ئەمەسمۇ...!؟ »
(س/فۇسسەلەت: 53 تا) دېگەن. ۋە يەنە بىر ئايەتتە: **[وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6}**

« ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك ئاللاھنىڭ توغرا يولغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » - دېگەن. [س/سەبە: 6- ئا].

6- قىسىم

(قۇرئانى ھەققەت بىلەن ئىلىم-پەن كەشپىياتلىرىنىڭ بىردەك چىقىشى)

پروفېسسور [يۇشۇدى كوزان] «مەن قۇرئاندا ئىلمىي ھەققەتنىڭ تېپىلغانلىقى بىلەن ناھايىتى

تەسەرلەندىم...» .

ئابدۇلھەجىد زىندانى : «السلام عليكم و رحمة الله و بركاته،»

بۇ كىشى ئۆزىنىڭ ئەسلى تىلى بولغان ياپۇن تىلى بىلەن سۆزلەۋاتىدۇ ، بۇ كىشى ياپۇنيەدىكى [توكيو رەسەتخا] نىسىنىڭ مۇدىرى پروفېسسور [يۇشۇدى كوزان] بولسۇ ، بىز ئۇنىڭغا قۇرئاندىكى ، كائىناتلارنىڭ دەسلەپكى پەيدا بولۇشىنى ۋە ئاسماننى ، ئاسمان — زېمىن ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقىنى تەسۋىرلەيدىغان بەزى ئايەتلەرنىڭ تېكىستلىرىنى ئوقۇپ بەردۇق ، ئۇ ئايەتلەرنىڭ مەنىسى چۈشەنگەندىن كېيىن ، بىزدىن قۇرئان توغۇرلۇق ۋە قۇرئاننىڭ قاچان يەريۇزىدە پەيدا بولغانلىقى توغۇرلۇق سورىدى ، بىز ئۇنىڭغا «قۇرئاننىڭ 1400 يىل بۇرۇن نازىل بولغانلىقىنى» دەپ بەرگەندىن كېيىن ، بىز ئۇنىڭدىن «قۇرئان كەرىمنىڭ ئايەتلىرى توختالغان بۇ ئىلمىي ھەققەتلەر توغۇرلۇق كۆز قارىشىنى» سورىدۇق . ئۇ ھەر بىر سوئالغا جاۋاب بەرگەندە ، ئۇنىڭغا قۇرئاندىكى بۇ ئىلمىي ھەققەتنى بايان قىلغان تېكىستلارنى كۆرسۈتۈپ ئۆتتۇق .

ئۇ ئۆزىنىڭ ھەيران قالغانلىقىنى ئىپادىلەپ «ھەققەتەن بۇ قۇرئان بولسا ، ئالەمدىكى كائىناتلارنى ناھايىتى ئېنىق تەسۋىرلەپ بېرىدىكەن ، قۇرئان ئالدىدا بارلىق شەيىلەر ئېنىق ئىكەن ، بۇ قۇرئاننى دېگەن زات بولسا ، ئالەمدىكى بارلىق نەرسىلەرنى كۆرۈپ تۇردىكەن ، ئۇنىڭغا ھىچ نەرسە مەخپىي ئەمەسكەن» دېدى . بىز ئۇنىڭدىن «ئاسمان جىسىملىرى ھازىرقى ھالىتىگە كىلىش ئالدىدا بېسىپ ئۆتكەن ئاستروفېزىكىلىك ئۆتكۈنچ دەۋر ھەققىدە» سورىدۇق . ئۇ جاۋاب بېرىپ «ئاسمان جىسىملىرىنىڭ ئەسلى ئىس-تۈتەك بولۇپ ، بۇنى تەكىتلەيدىغان ماددى ئىسپاتلار ناھايىتىمۇ كۆپ . (11-رەسىمگە قاراڭ) ھازىرقى پەيتە بۇنى كۆز بىلەن كۆرىشىمۇ مۇمكىن ، ئالمىلار ئالەم كېمىسى ئارقىلىق يېقىندا ئىرىشكەن بۇ رەسىمدە ، يۇلتۇزلارنىڭ بىرى ئەمدىلا ئىس-تۈتەكتىن شەكىللەنۋاتقانلىغىنى كۆرۈۋالالايمىز ، ئەمدىلا زىچلىشىپ يۇرۇقلۇق چىقىرىشقا باشلىغان بۇ ئىس-تۈتەكنىڭ ئەتراپىدىكى قىزىللىققا قاراڭلار ، ئوتتۇرىسىدىكى ماددىلار قېتىشىپ نۇرنى ئەكس ئەتتۈردىغان ماددىلارغا ئايلانغان بولۇپ ، بۇنىڭدىن كۆرۈۋالالايمىزكى ، دېمەك بارلىق يۇلتۇزلار سىستېمىسى بىر زامانلاردا ئىس-تۈتەك

باسقۇچنى بېسىپ تۆتكەن ، دېمەك ئالەمۇ ئەسلىدە ئىس- تۈتەك ئىدى» دېدى .

بىز پروفېسسور [يۇشۇدى كوزان] غا قۇرئاندىكى: (**ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا
وَاللَّارِضِ انْتَبِي طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ**) (فصلت: 11)

« ئاندىن ئالەم ئاسماننى يارتىشقا يۈزلەندى ۋە ھالەتكى ئاسمان بۇ چاغدا ، ئىس- تۈتەك ھالىتىدە ئىدى » (س/

فۇسسەلەت : 11ئ) دېگەن ئايىتىنى كۆرسەتتۇق .

بەزى ئالىملار ، ئاسماننىڭ ئەسلى توغۇرلۇق سۆزلەپ « ئاسمان ئەسلىدە تۇمان ئىدى » دەيدۇ .
پروفېسسور [يۇشۇدى تۇزان] بۇ ھەقتە توختۇلۇپ « ئاسمان ئەسلى تۇمان- دېگەن سۆز دەلمۇ دەل توغرا ئەمەس ،
توغرىسى قۇرئان تەسۋىرلىگەندەك [ئىس-تۈتەك] دەپ تەسۋىرلەش ناھايىتى توغرىدۇر ، چۈنكى ، تۇمان بولسا ،
ئېنىرگىيەسىز ماددا بۇلۇپ ، كائىناتنىڭ ئەسلى بولغان ئىس- تۈتەك ئۇنىڭ ئەكسىچە ئىسسىقلىق ئېنىرگىيەسى
بار بولغان ماددا ، دېمەك ئىس- تۈتەك بولسا ، قاتتىق ماددىلار چاپلاشقان تۇتۇق گازلاردىن ئىبارەت بۇلۇپ ، مانا
بۇ ئالەمنىڭ ئەسلى بولغان ئىس- تۈتەكنىڭ خارەكتېرىدۇر ، دېمەك ئاسمان جىسىملىرى ھازىرقى ھالىتىگە تەرەققى
قىلىشتىن ئىلگىرى ، قاتتىق ماددىلار چاپلاشقان تۇتۇق گازلاردىن ئىبارەت بۇلۇپ ، ئىسسىقلىق ئېنىرگىيە تارقىتىپ ،
شۇڭا بۇنى "تۇمان " دەپ تەسۋىرلەش تازا توغرا ئەمەس ، بەلكى ئىس- تۈتەك دېيىش ھەم توغرا ، ھەم ئىنچىكە
ئاتاشتۇر » دېدى ۋە كۆرسىتىلگەن ئايەتلەرنى بىر-بىرلەپ ئىزاھلاپ ئۆتتى .

ئاخىردا پروفېسسور [كوزان] غا « سىز ئۆز كۆزىڭىز بىلەن كۆرگەن قۇرئاندىكى بۇ ئىلمىي ھەقىقەتلەرگە
قانداق قارايسىز ؟ ، ئىلىم- پەننىڭ كۈنسىرى يۈكسىلىشىگە ئەگىشىپ ئالەمنىڭ سىرلىرى يىشىلمەكتە ، بۇ
سىرلارنىڭ كۆپىنچىسى ، مەيلى قۇرئاندا بولسۇن ، مەيلى ھەدىسلاردا بولسۇن 1400 يىل بۇرۇن تېلغا ئېلىنىپ
ئوتۇلگەنلىكىنى ئۆز كۆزىڭىز بىلەن كۆردىڭىز ، سىز قۇرئان كەرىمنىڭ كېلىش مەنبەسى ئىنسان دەپ قارامسىز ..؟
» دېدۇق . ئۇ جاۋاب بېرىپ :- « بىزدىن ئىلگىرىكى ئاسترونوملار ئاسماندىكى كىچىككەن بىر بۆلەكنى تەتقىق قىلاتتى
، بىزمۇ ئاشۇ بۆلەكنى چۈشۈنۈپ بېتىش ئۈچۈن بارلىق كۈچىمىزنى سەرپ قىلدۇق ، بىز تىللىسىكۇپ ئارقىلىق
ئاسماندىكى ئاساسلىق بۆلەكلەرنى كۆرەلەيمىز ، شۇڭا مەن قۇرئاننى ئوقۇش ۋە يۇقۇردىكى سونالارغا جاۋاب
بېرىش بىلەن ، كېلەچەكتە كائىناتلارنى تەتقىق قىلىشتا ، يېڭى بىر ئىلمىي مېتودغا ئېرىشتىم دەپ قارايمەن » دېدى .
ئابدۇلجەد زىندانى « ئۇ ، قۇرئان كەرىم ئىنسانى مەنبەدىن بولۇشى مۇمكىن ئەمەس ، بىز ئالىملار تەتقىقات
جەريانىدا ئاسمان جىسىملىرىنى چۈشۈنىشتە كۈچىمىزنى كىچىككەن بىر بۆلەككە مەركەزلەشتۈرمىز ، بىراق كىمكى
قۇرئان كەرىمنى تەپەككۈر بىلەن ئوقۇسا ، ئۇ كىشى كائىناتنىڭ ئۈمۈمىۈزلىك ماھىيىتىنى كۆرەلەيدۇ ، مەن
كائىناتلارنى تەتقىق قىلىشتا ، يېڭى بىر ئىلمىي مېتودنى تونۇپ يەتتىم ، بىز كائىناتلارغا نەزەر سېلىشتا ، ھەم تار ،
ھەم چەكلىك نوقتىدىن نەزەر سالماستىن ، بەلكى ھەر تەرەپلىمە ئۈمۈمىۈزلىك نەزەر سېلىشىمىز كېرەك ئىكەن ، مەن

مۇشۇ مېتودنى تەتقىق قىلىنمايمەن قىلمەن ، مەن قۇرئاندىكى كائىناتلارغا ئائىت ئايەتلەرنى ئوقۇغاندىن كېيىن ، كېلەچەككى تونۇپ يەتتىم ، مەن تەتقىقاتىمنى ، ئاللاھنىڭ كىتابىدىن پايدىلانغىنىم بويىچە ھەر تەرەپلىمە ئۈمۈمىيۈزلىك ئېلىپ بېرىشنى پىلانلاۋاتمەن» دېدى .

ئى اللھ ! سەن نېمە دېگەن بۇيۇك !.. مانا بۇ شەرىق ۋە غەرب ئالىملىرى 14 ئەسىردىن كېيىن ئىلىم - پەن تەرەققى قىلىپ ۋايىغا يەتكەن بۇ كۈنلەردە ، بۇ بۇيۇك قۇرئانغا ھۆرمەت بىلدۈرۈپ باشلىرىنى ئىگشىمەكتە ، مانا بۇ بولسا ، پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ دەلىل - ئىسپاتى ، مانا بۇ پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆزلىكىنى يېڭىلىنىپ تۇردىغان ، مۇجىزىسىدۇر . مانا بۇ مۇسۇلمانلارنى ۋە غەيرى مۇسۇلمانلارنى ۋە تا قىيامەتكىچىلىك كېلىدىغان ئەۋلادلارنى ، ئىلىملىكى بىلەن قانائەتلىنىدىغان مەڭگۈلۈك مۇجىزدۇر .

اللھ قۇرئاندا: **(لَكِنَّ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ إِنَّ إِلَهًا لَّهُ يَلْمِذ)** «اللھ ساڭا نازىل قىلغان قۇرئان ئارقىلىق ، سېنىڭ بەرھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ ، اللھ قۇرئاننى ئۆز ئىلىم - مەرىپىتى بىلەن نازىل قىلدى» دېگەن. (س/نسا: 166-ئا).

دېمىسىمۇ قۇرئاندا اللھ نىڭ ئىلىمى ، زۈلمەتلىك كېچىدىكى تۇلۇن ئايدەك جۇلالىنىپ تۇرىدۇ ، اللھ يەنە بىر ئايەتتە: **(وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ) (النمل: 93)** «ئى مۇھەممەد ! ، ئىنسانلارغا ، ئېيتقىنىكى ، اللھ بارلىق ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق زاتتۇر ، اللھ سىلەرگە قۇرئاننىڭ ھەقىقەتەن اللھ نىڭ ۋەھىسى ئىكەنلىكىنى كۆرسۈتۈپ بېرىدىغان ئالامەتلەرنى پات - يېقىندا كۆرسىتىدۇ ، سىلەر ئۇ ئالامەتلەرنى تونۇيسىلەر ..» (س/نەمل: 93 ئا) دېگەن. اللھ ۋە يەنە بىر ئايەتتە **[وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ] {6}**

«ئىلىم - مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۇيۇك اللھ نىڭ توغرا يولغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» - دېگەن. [س/سەبە: 6-ئا].

7- قىسىم

(ئىسلام ۋە ئىلىم - پەن)

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته،
الحمد لله ، رب العالمين ، والصلوة و السلام على سيدنا محمد و على آله و صحبه
أجمعين، و بعد...

غەرب ۋە شەرىق ئەللىرى خېلى ئۇزۇن زامانلاردىن بىرى ، دىن بىلەن ئىلىم - پەن ئوتتۇرىسىدىكى
ئىدىئولوگىيەلىك كەسكىن سىنىپى كۈرەش ئىچىدە ياشاپ كېلىۋاتماقتا، ھەرقانداق بىر غەربىلىك زىيالىنىڭ ئىدىيىسىدە ،
دىن بىلەن ئىلىم - پەن ئانتاگونىزىملىق ئامىللار دەپ قارالغاچقا ، ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى مەلۇم ئورتاقلىقنى تۈپتىن
ئىنكار قىلىناتتى ، بۇنىڭ تۈپ سەۋەبى ، ئۇلارنىڭ مۇقەددەس كىتابى تەۋراتتا ئېيتىلىشىچە « ئادەم ئاتىمىز جەننەتتە
يېشى چەكلەنگەن دەرەخ بولسا ، [مەرىپەت دەرىخى...!] بولۇپ ، ئادەم ئاتىمىز ئۇنى يېگەندىن كېيىن ، بىلىمى
ناشقان ئىمىش ، شۇڭا ياۋرۇپالىقلار ، مۇسۇلمانلار يۇرتىدىن كەلگەن " كوسمولوجىيە " گە ئائىت ئىلىم-مەرىپەتنى
قوبۇل قىلىش ياكى قوبۇل قىلماسلىق ھەققىدە ئىككى ئەسىر بەس-مۇنازىرە قىلغان ئىدى . چۈنكى پوپلار ، ئىلىم-
پەن ۋە مائارىپچىلىقنى ئىنسانىيەت تارىخىدىكى بىرىنچى خاتالىق-دەپ ھۆكۈم قىلاتتى ، پوپلار بۇ ھۆكۈمىگە ،
تەۋراتتىكى (ئادەم ئاتىمىز يېشى چەكلەنگەن مەرىپەت دەرىخىنى يېگەندىن كېيىن ، تەڭرى ئۇنىڭغا غەزەپلىنىپ ئۆز
رەھىمىتىدىن قوغلىغان) دېگەن تېكىستلارنى دەلىل قىلغان ۋە شۇڭا ئىلىم-پەننى تەلئۇكۇس رەت قىلىش بىلەن بىرگە
تۈپ ئاساسىدىن مۇسادىر قىلغان .

ئىلىم-پەن رەھبەرلىرى چىركاۋ ئۇستىدىن غەلبە قىلغاندىن كېيىن ، پوپلاردىن ئىنتىقام ئېلىش ئۈچۈن دىننى
تۈپ ئاساسىدىن مۇسادىر قىلىشنى مەقسەت قىلغان ۋە ئۇزاق مۇددەتلىك كەسكىن كۈرەش ئارقىلىق بۇ مەقسىدىنى
ئىشقا ئاشۇرغان ، شۇنى ئەسكەرتىپ ئۆتۈش كېرەككى ، ئىلىم-پەن ئەربابلىرى چىركاۋ بىلەن بولغان جەڭدە غەلبە
قىلىش يولىدا ، بەزى مەسىللەرنى نېرى-بېرى قىلىشتا يىنىكلىك بىلەن ئىش ئېلىپ بارغان ، جۈملىدىن ئىنكار قىلغىلى
بولمايدىغان بەزى ئوبيېكتىپ ھەقىقەتلەرنى ئىنكار قىلغان .

شۇنداق قىلىپ ئىلىم-پەن ئەربابلىرى بۇ قېتىمقى جەڭدە چىركاۋنى تار دائىر ئىچىدە پۇت-قولىنى چۈشەپ
قۇيۇش تاكتىكىسىدا غەلبە قازانغان . شۇڭا ھەرقانداق بىر غەربىلىك كىشى بىلەن ئىلىم-پەن توغۇرلۇق سۆزلۈشۈپ
، شۇ پەيتنىڭ ئۈزىدە دىندىن سۆز ئاچسىڭىز ، سىزگە تەئەججۇپ نەزىرى بىلەن قاراپ « نېمە دەۋاتسىز...؟! »

دەيدۇ. چۈنكى ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ، سىز ئىككىدىن بىرنى تاللىشىڭىز كېرەك . ياكى ئىلىم-پەن ياكى دىن . بۇنىڭ سەۋەبى ئەپسۇسلىنارلىق بولۇپ ، ئۇلار ، ئىلىم – مەرىپەت تەراپدارلىرى تۇرۇقلۇق بىر مىلياردتىن كۆپ ئىنسان ئېيتقاندەك قىلىپ كىلىۋاتقان ئىسلام دىنى توغۇرلۇق ، سەلبى قاراشتىن باشقا ھىچ نەرسىنى بىلمىگەنلىكتىن ۋە ئىسلامنىڭ ، ئىلىم-پەننى ، مائارىپنى ۋە ئالىملارنى قانداق ئىززەت-ئىكرام قىلغانلىقىنى ۋە ئالىملارنى پەرىشتىلەرنىڭ قاتارىدا « بىرئاللاھ دىن باشقا ئىلاھ يوق » دېگەنلىكتىن ئىبارەت بۇ مۇتلەق ھەقىقەتكە گۇۋاھچى قىلغانلىقىنى بىلمىگەنلىكتىن ئىدى .

اللہ قۇرئاندا: (شَهَدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَانِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ) (آل عمران: 18) « اللہ مەخلۇقاتلىرىغا ئۆزىدىن باشقا ئىلاھ يوق دەپ جاكالدى ، پەرىشتىلەر ۋە ئالىملار بۇنىڭغا گۇۋاھچى سۈپىتىدە گۇۋاھلىق بەردى » دېگەن . ۋە يەنە بىر ئايەتتە: (فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) (محمد: 19) « شۇنى ئىلمى ئاساستا بىلىڭلاركى ، اللہ دىن باشقا ئىلاھ يوقتۇر » (س / مۇھەممەد: 19) دېگەن .

شۇنى ئېنىقكى ، اللہ ئادەم ئەلەيھىسسالامنى ، پەرىشتىلەردىن ھۆرمەتلىك قىلىشتىكى تۈپ سەۋەب ، ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىلىم جەھەتتە ، پەرىشتىلەردىن يۇقىرى بولغانلىقىدىندۇر ، ئۇلارنىڭ ئۆزگەرتۈلگەن تەۋراتتىكى ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ قىسمى بىلەن بىزنىڭ قۇرئان كەرىمدىكى ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ تەرجىمىھالى تۈپتىن ئوخشاشمايدۇ ، ئىلىم بولسا ، ئادەم ئەلەيھىسسالامنى ، اللہ نىڭ دەرگاھىدا شان-شەرەپكە ئىرىشتۈرگەن تۈپ سەۋەب ئىكەنلىكىنى قۇرئان كەرىم 1400 يىل بۇرۇن قارار قىلغان . ئۇلارغا ، ئىسلام ۋە ئىلىم-پەن توغۇرلۇق سۆزلىسەڭ ، ئۇلارنىڭ دىنغا بولغان پوزىتسىيەسى بىر تەرەپلىمە بولغاچقا ، ئىسلام دىنىنىڭ ئىلىم – پەنگە نىسبەتەن بولغان تونۇشى ، ئاشۇ دىنلار بىلەن ئوخشاش دەپ گۇمان قىلىپ قالدۇ .

بىراق ئاشۇنداقلار ، ئىسلام دىنىنى ئەستايىدلىق بىلەن كۆزەتسە ئۇزاق تۇتمەيلا ، ئىسلام دىنىنىڭ ئاساسى ماددىسى بولغان قۇرئاندا تىلغا ئېلىنغان ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى ئۇچۇر تۇش بىلەن ھەيران قالدۇ .

مانا شۇلاردىن بىرى ، ئامېرىكىنىڭ چىكاگو شەھىرىدىكى ، نورس ۋېستون داشۆسىدىكى گىنېكولوگىيە ئوقۇتقۇچىسى پروفېسسور [جولى سىمسون] بولدى . بىز ئۇنىڭ بىلەن ئۇچۇر تۇشۇپ ، بەزى قۇرئان ئايەتلىرى ۋە ھەدىسلارنى كۆرسەتتۇق ، ئۇ دەسلەپتە سەل-پەل دىلغۇل بولۇپ ، بۇ تېكىستلارنىڭ ھەقىقەتەن قۇرئان ۋە ھەدىسلارنىڭ تېكىستلىرى ئىكەنلىكىنى ئېنىقلاپ باقماقچى بولدى ، تېكىستلارنى ئېنىقلاپ كۆڭلى تىنغاندىن كېيىن ، تۆرەلىنىڭ [مەنى] لىك باسقۇچتا كۆرىلدىغان ئىرسىيەتكە ئائىت ئايەتلەرگە دىققىتىنى مەركەزلەشتۈردى ، ئۇ قۇرئاننىڭ تۆرەلىگە ئائىت مەسىللەرنى ئىنچىكە تەسۋىرلىگەنلىكىنى ۋە قۇرئان ئىنساننىڭ ئەركەك ۋە چىشى جىنسىي ھۈجەيرىلەرنىڭ ئۆزئارا قۇشۇلۇشىدىن ھاسىل بولىدىغان ھۈجەيرىدىن يارىلىدىغانلىقىنى مۇقەررەلەشتۈردىغانلىقىنى ، ئاندىن قۇرئاننىڭ [خروموسوما] ۱۵ ، ئىنساننىڭ ئىرسى خۇسۇسىيەتلەرنىڭ

بېكىتىلدىغانلىقىنى قانداق بەدئىي ئۇسۇل بىلەن بايان قىلغانلىقىنى بىر قۇر كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتى. خروموسومادا توغۇلماقچى بولغان ئىنساننىڭ ئىرسى تەپسىلاتلىرى بولۇپ ، جۇملىدىن كۆزنىڭ رەڭگى ، تېرىنىڭ رەڭگى ، چاچنىڭ رەڭگى ۋە ئۇنىڭدىن باشقا ئىنساننىڭ كۆپىنچە ئىرسى خۇسۇسىيەتلىرى بېكىتىلگەن بولسۇن ، دېمەك ئىنساننىڭ ئىرسى خۇسۇسىيەتلىرى مەنى باسقۇچىدىكى خروموسومادا بېكىتىلگەن بولسۇن ، بۇ شۇنى چۈشەندۈردىكى ، ئىنساننىڭ ئىرسى ئالاھىدىلىكى مەنلىك باسقۇچتا بېكىتىلىپ بولسۇن ، **اللَّهُ قۇرئان كەرىمدە: «قَاتِلِ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ {17} مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ {18} مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ {19} (عَبَس)**» «كافر ئىنسان ئۆلۈمگە لايىقتۇر ، ئۇ ئەجەپ كاپىر بولدى ..! اللہ ئۇنى نېمىدىن ياراتتى ؟ ، اللہ ئۇنى مەننىڭ بىر قىسمىدىن ياراتتى ، ئاندىن ئۇنىڭ ئىرسى پروگراممىسىنى پىلانلاشتۇردى» (س / ئەبەسە: 17-19 ئا.) دېگەن . دەسلەپكى قىرىق كۈن ئىچىدە تۈرەلمىنىڭ ئاسالىق ئورگانلىرى شەكىللىنىپ ئارقىمۇ – ئارقىدىن نامايەن بولۇشقا باشلايدۇ ، بۇ چاغدا تۈرەلمە گەردىش شەكىلدە بولسۇن ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام **«إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا..»** « ئاناڭلارنىڭ قورسىقىدىكى دەسلەپكى قىرىق كۈن ئىچىدە ، بارلىق ئەزايىڭلار شەكىللىنىپ بولسۇن» (بۇخارى) دېگەن .

پروفېسسور [جۇلى سىمسۇن] بۇ ھەدىسنى ۋە **«إِذَا مَرَّ بِالنُّطْفَةِ نُبَّتَانِ وَأَرْبَعُونَ لَيْلَةً بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهَا مَلَكًا فَمَوَّرَهَا»** « مەنىگە قىرىق ئىككى كېچە ئۆتكەندىن كېيىن ، اللہ بىر پەرىشتىنى ئەۋەتسۇن ، ئۇ پەرىشتە ئۇمەننى ئورگانلارغا شەكىلەندۈردۇ» دېگەن ھەدىسنى كۆزدىن كەچۈرۈپ بۇ ئىككى ھەدىس ئوتتۇرىسىدىكى پەرىقنى سېلىشتۇردى ۋە مەننىڭ ھەم ئىنچىكە ، ھەم تەپسىلى تەسۋىرلەنگەنلىكىنى كۆرگەندىن كېيىن ، بىر قېتىملىق ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنىدا ، بۇ توغۇرلۇق كۆز قارشىنى ئوتتۇرغا قوپۇپ :- **« مۇشۇ ئىككى ھەدىستىن ، دەسلەپكى قىرىق كۈن جەريانىدا تۈرەلمىدە ئاساسلىق يۈز بېرىدىغان باسقۇچلار ھەققىدە مۇئەييەن بىر جەدۋەلنى يەكۈنلەپ چىقىشىمىز مۇمكىن بولسۇن ، بۇ نوقتىدا بولسا ، بۈگۈن ئەتگەن باشقا ئالىملار تەرىپىدىن تەكىتلىنىپ ئوتتۇرىدا ، بۇ ھەدىس شېرىپلارنىڭ بۇ تېمىدىكى بارلىق ئىلمىي چۈشەنچىلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش ئىمكانىيىتى بار ، شۇڭا مۇشۇ ئىككى ھەدىسلار ، ئىلاھىي ئىلىملارنى ئەكس ئەتتۈرىدىغان باشقا ھەدىسلارنى پائال دەرىجىدە كۈچلەندۈردى»** دېدى .

ئابدۇلمەجىد زىندانى **«پروفېسسور ئىسلام دىنى ، ئىلىم – پەننى موۋەپپىقىيەتلىك گۈللەندۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە ئىكەن»** – دېدى .

ياۋروپالىقلار ئىدىيىسىدە ، دىن بىلەن ئىلىم – پەن ئانتاگونىزىملىق ئامىللار دەپ قارالسا ، ئامېرىكىلىق بۇ پروفېسسور ئىلمىي سەھنىدە :- **« ئىسلام دىنى ، ئىلىم – پەننى موۋەپپىقىيەتلىك گۈللەندۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە ئىكەن»** دەپ جاكارلىدى ، شۇنداق... ناۋادا سەن ، بىرەر زاۋۇتقا كىرسەڭ ، قۇلۇڭدا زاۋۇتنىڭ لايىھەسى

بولسا، زاۋۇت بىلەن تونۇشۇپ چىقىشىڭ ئاسانلا بولىدۇ ، چۈنكى سەندە ئىزبېرنىڭ زاۋۇتىنى لايىھىلىگەن لايىھىسى بار، ئەمما زاۋۇتقا ھىچ نەرسىنى بېلمەي كىرگەن كىشى زاۋۇت بىلەن تونۇشۇپ چىقىشى تەس بولىدۇ ئەلۋەتتە . پروفېسسور [جولى سىمسۇن] نىڭ تۆۋەندىكى سۆزىنى مۇسۇلمان ئالىملىرىغا بېغىشلايمىز .

پروفېسسور [جولى سىمسۇن] « يۇقارقىلارغا ئاساسەن ، مەن ئىلىم – پەن بىلەن ۋەھى ئوتتۇرىسىدا ئىلمىي توقنۇش مەۋجۇد ئەمەس . بەلكى ۋەھى ئۆزۈڭلاردا تونۇلغان ئەنئەنىۋى ئىلمىي كەشپىياتنىڭ ئىستىلىنى ئالغا سۈرۈش رولىنى ئوينىيدۇ – دەپ قارايمەن ، بىز مۇھاكىمە قىلىپ تۆتكەن ئىلمىي ھەقىقەتلەرنى ، قۇرئان كەرىم 1400 يىل بۇرۇن تىلغا ئېلىپ تۆتكەن ، مانابۇ قۇرئان كەرىمنىڭ ئاللىنىڭ كالامى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ . »

ئابدۇلمەجىد زىندانى « شۇنداق ... ، مەنمۇ شۇنى تەكىتلەيمەنكى ، مۇسۇلمانلار ئىسلام دىنىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ، ئىلىم – پەننى گۈلەندۈرۈش ۋە ئىلىم – پەننىڭ تېگىشلىك ئورنىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ ، ئاللىغا بولغان ئىمانغا ، (مۇھىم) ئەلەيھىسسالامنىڭ ھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە ماددىي پاكىت قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە ، ئاللى قۇرئاندا : **سُنَّيْهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ** (فصلت: 53)

« قۇرئانغا شەك كەلتۈرگۈچىلەرگە ، تا قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكى ھەقىقىي ئېنىق بولغىچىلىك ، ئاسمانلار ۋە زېمىن ئەتراپلىرىدىكى ۋە ئۆزلىرىنىڭ قۇرۇلمىلىرىدىكى ، قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى دەلىللەيدىغان ئاللامەتلەرنى كۆرسىتىمىز ، ئۇلارغا سېنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭنىڭ پاكىتى بولۇشقا ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ ھەممىنى كۆرۈپ تۇرىدىغانلىقى كۇپايە ئەمەسمۇ ...! »
(س/فۇسسەلەت: 53) دېگەن . ۋە يەنە بىر ئايەتتە "**وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6}**

« ئىلىم – مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك ئاللىنىڭ توغرا يولغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » – دېگەن . [س / سەبە : 6 – ئا] .

8- قىسىم

(قۇرئاندىكى ئوكيانىشۇناسلىق ئىلمىگە ئائىت ئايەتلەرگە قىسقىچە نەزەر)

الحمد لله رب العالمين ، وأصلي ، وأسلم على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين ،
ويعد.....

بۇ ئادەم پروفېسسور [ھا ي] بولدى . ئۆكشى بىزگە ، بىزنىڭ تەتقىقات ئوبېكتى بولغان قۇرئان ۋە ھەدىستىكى ئىلمىي مۆجىزىلەرگە ئائىت ، بەزى دېڭىز سۇلىرىنىڭ فىزىكىلىق ۋە خىمىيەلىك خۇسۇسىيىتىنى كۆرسىتىپ قويۇش ئۈچۈن ، بىزگە دېڭىز ساياھىتىگە چىققۇق . پروفېسسور [ھا ي] بولسا ، ئامېرىكىدىكى داڭلىق ئوكيانىشۇناس ئالىملارنىڭ بىرى ئىدى . بىز ئۇنىڭدىن دېڭىز يۈزىدە يۈز بېرىدىغان ھادىسلار ، بۇ خىل ھادىسلارنىڭ چۈشكۈر دېڭىز بىلەن تېپىز دېڭىز ئوتتۇرىسىدىكى پەرقى ۋە ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى چەك-چىگرا (فرونت) ، دېڭىز ئاستى ۋە ئوكيان گېئولوگىيىسى ، ئاندىن فىزىكىلىق ۋە خىمىيەلىك تەركىبى ئوخشاشمىغان دېڭىزلار ، ئوتتۇرىسىدىكى سۇ تومما (فرونت) ۋە دېڭىز بىلەن دەريا سۈيى ئوتتۇرىسىدىكى سۇ تومما (فرونت) ، قاتارلىقلارغا ئائىت ، خېلى كۆپ سوئاللارنى سورىدۇق ، ئۇ بىزنىڭ سوئاللىرىمىزغا ئەستايىدىللىق بىلەن تەپسىلىي جاۋاب بېرىپتۇ ، بىز دېڭىزلار ئوتتۇرىسىدىكى (فرونتلار) ئۈستىدە توختالغىنىمىزدا ، ئۇ بىزگە ، تۈزلۈك دېڭىزلارنىڭ ھەممىسى كۆزگە كۆرۈنگەندەك بىرلا دېڭىز بولماستىن ، بەلكى ئۇلاردىكى ئىسسىقلىق دەرىجىسى ، تۈز نىسبىتى ، قۇيۇقلۇق نىسبىتى ۋە ئوكسىگېننىڭ ئىرىش نىسبىتى بىر-بىرى بىلەن تامامەن ئوخشاشمايدىغانلىقىنى تەپسىلىي سۆزلەپ بەردى . (12- رەسىمگە قاراڭ) .

بىز رەسىمدە تەركىبى ئوخشاشمىغان دېڭىزلار ئوتتۇرىسىدىكى ئۇساقنى (فرونتنى) ئىپادىلەيدىغان ئاق سىزىقنى كۆرمىز ، ھەربىر ئۇساق ، ئىسسىقلىق دەرىجىسى ، تۈز نىسبىتى ، قۇيۇقلۇق نىسبىتى ، ئورگانىزىمىلارنىڭ ياشاش نىسبىتى ، ئوكسىگېننىڭ ئىرىش نىسبىتى ، ئوخشاش بولمىغان ئىككى دېڭىز ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ تۇرىدۇ ، بۇ رەسىم مۇشۇ شەكىلدە ، ئالىملار دېڭىزنىڭ فىزىكىلىق ۋە خىمىيەلىك خۇسۇسىيىتىنى تەتقىق قىلىش ئۈچۈن 1942 يىلى دېڭىز - ئوكيانلاردا نەچچە يۈزلىگەن چارلاش پونكىتلىرىنى تەسسىس قىلغاندىن كېيىن بايقالغان ، بۇ رەسىمدە تىنچ ئوكيان بىلەن ئاتلانتىك ئوكياننىڭ ئوتتۇرىسىدىكى فرونت ئېنىق كۆرسىتىپ بېرىلگەن ، رەسىمنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئۈچ بۇلۇڭلۇق كۆرىنىش بولسا ، جەبەلتارىقنىڭ تۆۋەن تەرەپتىن باشلىنىشىنى كۆرسىتىدۇ ، بۇ رايون جەبەلتارىق بولدى ، بىز ئۇنىڭدا چەك-چىگرانى (فرونتنى) كۆرمىز ، بۇ ئوخشاش بولمىغان ئىككى دېڭىز ئوتتۇرىسىنى ئايرىپ تۇرغۇچى چىگرا (فرونت) بولسا ، رەڭلىك قىلىپ ئىپادىلەنگەن بولۇپ ، بۇنى ئادەتتىكى كۆز

بىلەن كۆرگىلى بولمىسىمۇ، بىراق بۇ بىر ئىلمىي ھەقىقەت بولۇپ قالدى ، سۇننى ھەيرانلىق كۆنسىرى تەرەققى قىلىپ، چارلاش قۇدرىتىنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ ئوخشاشمىغان دېڭىز رايونلىرىنى ۋە ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى سۇ تۇساقلىرىنى (فرونتلارنى) سورەتكە ئېلىشقا قادىر بولالدى، مانا بۇ سۇننى ھەيرانلىق ئىسسىقلىق دەرىجىسى ئوخشاشماسلىق ئاساسىدا تارتىلغان بۇرەسىمدا (13-رەسىمگە قاراڭ). دېڭىزلار ، خىلمۇ-خىل رەڭلەر بىلەن كۆرىنىدۇ، بەزى رايون بىز كۆرۈۋاتقاندا ، ئوچۇق كۆكۈش ، بەزى رايون قارا كۆكۈش ، بەزى رايون قارا ۋە بەزى رايون تۇتۇق يېشىل كۆرىنىدۇ. بۇ رەڭلەرنىڭ ئوخشاشماسلىقىدىكى سەۋەپ ، دېڭىز يۈزىدىكى ئىسسىقلىق دەرىجىسىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىدا ، بىراق سىز دېڭىز يۈزىگە نەزەر سالسىڭىز بۇنى كۆرەلەيسىز ، بارلىق دېڭىز — ئوكيانلارغا نەزەر سالسىڭىز مۇ كۆكۈش سۇدىن باشقا نەرسىنى كۆرەلەيسىز ، دېڭىزدىكى سۇ تۇساقلىرىنى (فرونتلارنى) پەقەت ئىنچىكە تەتقىق قىلىش ۋە زامانىۋى ئىلغار سايمان ئارقىلىقلا كۆرگىلى بولىدۇ ، تەپسىر شۇناس ئالىملار بۇ مەسىلىگە ئائىت ، قۇرئاندىكى: **(مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) (الرحمن:19)**

«ئىككى دېڭىز بىر-بىرى بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ ئۆزئارا ئارىلىشىپ كېتىدۇ ، بۇ مەزكۇر ئىككى دېڭىز ئوتتۇرىسىدا توساق بولۇپ، بىرى يەنە بىرگە تاجاۋۇز قىلمايدۇ» (س/ ئەراھمان: 19-20 ئا.) دېگەن ئايەتنى ئىزاھلاشتا ئىككى خىل مېتودنى ياكى ئوخشاشمىغان ئىككى تۈرلۈك كۆز قاراش ئۇسۇلىنى قوللاندى، كۆپىنچە تەپسىر شۇناسلار **«مَرَجَ»** دېگەن سۆز ئەرەب تىلىدا **«ئارلاشماق»** دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ **(مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) (الرحمن:19)** دېگەنلىك «ئىككى دېڭىز بىر-بىرى بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ ئۆزئارا ئارىلىشىپ كېتىدۇ **(مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ)** دېگەنلىك» بۇ مەزكۇر ئىككى دېڭىز ئوتتۇرىسىدا توساق (فرونت) بولۇپ، بىرى يەنە بىرگە تاجاۋۇز قىلمايدۇ دېگەنلىك بولىدۇ دېسە ، ئىككىنچى كۆز قاراشتىكى ئاز ساندىكى تەپسىر شۇناسلار ، ئىككى دېڭىز ئوتتۇرىسىدا توساق بولۇپ ، بىرى يەنە بىرگە تاجاۋۇز قىلمايدۇ دېسەك ، ئۇنداقتا قانداق قىلىپ ئىككى دېڭىزنىڭ بىرى يەنە بىرى بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ ئارىلىشىپ كېتىدۇ...؟! ئىككى دېڭىز ئوتتۇرىسىدا توساق بار دېگەنلىك ، بىر-بىرى بىلەن ئارىلىشىپ كەتمەيدۇ دېگەنلىك بولىدۇ . ئۇنداقتا بولغان ئىكەن ، ئىككى دېڭىز بىر-بىرىگە ئارىلىشىپ كەتمەيدۇ دەپ ئەرەب تىلىدا [ئارلاشماق] ، [ئۆزئارا قېتىلىپ كەتمەك] دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدىغان [مرج] دېگەن سۆزگە باشقا بىر مەنە ئىزدەشكە مەجبۇر بولغان ، بىراق كۆپ ساندىكى تەپسىر شۇناسلار ئۇلارغا رەددىيە بېرىپ ، ئۇلارنىڭ [مرج] دېگەن سۆزنىڭ مەنىسىنى بۇرمىلىغانلىقىنى قاتتىق تەنقىد قىلغان. مانا ئەمدى ، نۆۋەتتىكى ئىلم-پەننىڭ تەرەققى قىلىشىغا ئەگىشىپ، بۇ سىرلارمۇ يېشىلدى. شۇنداق ... بىز كۆرگىنىمىزدەك، دېڭىز سۇلىرى بىر-بىرى بىلەن ئارىلىشىدۇ ، ئوتتۇرا دېڭىزنىڭ سۈيى ، ئاتلانتىك ئوكيانغا ئېقىپ كىرىدۇ ، شۇنداقلا ئاتلانتىك ئوكياننىڭ سۈيىمۇ ئوتتۇرا دېڭىزغا ئېقىپ كىرىدۇ، بۇ ئىككى دېڭىزنىڭ سۈيى ئۇچۇرىشىدىغان نۇقتىسىدا ، ئەگمەچ شەكىلدە سۇدىن توساق بولىدۇ. بۇ توساقنىڭ دائىرىسىدە ، ئىككى دېڭىزنىڭ سۈيى بىر-بىرى بىلەن

ئارلىشىدۇ ، بىراق ئېقىپ كىرگەن سۇ بۇ توساقتا ئۆزىنىڭ تەركىبى خۇسۇسىيىتى يوقۇتۇپ ، ئۆزى قېتىلماقچى بولغان دېڭىز سۈيى بىلەن ئاسمىلياتسىيەلىشىپ كېتىدۇ ، ئوتتۇرا دېڭىز سۈيى ئاتلانتىك ئوكيانغا ئېقىپ كىرمەكچى بولسا ، مەزكۇر توساقتا ئاتلانتىك ئوكيان سۈيىنىڭ تەركىبى خۇسۇسىيىتى ئۆزىگە ئۆزلەشتۈرىدۇ ، ناۋادا ئاتلانتىك ئوكياننىڭ سۈيى ئوتتۇرا دېڭىزغا ئېقىپ كىرمەكچى بولسا ، يەنلا مەزكۇر توساقتا تەدبىرى ئوتتۇرا دېڭىز سۈيىنىڭ تەركىبى خۇسۇسىيىتى ئۆزگە ئۆزلەشتۈرۈپ ئاسمىلياتسىيەلىشىدۇ . بۇ بىرى يەنە بىرىگە تاجاۋۇز قىلمايدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ . قېنى دوستۇم ياخشى ئويلا...! يېڭى كەشكىياتلارنىڭ مەيدانغا كېلىشىگە ئەگىشىپ ئىنسانىيەتنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسى ئارتىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە قۇرئاننىڭ مۇجىزلىكى كۈنسېرى روشەنلىشىدۇ ، بىز پروفېسسور [ھاي] بىلەن بۇتۇغۇرلۇق ۋە بۇنىڭغا ئائىت قۇرئان ئايەتلىرى تۇغۇرلۇق ئىلمىي مۇھاكىمە قىلغاندىن كېيىن ، ئاخىردا ئۇنىڭدىن ، بىزنىڭ تېمىمىزغا ئائىت قۇرئان ئايەتلىرى تۇغۇرلۇق سوراپ ، قۇرئاندىكى 1400 يىل بۇرۇن نازىل بولۇپ ، شۇزاماننىڭ ئۆزىدىكى ، ئىنسانىيەتنىڭ بىلەلشىشى مۇمكىن بولمايدىغان ، كائىناتلارنىڭ ھەم ئىنچىكە ، ھەم مۇرەككەپ ماھىيىتىنى ئاددى قىلىپ ئېنىق تەسۋىرلەپ بەرگەن بۇتېكىستلار تۇغۇرلۇق كۆز قارىشىڭىز قانداق ؟ ، نۆۋەتتە ئىلىم-پەن بولسا ، بۇنى تېخىمۇ تەكىتلەپ ئالغا سۈرمەكتە ، قېنى بۇ تۇغۇرلۇق قارىشىڭىزنى سۆزلەپ بېقىڭ ؟ ، دېدۇق . ئۇ قارىشىنى ئوتتۇرغا قويۇپ .- « بۇ خىلدىكى مەلۇماتلارنىڭ قۇرئاندا بولۇشى ئادەمنى ناھايىتى ھەيران قالدۇرىدۇ ، ھەمدە كىشىنى ھاياجانلاندىرىدۇ ، ھازىرچە بۇ مەلۇماتلارنىڭ (مۇھەممەد) كە نەدىن كەلگەنلىكىنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش مېتودى مەندە يوق . بىراق مېنىڭ قارىشىمچە بۇ خىلدىكى مەلۇماتلارنىڭ قۇرئاندا بولۇشى ھەقىقەتەن ھەيران قالدۇرۇش . بەزى ئابزاسلارنىڭ مەزمۇنىنى ئېنىقلاش ئۈچۈن ئۆزلىكىمىز تىرىشچانلىق كۆرسىتىۋاتىدۇ » دېدى . تەرجىمان « ئۇنداقتا قۇرئاندىكى بۇ ئىلمىي مەلۇماتلارنىڭ مەنبەسى ئىنسان ئىكەنلىكىنى تەلۈككۈس ئىنكار قىلىدىكەنسىز . ئۇنداقتا بولغاندا سىزنىڭ قارىشىڭىزچە بۇ مەلۇماتلار پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا نەدىن كەلگەن ؟ » دېدى .

ئۇ جاۋاب بېرىپ .- « مېنىڭ قارىشىمچە ، بۇ مەلۇماتلارنىڭ مەنبەسى ئاللا بولۇشى كېرەك » دېدى .

تامامەن شۇنداق... قۇرئاندىكى بۇ مەلۇماتلار ، ئاللا پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ راست

پەيغەمبەرلىكىنى ئالغا سۈرگەن ئىلاھى ئىلىمدۇر ، پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام " **مَا مِنْ الْأَنْبِيَاءِ نَبِيٍّ إِلَّا أُعْطِيَ مَا مِثْلُهُ أَمِنْ عَلَيْهِ الْبَشَرُ وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيَتْ وَحْيًا أَوْحَاهُ اللَّهُ إِلَيَّ فَأَرَجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرَهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ** " « بارلىق پەيغەمبەرلەر ، بەزى مۇجىزلەر بىلەن قوراللاندىرۇلدى ۋە شۇنىڭغا يارىشا كىشىلەر ئىمان كەلتۈردى ، ئەمما ماڭا بېرىلگىنى بولسا ، ئاللا ماڭا ۋەھى قىلغان ۋەھىدۇر ، قىيامەت كۈنى پەيغەمبەرلەر ئىچىدە ئەگەشكۈچىسى ئەڭ كۆپ پەيغەمبەر بولۇشۇمنى ئارزۇ قىلمەن » (بۇخارى) دېگەن . قۇرئان بولسا ، مۇجىزلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىلاھى ۋەھىدۇر . ئۇنىڭدا تا قىيامەتكىچىلىك ئىنسانىيەت ئۈچۈن مەشھۇر تۈگمەس- پۈتمەس

مۆجزلەر باردۇر.

الله قۇرئاندا: "[وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ

الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6}

» ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارنىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ

بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك الله نىڭ

توغرا يولىغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» - دېگەن. [س/سەبە: 6-ئ].

9- قىسىم

(پاھىشۋازلىقنىڭ ئەۋجى ئېلىشى بىلەن ۋابا كېسەللىرىنىڭ ئوتتۇرغا چىقىشى)

پروفېسسور [بەرسۇد] «مەن ئىلاھى ئىلھام ياكى ۋەھى ئىلمىي خارەكتېرلىك باياناتلارنى ئوتتۇرغا قۇيۇشقا تۇرۇتكە بولغان دېگەنلىككە ، ئىدىيەمدە قوشۇلۇشتا ، ھىچ بىر قېيىنچىلىققا دۇچ كەلمىدىم...»

بۇ كىشى بولسا ، كانادا مېنوتوبا شەھىرىدىكى تىببىي فاكولتېتى ، ناناتومىيە بۆلۈمىنىڭ رەئىسى پروفېسسور [فان بەرسۇد] بولدى. بىز پروفېسسور [كىسمور] دىن بۇ كىشى توغۇرلۇق سورىغىنىمىزدا ، ئۇ بىزگە «بەزى ھۆر ئالىملار باركى ، ئۇلارنىڭ بىردىن- بىر مەقسىتى ھەقىقەتنى ئىزدەشتۇر. مانا بۇلارنىڭ بىرى پروفېسسور [فان بەرسۇد] تۇر» دەپ جاۋاب بەرگەن ئىدى. ئۇ پروفېسسور [گىنكولوگىيە] ساھەسىدە بىر نەچچە مەشھۇر كىتاپنىڭ مۇئەللىپ ئىدى . كېيىن ئۇ قۇرئان ۋە ھەدىستە كەلگەن بەزى مۇناسىۋەتلىك تېكىستلارنى ئاشۇ كىتاپلىرىغا كىرگۈزدى ۋە مۇشۇ ئايەت ۋە ھەدىسلارنى كىتاپلىرىدا ئەسكەرتىپ ئۆتتى . ئۇ بىر نەچچە قېتىملىق ئىلمىي يىغىنلاردا بۇ ھەقتە خېلى كۆپ ماقالىلەرنى ئېلان قىلغان ئىدى ، جۈملىدىن بۇ ماقالىلەرنىڭ بىرى ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان بىر ھەدىستە : " إِذَا مَرَّ بِالنُّطْفَةِ نِتْنَانٌ وَأَرْبَعُونَ لَيْلَةً بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهَا مَلَكًا فَصَوَّرَهَا وَخَلَقَ سَمْعَهَا وَبَصَرَهَا وَجِلْدَهَا وَلَحْمَهَا وَعِظْمَهَا ثُمَّ قَالَ يَا رَبِّ أَذْكَرٌ أَمْ أُنْثَى فَيَقْضِي رَبُّكَ مَا شَاءَ " بالياتقۇدىكى مەنىگە 42 كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ، اللە بىر پەرىشتىنى ئەۋەتتى ، ئۇ پەرىشتە ئۇمەننى ئادەم شەكلىگە كىرگۈزۈپ ئاڭلاش ، كۆرۈش ئورگانلىرىنى ۋە تېرە ، ئەت (مۇسكۇل) ۋە سۆڭەكلىرىنى يارىتىدۇ ، ئاندىن ئى اللە ..! ئەرمۇ ياكى ئايالۇ؟ دەپ سورىيدۇ ، اللە خاھىشى بۇيىچە ھۆكۈم قىلىدۇ» دېگەن ھەدىسى توغۇرلۇق ئىدى.

بۇ سۈرەتكە دىققەت بىلەن قارايدى (14- رەسىمگە قاراڭ!!) بۇ تۈرەلمىنىڭ 35 كۈنلۈك بولغان ۋاقتىدىكى سۈرىتى ، بۇ سۈرەتتە ئىنسان شەكلىنى ئاسانلىقچە پەرىق ئەتكىلى بولمايدۇ ، ئەمما بىز كۆرۈۋاتقان بۇ سۈرەت بولسا ، پروفېسسور [فان بەرسۇد] نىڭ دېيىشىچە تۈرەلمىنىڭ تولۇق 42 كۈنلۈك بولغان ۋاقتى بولۇپ ، بۇنىڭدا ئىنساننىڭ شەكلى ئېنىق ئەمەس . بۇ [سېبا] شىركىتى تەييارلىغان ئېنقىلما رەسىمنى كۆرەيلى ، بۇ شىركەت تولۇق 42 كۈنلۈك بولغان تۈرەلمىنىڭ بۇ سۈرىتىنى دۇنيادىكى تىببىي خادىملارغا تەقدىم قىلغان ، بۇنىڭدىن بىر ھەپتە كېيىن ، يەنى 42 كۈن ئۆتۈپ يەتتىنچى ھەپتىسى تۈرەلمىنىڭ شەكلى پۈتۈنلەي ئۆزگىرىدۇ ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: " إِذَا مَرَّ بِالنُّطْفَةِ نِتْنَانٌ وَأَرْبَعُونَ لَيْلَةً بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهَا مَلَكًا فَصَوَّرَهَا وَخَلَقَ سَمْعَهَا وَبَصَرَهَا وَجِلْدَهَا وَلَحْمَهَا وَعِظْمَهَا ثُمَّ قَالَ يَا رَبِّ أَذْكَرٌ أَمْ أُنْثَى فَيَقْضِي رَبُّكَ مَا شَاءَ " «بالياتقۇدىكى

مەنگە 42 كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ئاللاھ بىر پەرىشتىنى ئەۋەتىدۇ ، ئۇ پەرىشتە ، ئۇمەننى ئادەم شەكلىگە كىرگۈزۈپ ، ئاڭلاش ، كۆرۈش ئورگانلىرىنى ۋە تېرە ، ئەت ۋە سۈڭەكلىرىنى يارتىدۇ ئاندىن ، ئى ئاللاھ ..! ئەرمۇ ياكى ئايالمۇ؟ دەپ سورىدۇ ، ئاللاھ خاھىشى بۇيىچە ھۆكۈم قىلدۇ» دېگەن

بىز يۇقارقى سۈرەتتىن ، بۇ ھەدىسنىڭ قانچىلىك ئىلمى قىممەتكە ئىگە ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالالايمىز .

پروفېسسور [فان بەرسود] قۇرئان ۋە ھەدىسلارنىڭ ، نۆۋەتتىكى ئىلىم-پەن بىلەن بولغان زىچ ئالاقىسى توغۇرلۇق كۆپلىگەن ماقالىلەرنى ئېلان قىلغان بولۇپ ، جۈملىدىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ، ئىمام ئىبنى ماجە ۋە ھاكىم رەۋايەت قىلغان: **«لَمْ تَطْهَرِ الْفَاحِشَةَ فِي قَوْمٍ قَطُّ حَتَّى يُعْلِنُوا بِهَا إِلَّا قَشَا فِيهِمُ الطَّاعُونَ وَاللُّوْجَاغُ الَّتِي لَمْ تَكُنْ مَضَتْ فِي أَسْلَافِهِمْ»** «ھەرقانداق بىر مىللەتتە پاهىشۋازلىق ئەۋج ئېلىپ ، ئالما ئارىسىدا چار سېلىندىكەن ، ئاشۇ مىللەت ئىچىدە ، ئۇلارنىڭ ئەجدادلىرىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋابا ۋە ھەرخىل راي كېسەللىكلىرى تارىلىدۇ» دېگەن ھەدىسنىڭ مەزمۇنى توغۇرلۇق ئىدى ، پروفېسسور [فان بەرسود] بۇ ماقالىسىنىڭ بىر قىسمىنى بىزگە ئىزاھلاپ مۇنداق دەيدۇ: « بالياتقۇ ئېغىزدىكى ھەرخىل غەيرى تەبىئىي كېسەللىكلەرنىڭ كۆرۈلۈشى ، ئاياللارنىڭ ئۆمرىگە ، جىنسى مۇناسىۋەت ۋە ئوغۇت قېتىم سانغا بىۋاسىتە مۇناسىۋەتلىك ئىكەنلىكى ، خەلقئاردا ئىتراپ قىلىندى ، ۋابا كېسەللىكلىرى ئىلمى شۇنى ئېنىق ئىسپاتلىدىكى ، ھەرخىل كىشلەر بىلەن قانۇنسىز جىنسى مۇناسىۋەت ئۆتكۈزگەنلەرنىڭ ۋابا كېسەللىكى بىلەن يۇقۇملۇنۇش نىسبىتى ناھايىتى يۇقۇر بولغان ، مانا بۇ قانۇنسىز ۋە قالايمىقان جىنسى مۇناسىۋەت ئۆتكۈزۈشنىڭ ۋەھمىلىك يامان ئاقىۋىتىنى پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام 1400 بۇرۇن ئېنىق كۆرسىتىپ ئۆتكەن ، دېمەك پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئۆز زامانىسىدا بولۇپ باقمىغان نۆۋەتتىكى ئىپتىدائىي كېسەلگە ئىشارەت قىلىپ ئۆتكەن- دېسەم خاتالىشىمەنغۇ دەيمەن . [ھەرقانداق بىر مىللەتتە پاهىشۋازلىق ئەۋج ئېلىپ ئالما ئارىسىدا چار سېلىندىكەن ، ئاشۇ مىللەت ئىچىدە ، ئۇلارنىڭ ئەجدادلىرىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋابا ۋە ھەرخىل راي كېسەللىكلىرى تارىلىدۇ... خىيانەتكارانە پاهىشۋازلىق ، قانۇنسىز پاهىشۋازلىق ، نۆۋەتتە بىز داۋالاپ ساقايتىش ئىمكانىيىتىمىز بولمىغان] ھېرىز [ۋە] ئىپتىدائىي [يېڭى كېسەللەرنىڭ تىپىك مىسالى بۇلايدۇ » .

ئابدۇلمەجىد زىندانى : **«لَمْ تَطْهَرِ الْفَاحِشَةَ فِي قَوْمٍ قَطُّ حَتَّى يُعْلِنُوا بِهَا إِلَّا قَشَا فِيهِمُ الطَّاعُونَ**

وَاللُّوْجَاغُ الَّتِي لَمْ تَكُنْ مَضَتْ فِي أَسْلَافِهِمْ » « ھەرقانداق بىر مىللەتتە پاهىشۋازلىق ئەۋج ئېلىپ ئالما ئارىسىدا چار سېلىندىكەن ، ئاشۇ مىللەت ئىچىدە ، ئۇلارنىڭ ئەجدادلىرىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋابا ۋە ھەرخىل راي كېسەللىكلىرى تارىلىدۇ » دېگەن بۇ ھەدىسنىڭ ئىلمى قىممىتىگە ياخشى دىققەت قىلڭلار ، ئامېرىكا ۋە ياۋرۇپا ئەللىرى ، خىلمۇ-خىل زىناخۇرلۇق ۋە پاهىشەۋازلىقنى ئاددىي بىر ئىش سۈپىتىدە ئالما ئارىسىدا چار سېلىپ بىر نەچچە يىل ئۆتمەيلا ، يەر شارىدىكى مەۋجۇدلىقىغا تەھدىد سالىدىغان ئىپتىدائىي ۋە شۇ خىلدىكى ھەرخىل قاتىل

خارەكتىپىلىك كېسەللىكلەرنىڭ ۋەھمىسى ئاستىدا ياشىماقتا « ئۇلارنىڭ ئەجدادلىرىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان ، ۋابا ۋە ھەرخىل رايون كېسەللىكلىرى تارىلىدۇ » دېگەن بۇ ھەدىس ياۋرۇپا ئەللىرى ئارىسىدا ئۆزىنىڭ ئىلمى قىممىتىنى ئىسپاتلىدى، پروفېسسور « فان بەرسود » نىڭ بۇ ھەقتە قۇشقان توھپىسىگە كۆپ تەشەككۈر ئېتىمىز، پروفېسسور [فان بەرسود] تىن، ئۆزى ماقالە تەييارلاشقا قاتناشقا ۋە ئۆزى تەپسىلىي تونۇشۇپ چىققان بۇ مەسىلە توغۇرلۇق كۆز قارىشى سورىلغانىدى ، ئۇ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى. « ماڭا دەپ بېرىلىشىچە ، پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام ئاددى-ساددا شەخس بولۇپ ، ئوقۇش-يېزىش بىلەن شۇغۇللانماپتىكەن ، بەلكى ساۋاتسىز ئىكەندۇق ، بىز بۇ ئاددى كىشى ھەققىدە سۆزلىشىۋاتقىنىمىزدا ، ساۋاتسىز بۇ كىشى ، 1400 يىل بۇرۇن ، ھەيران قىلارلىق ، دەرىجىدە ، ھەم ئىنچىكە ، ھەم چوڭقۇر ئىلمى خارەكتىپىلىك باياناتلارنى بايان قىلغان ، مەن ئۆزۈم شەخسەن ، بۇ بىر تاسادىپلىق دەپ قارمايمەن، ئۇنىڭ ئۈستىگە ، بۇنىڭدىن باشقا يەنە نۇرغۇن ئىنچىكە مەسىلە بار، دوكتور [كىسمور] غا ئوخشاش . مەن ئىلاھى ئىلھام ياكى ۋەھى ، بۇ ئىلمى خارەكتىپىلىك باياناتلارنى ئوتتۇرغا قۇيۇشقا تۇرۇتكە بولغان دېگەنلىككە ، ئىدىيەمدە قۇشۇلۇشتا ھېچ بىر ، قېيىنچىلىققا دۇچ كەلمىدىم ... »

ئابدۇلەجىد زىندانى « مانا بۇ پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا اللە تەرىپىدىن كەلگەن ۋەھىدۇر ۋە شۇنداقلا ئىلاھى ئىلىمدۇر، اللە قۇرئاندا: **(لَكِنَّ اللَّهَ يَنْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ) (النساء: من الآية 166)** » اللە ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ ھەق ئىكەنلىكىگە گۈۋاھلىق بېرىدۇ، اللە بۇ قۇرئاننى ئۆز ئىلمى بىلەن نازىل قىلدى » (س/ نسا: 166 ئا.) دېگەن . قۇرئان بولسا بارلىق ئىنسانىيەتنى بارلىق ساھەدە ئالغا يىتەكلۈگۈچى ، ھىدايەت ۋە مۆجىزە خارەكتىپىلىك ، قىيامەت كىچىلىك دەۋر سوردىغان ، ئالەمشۇمۇل كىتابتۇر .

اللە قۇرئاندا : **"[وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ] {6}** » ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارنىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك اللە نىڭ توغرا يولىغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » - دېگەن . [س/ سەبە: 6- ئا.]

10 - قىسىم

(قۇرئان كەرىم ۋە جۇغراپىيە)

الحمد لله رب العالمين، وأصلى و أسلم على سيدنا ، و نبينا محمد صلى الله عليه وسلم،
و على آله و صحبه أجمعين أما بعد...
نۆۋەتتە ئەرەب تىلىنى بىلمىگەنلىكتىن ، قۇرئاندىكى (ستىلىستىكىلىق) مۆجىزىنى بىلمىگەن كىشىلەر ، ئىسلام
دىنىنىڭ ، ھەق دىن ئىكەنلىكىنى قانداق بىلەلەيدۇ ؟.. ئۇلار ، قۇرئاندىكى (ستىلىستىكىلىق) مۆجىزىنى بىلىش ئۈچۈن ،
ئەرەب تىلىنى كامالەتكە يەتكۈزۈپ ، ئۆگىنىشى كېرەكمۇ ؟.. ،ياكى الله ئۇلارغا شەپقەت قىلىپ ئوخشاشمىغان
ئەسىرلەر ۋە زامانلاردىكى ، خىلمۇ-خىل تىللار بىلەن سۆزلىشىدىغان بارلىق ئىنسانلار ئۈچۈن ، قانائەتلىنەرلىك
دەلىل-پاكتلارنى قالدۇرمىۇ ؟..

مانابۇ سونالسىمغا ، بۈگۈنكى مېھمىنىمىز بولغان ، ئامېرىكىدىكى گېئولوگىيە ئالىملىرى ئارىسىدىكى
ئاتاغلىق ئالىم پروفېسسور [بالمار] بىلەن بولغان ئىلمى سۆھبىتىمىز جاۋاب بېرىدۇ ، پروفېسسور [بالمار] ئامېرىكا
گېئولوگىيە جەمئىيىتى قۇرۇلغانلىقىنىڭ يۈز يىللىقىنى تەبرىكلەش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن مۇراسىمغا
رىياسەتچىلىك قىلىش گۇرۇپپىسىنىڭ رەئىسى ئىدى . بىز ئۇنىڭ بىلەن ئۇچۇرشۇپ ، ئۇنىڭغا قۇرئان ۋە ھەدىس
شېرىپىتا بايان قىلىنغان ئىلمى مۆجىزىلەرنى ، بىر قۇر تۇنۇشتۇرۇپ ئوتتۇق ، شۇئەسنادا ، ئارمىزدا قىزقارلىق بىرىش
يۈزبەردى ،

بىز ئۇنىڭغا ، قۇرئان كەرىمدىكى بىر ئايەت ، يەر شارىدىكى ئەڭ ئۆيمان رايۇنغا ئىشارەت قىلىپ ئۆتكەن ،
ئۇ رايۇن بولسا ، پارىسلار بىلەن روملۇقلار ئوتتۇرسىدا ئۇرۇش بولغان پەلەستىنگە يېقىن بىر جايدۇر .

الله قۇرئاندا بۇ رايۇنغا ئىشارەت قىلىپ: (الم {1} غَلَبَتِ الرُّومُ {2} فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِّنْ بَعْدِ
غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ {3} فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ) (سورة الروم)

بۇ ئايەتنىڭ مەنىسى « روملۇقلار زېمىنىنىڭ ئەڭ ئۆيمان رايۇنىدا مەغلۇب بولدى ، ئۇلار مەغلۇبىيەتتىن
كېيىن كۆپ بولسا ، 3 يىلدىن 9 يىلغىچە غەلبە قىلىدۇ » (س/ روم : 1-3 ئا.) دېگەن . بۇ ئايەتتىكى "دنىۇ"
سۆزى ئەرەب تىلىدا ، پەس ، ئۆيمان ، چوڭقۇر ، يېقىن ، دېگەن مەنىلەرنى بۆلۈرىدۇ ، تەپسىرشوناسلار ، " يېقىن "
دېگەن مەنىگە بېرىپ ئەرەپ يېرىم ئارىلىغا ، يېقىن جاي دەپ چۈشەنگەن ، بىراق بۇ يەردە ، ئۇ سۆزنىڭ تۇپ
مەنىسى بولغان " ئۆيمان " دېگەن مەنەھەم مەقسەت قىلىنغان ، مانا مۇشۇنداق ، قۇرئان كەرىمنىڭ بىر خۇسۇسىيىتى
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: "وَأَوْتَيْنَتْ جَوَامِعَ الْكَلِمِ" « ئۆزى ئىخچام مەنىسى كۆپ ستىلىستىكىلىق جەھەتتە

تەڭداشسىز قۇرئان كەرىمنى ئاتا قىلىندىم» دېگەندەك، بىر سۆز بىر نەچچە مەنىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ ، بۇ مەنىلەرنىڭ ھەممىسى بىرلا ۋاقىتتا مەقسەت قىلىنىدۇ ، بىز يەرشارىدىكى ئەڭ ئويمان رايۇننى تەكشۈرگىنىمىزدە ، پارىسلار بىلەن روملۇقلار ئوتتۇرىسىدا ئورۇش بولغان جاي دەل يەرشارىدىكى ئەڭ ئويمان رايۇن ئىكەنلىكى بايقالدى ، بىز بۇنىڭ بىلەن پروفېسسور [بالمار] نى خەۋەرلەندۈرسەك ، ئۇ « ياق .. ئۇنداق ئەمەس ، سىلەر دېگەن رايۇنلاردىنمۇ بەك ئويمان رايۇنلار كۆپ » دەپ نامېرىكا ۋە ياۋرۇپادىكى بىر نەچچە رايۇنلارنى تىلغا ئېلىپ ئۆتتى . بىز پروفېسسورغا ئۆز گېمىمىزنى تەكىتلەپ « قۇرئان كۆرسەتكەن جاينىڭ ئەڭ ئويمان رايۇن ئىكەنلىكىدە ئىشەنچىمىز كامىل » دېدۇق . پروفېسسور دا گىلبوس بولۇپ ، ئۇنىڭدا ئويمانلىق ۋە ئىگىزلىكلەر ئېنىق كۆرسىتىلىپ بېرىلگەن ئىدى ، پروفېسسور بىزگە « ئۇنداقتا ئىش ئاسان ، بۇ گىلبوس بىزگە ئەڭ ئويمان رايۇننى كۆرسىتىپ بېرىدۇ » دەپ گىلبوسنى ئايلاندۇرۇپ ، قۇرئان دەپ ئۆتكەن پەلەستىننىڭ ئەتراپىدىكى رايۇنلارغا كۆز يۆگۈرتۈپ ، يەر شارىدا ئەڭ ئويمان رايۇن دېگەن خەتنى كۆردى — دە تىزلام بىز تەرەپقە قايرىلىپ ، توغرا ئىكەن دەپ ، خەرىتىدىكى يەرشارىدىكى ئەڭ ئويمان رايۇن دېگەن جاينى بىزگە كۆرسۈتۈپ بەزى ئىزاھاتلارنى بەردى ۋە « بۇ يەردە راستىنلا ئۇلۇك دېڭىزنىڭ بويىدىكى بۇ رايۇن يەرشارى بۇيىچە ئەڭ ئويمان رايۇن دېيىلىپتۇ » دېدى .

قۇرئان كەرىم ئۆتمۈشنىڭ قانداق باشلانغانلىقىنى ، يەرشارىنىڭ ، ئاسمانلارنىڭ قانداق ۋۇجۇدقا كەلگەنلىكىنى ، بىرىنچى قېتىم سۇنىڭ يەرقاتلاملىرىدىن قانداق چىققانلىقىنى ، تاغلارنىڭ قانداق پەيدا بولغانلىقىنى ، ئۈسۈملىكلەرنىڭ قانداق ئۈسۈپ چىققانلىقىنى ، مۇشۇ ئەھۋاللارنىڭ قانداق يۈز بەرگەنلىكى ، ئاندىن يەر يۈزىنى ۋە تاغلارنى قانداق تەسۋىرلىگەنلىكىنى ، يەرشارىدا ۋە ئەرەب يېرىم ئارىلىدا يۈز برۋاتقان گېئولوگىيەلىك ھادىسىلەرنى ، ئۇنىڭ ئۈستىگە يەرشارىنىڭ ۋە ئەرەب يېرىم ئارىلىنىڭ كەلگۈسىدىكى گېئولوگىيەلىك ئەھۋالى قاتارلىقلارنى ، قۇرئاننىڭ ئېنىق ئىلمى تەسۋىرلەپ بەرگەنلىكىنى بىلىپ ھەيرانلىق بىلەن « قۇرئان ئاجايىپ ئىلمى كىتاب ئىكەن ، بىزگە ئۆتمۈشنى ، ھازىرنى ۋە كەلگۈسىنى ئېنىق تەسۋىرلەپ بېرىدەكەن » دېدى . باشقا ئالىملارغا ئوخشاش پروفېسسور [بالمار] مۇ دەسلەپتە سەل — پەل دىلغۇل بولدىيۇ ، بىراق ئۇزاق ئۆتمەيلا كۆز قارشىنى ئوتتۇرغا قويدى ،

پروفېسسور [بالمار] قاھىرەدە ئېچىلغان قۇرئاندىكى گېئولوگىيە ساھەسىگە ئائىت ئىلمى مۆجىزىلەر توغرىسىدا بىر ئىلمى ماقالە ئېلان قىلدى ، ئۇ ماقالىسىدا « مەن پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ زامانىسىدا ياشىغان كىشىلەرنىڭ ئىلىم سەۋىيىسىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى ئىنچىكە بىلمەيمەن ، ناۋادا ئىش بىزنىڭ بۇرۇنقىلارنىڭ ئىلمى سەۋىيىسىنى بولگىنىمىزدەك ئىلىم-پەن جەھەتتىن ساپاسى توۋەن بولسا ، بىز قۇرئاندا ئۇقۇۋاتقان بۇ ئىلىم-بىلىملەر ، ئىلاھى ئىلىمنىڭ نۇرى بولۇپ ، اللە بۇ ئىلمىنى پەيغەمبەر (مۇھەممەد)

ئەلەيھىسسالامغا ۋەھى قىلغانلىقىدا شەك يوك» دېگەن .

ئۇ ماقالىسىنى تۈۋەندىكى بايانات بىلەن ئاخىرلاشتۇردى « مەن شۇ زامانلاردا ، مۇشۇنداق مەلۇماتلارنىڭ بار ، يوقلىغىنى بىلىپ بېقىش ئۈچۈن ئوتتۇرا شەرىقنىڭ مەدەنىيەت تارىخىنى تەتقىق قىلدىم ، بىراق ئۇ ئەسەردە ، قۇرئاندىكى مەلۇماتلارغا ئوخشاش مەلۇماتلار پۈتۈلگەن ماتىرىيال تېپىلمىدى ، مانابۇ بولسا ، اللە پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام ئارقىلىق ئىنسانىيەتكە ئۆز ئىلمىدىن ناھايىتى ئازغىنە بىر قىسمىنى بېغىشلىغان دېگەن ئىشەنچىمىزنى ئالغا سۈرىدۇ ، بىز بۇ مەلۇماتلارنى تېخى بېقىندىلا بايقاپ چىقتۇق ، بىز گېئولوگىيەلىك ئۇسۇلدا قۇرئاندىكى ئىلمى ماۋزۇلاردا ، داۋاملىق سۆھبەتلەرنىڭ بولۇپ تۇرۇشىنى ئارزۇ قىلىمىز» .

نامېرىكا گېئولوگىيە ساھەسىدىكى زامانداش ئاناغلىق ئالىم ھەققەتنى ئىزاپ قىلىشتا ۋە بايان قىلىشتا قىلچە ئىكەنمەيدۇ ، بىراق بۇ تۈردىكى كىشىلەر ، ھەققەتنى بايان قىلىپ بېرىدىغان كىشىلەرگە مۇھتاج .

غەرب ئەللىرى ۋە شۇنداقلا شەرىق ئەللىرى دىن بىلەن ئىلىم-پەن ئوتتۇرىسىدىكى كەسكىن سىنىپى كۆرەش ئىچىدە ياشاپ كەلدى ، بۇ كۆرەشنىڭ يۈز بېرىشى مۇقەررەر ئىدى ، چۈنكى ماھىيەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا ، بارلىق دىنلار ، يامان غەرەزلىك كىشىلەر تەرىپىدىن بۇرمىلاندى ، ياكى ئۆزگەرتۈستى ، اللە پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنى ئىسلام دىنى بىلەن ئەۋەتتىكى تۇپ نشان ، ئاشۇلار كەلتۈرۈپ چىقارغان خاتالىقنى تۈزەشتۈر . بەزى كىشىلەر « بىز ئىلىم-پەن ساھەسىدە قالاق تۇرساق ، دىنىمىزنىڭ ماھىيىتىدىن يىراق تۇرساق ، مەدەنىيەتلىك كىشىلەر بىزدىن ئىسلامنى قانداق قۇبۇل قىلدۇ ؟ ..» دېشى مۇمكىن .

ئىلىم ، ئىلىم ئەھلىنىڭ قەلبىلىرىنى نۇرلاندىرىدۇ ، ئۇنداقلار تاشقى قىياپەت ۋە شەكىلگە قارماستىن بەلكى شەيئىنىڭ ئىلمى قىممىتىگە ، ھەقىقىتىگە ۋە ماھىيىتىگە قارايدۇ .

ئىسلام دىنىنىڭ نۆۋەتتىكى سەرمايىسى ئىلىم ۋە ئىلىم-پەننىڭ تەرەققى قىلىشىدۇر ، چۈنكى ھەر ساھەدىكى ئىلىم-پەن خادىملىرى قۇرئان ۋە ھەدىسقا ھۆرمەت قىلىش يۈزىدىن باشلىرىنى ئىگىشىپ تۇرماقتا ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ، ئىنساننىڭ تۇغما تەبىئىتىدىن ئېلىپ ئېيتساق ، پەقەت ئىمان بىلەنلا ، ئۆزىنىڭ تەبىئى خاتىرجەملىكىنى ساقلاپ قالالايدۇ ، كىشىلەر ئىمانسىز ، داۋاملىق ئەنسىرەش ۋە قايغۇ-غەم ئىچىدە ياشايدۇ .

ئۆزىنىڭ ھۆرىيىتىنى قەدىرلەيدىغان كىشىلەر ھەققەتنى بىلگەن زامان ، ھەرقانداق زوراۋان كۈچكە پەرۋا قىلماستىن ھەقىقى دەۋرىدۇ ، بىز ئالدىنقى سۆھبەتلەردە ، مۇشۇ خىلدىكى ئالىملارنىڭ قۇرئاندىكى قىيامەتكىچىلىك دەۋر سۈرىدىغان ئىلمى مۆجىزىلەرنىڭ نىگىزىنى چۈشىنىپلا ، دەرھال ھەققەتنى ئىزاپ قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ ئۆتتۇق .

اللە قۇرئاندا "[وَيَرْى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ

الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6}] « ئىلىم- مەرپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارنىڭدىن ساڭا نازىل

قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاپ ئىكەنلىگىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە
غالب بۈيۈك الله نىڭ توغرا يولىغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» – دېگەن. [س / سەبە: 6- ئا].

11 - قىسىم

(تاغ ۋە قۇرئان كەرىم)

الحمد لله رب العالمين، وأصلى و أسلم على سيدنا ، و نبينا محمد صلى الله عليه وسلم،
وعلى آله و صحبه أجمعين أما بعد...
بۇگۈن بىز، بەزى ئالىملارغا ئوخشىمايدىغان ئۆزگىچە ئالىملار بىلەن ئۇچۇر شىمىز، جۈملىدىن
پروفېسسور [سىياۋىدا] .

پروفېسسور [سىياۋىدا] ياپۇنيە بويىچە [ئوكيان گېئولوگىيىسى] ساھەسىدە ئەڭ ئاتاغلىق ئالىم ۋە
شۇنداقلا خەلقئارادىمۇ بۇ ساھەدىكى مەشھۇر ئالىملاردىن بىرى ھىساپلىنىدۇ .

پروفېسسور [سىياۋىدا] نىڭ ئىدىيىسى دىنلار توغرىسىدا ، خىلمۇ-خىل شەك-گۇمانلار ۋە خاتا
مەلۇماتلار بىلەن تولغان ئىدى ، ئۇنىڭ دېگىنى بارلىق دىنلار ھەقىقە توغرا بولسىمۇ ، ئىسلام دىنى ھەقىقەدە توغرا
ئەمەس ئىدى ، چۈنكى ئىسلام دىنى ئۆسۈزلەۋاتقان دىنلاردىن ماھىيەت جەھەتتىن تۇپتىن ئوخشىمايدۇ، ئۇنىڭ
بىلەن دەسلەپتە ئۇچراشقنىمىزدا ، ئۇ بىزگە « دىنى زاتلارنىڭ ئىلمى سورۇنلاردا سۆلىشىگە بولمايدۇ ، سىلەر
دۇنيانىڭ ھەرقانداق جايلىرىدا ، لام-جىم دېمەي شۇك تۇرۇشۇڭلار كېرەك» دېدى .

بىز « نېمە ئۈچۈن ؟! نېمىشقا ؟ دېدۇق . ئۇ « چۈنكى سىلەر سۆزلىسەڭلار ، ئىنسانىيە ئارىسىدا
ئۇرۇش ئۇتنى تۇتاشتۇرسىلەر» دېدى . بىز ئىتراز بىلدۈرۈپ ۋارشا ئىتىقاداشلار ئارمىسى ۋە ياۋرۇپا ئىتىقاداشلار
ئارمىسى ھاۋادا ، دېڭىز-ئوكيانلاردا ، قۇرۇقلۇقتا ۋە يەر ئاستىلىرىدا ، يەر شارىنى بىر نەچچە قېتىم ۋەيران قىلىشقا
يەتەرلىك قۇراللارنى نېمە مەقسەت بىلەن تۇپلايدۇ ؟ بۇلار نېمە ئۈچۈن ؟ بۇلارمۇ دىنى سەۋەپتىنمۇ ؟ « دېدۇق ،
جىم بولۇپ قالدى ، بىز پروفېسسورغا « قانداقلا بولمىسۇن بىز سېزنىڭ دىنلارغا بولغان پوزىتسىيە سىڭىزنى
بىلدۇق ، ھەرھالدا سىز ئىسلامنىڭ ماھىيىتىنى بىلمىگەن ئىكەنسىز ، ئۇنداقتا بىزنىڭ ئۈمىدىمىز ئالدى بىلەن بىزدىن
ئاڭلاڭ ، ئاندىن سىزدىن ئاڭلايلى » دېدۇق . بىز ئۇنىڭدىن ، ئىختىساسغا ئائىت بىر نەچچە سوئالنى ۋە ئۇ
سۆزلەۋاتقان ھادىسىلەرنى تەسۋىرلىگەن بىر نەچچە ئايەت ۋە ھەدىسلەر توغۇرلۇق بىر نەچچە سوئالنى
سورىدۇق ، جۈملىدىن تاغ توغۇرلۇق سوراپ « تاغنىڭ شەكلى قانداق ، تاغ قۇرۇق شەكلىدىمۇ ؟؟ » دېدۇق .

ئۇ جاۋاب بېرىپ « قۇرۇقلۇقتىكى ۋە ئوكيانلاردىكى تاغلارنىڭ ھەر بىرى مۇناسىپ ماددىلاردىن
تەركىپ تاپقان بولىدۇ ، قۇرۇقلۇقتىكى تاغلار بولسا ئاساسەن چۆكۈندى ماددىلاردىن تەركىپ تاپىدۇ ، ئەمما
ئوكياندىكى تاغلار بولسا ، ئاساسەن يانارتاغ ماگمالاردىن تەركىپ تاپىدۇ ،

قۇرۇقلۇقتىكى تاغلار بېسىم كۈچى بىلەن شەكىللەنگەن ، ئوكياندىكى تاغلار كىڭىش تۈپەيلى

شەكىللەنگەن، بىراق بۇ ئىككى خىل تاغلار ئوتتۇرىسىدىكى ئورتاق نوقتىدا بولسا ، ئۇلارنىڭ يەر قاتلاملىرىغا سۇزۇلغان يىلتىزلىرى بار ، قۇرۇقلۇقتىكى تاغ تەركىبىدىكى ماددىلار يەڭگىل ، ئانچە زىچ ئەمەس بولۇپ ، يىلتىزغا ئوخشاش يەر قاتلاملىرىغا سۇزۇلغان بولدى، ئوكياندىكى تاغ تەركىبىدىكى ماددىلارمۇ يەڭگىل بولۇپ ، يىلتىزغا ئوخشاش تاغنىڭ مۇقۇملىغىنى ئالغا سۇرۇش رولىنى جارى قىلدۇردى، ئوكياندىكى تاغلارنى شەكىللەندۈرگىچى ماددىلار، يەڭگىل ۋە ئىسسىقلىق دەرىجىسى يوقرى بولدى ، شۇڭا ئۇ ئەتراپقا يېيىلدى، ئەمما زىچلىق جەھەتتىن ئوخشاشلا تاغلارنىڭ مۇقۇملىغىنى ئالغا سۇرۇش رولىنى جارى قىلدۇردى ، شۇڭا يىلتىزلارنىڭ رولى [ئارخىمىدىس قانۇنى] بويىچە تاغلارنىڭ مۇقۇملىغىنى ئالغا سۇرۇشتۇر .

پروفېسسور [سىياۋدا] مەيلى قۇرۇقلۇقتىكى تاغلارنىڭ تۇزۇلۇشى بولسۇن ، مەيلى ئوكيانلاردىكى تاغلارنىڭ تۇزۇلۇشى بولسۇن ، قۇزۇق شەكىلدە ئىكەنلىكىنى بايان قىلىپ ئوتتى ، بىزنىڭ بۇ يەردە بىلىم ئەھلىگە ، ئىنساپلىق ئەقىل ئىگىلىرىگە قۇيدىغان سۇئالىمىز ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ زامانىسىدا ، بىراق پروفېسسور دېگەندەك تاغ قۇزۇق شەكىلدە دەپ تەسەۋۋۇر قىلىشى مۇمكىنمىدى ؟ يەر ئۈستىنىڭ تەكشۈلۈشىگە ، دۆڭلۈككە نىسبەتەن تېخىمۇ كۆتۈرۈلگەن زور دۆڭلىكتىن ئىبارەت بۇ تاغنىڭ ، يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدا ، ئالمىلارنىڭ نەزىرىدە ، قۇزۇق دەپ ئاتىلىدىغان يىلتىزنىڭ بارلىغىنى بىراۋنىڭ تەسەۋۋۇر قىلىشى مۇمكىنمۇ ؟ ، كۆپىنچە جۇغراپىيە كىتاپلىرى ، تاغلارنى تەسۋىرلىگەندە ، بۇ توغرىدا مۇتەخەسسسلەر بولمىغانلار ، تاغنىڭ پەقەت يەر ئۈستىدىكى قىسمىنىلا تەسۋىرلەيدۇ ، اللە قۇرئاندا ، تاغنى تەسۋىرلەپ: **«(وَالجِبَالُ أوتاداً) (النبا:7)»** زېمىننىڭ تەۋرەپ كەتمەسلىكى ، ئۈچۈن تاغلارنى قۇزۇقسىمان قىلىدىقمۇ» (نەبە: 7) ئاتا دېگەن . مانا بۇ ئىلىم - پەننىڭ تېپىپ چىققىنىدۇر .

بىز پروفېسسور [سىياۋدا] دىن تاغنىڭ ۋەزىپىسى توغۇرلۇق سوراپ « يەر پوستىنىڭ تەۋرەپ كەتمەسلىكىدە ، تاغنىڭ رولى بارمۇ ؟ » دېدۇق پروفېسسور جاۋاب بېرىپ: « ئىلىم - پەن تەھازىرغىچىلىك بۇنى بايقىغىنى يوق ، بىز بۇ توغۇرلۇق ئىزدەندۇق ۋە سورىدۇق ، كۆپىنچە گېئولوگ ئالمىلار بىزگە ئوخشاشلا ئىلىم - پەننىڭ بۇنى تېخىچە بايقاپ يەتكىنى يوق دەپ جاۋاب بېرىشتى ، ئەمما بىر توپ گېئولوگ ئالمىلار ، يەر پوستىنىڭ تەۋرەپ كەتمەسلىكىدە ، تاغنىڭ ئىزچىل تۈردە رول ئوينىيدىغانلىقىنى تەكىتلەشتى ، ئۇلاردىن بىر نەچچىسى [يەرشارى] دېگەن بۇ كىتاپنىڭ مۇئەللىپلىرىدۇر .

بۇ كىتاپ بولسا ، خەلقئارادىكى كۆپىنچە داشۆلەردە پايدىلىنىش ماتىرىيالى قىلىنىدۇ ، بۇ كىتاپنىڭ مۇئەللىپلىرىنىڭ بىرى ، ئامېرىكىدىكى پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ رەئىسى پروفېسسور [فرانىك فرىس] بولۇپ ، بۇ كىشى ئامېرىكىنىڭ سابىق رەئىسى [كارتىر] نىڭ ئىلمى مەسلەھەتچىسىمۇ بولغان .

بۇ كىشىنىڭ تاغ توغۇرلۇق نېمە دېگەنلىكىگە قاراپ باقايلى ، بىز ، [يەرشارى] دېگەن كىتاپنىڭ

488-بېتىدە، تاغنىڭ ئۇزۇلشىنى كۆرسىتىپ ئۆتۈپ، تاغنى قۇزۇق شەكىلدە دېگەن. 413 – بەتتە، تاغنىڭ نازغىنە قىسمى يەر ئۈستىدە بولسا ، كۆپ قىسمى يەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىغا سۇزۇلغانلىقى بايان قىلىنغان، (13- رەسىمگە قاراڭ) 435 – بەتتە ، تاغنىڭ ۋەزىپىسى توغۇرلۇق يازغانلىقىنى كۆرمىز ، ئۇ « يەر پوستىنىڭ تەۋرەپ كەتمەسلىكىدە، تاغ زور رول ئوينايدۇ» دەپ يازغان . مانا بۇنى ، قۇرئان كەرىم 1400 يىل بۇرۇن مۇقەررەلەشتۈرگەن، اللە قۇرئاندا : **«وَالْجِبَالُ أَوْتَادًا»** « زېمىننىڭ تەۋرەپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن تاغلارنى، قۇزۇق قىلمىدۇقمۇ؟» يەنە بىر ئايەتتە: **«وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ» (النحل: من الآية 15)** « زېمىننىڭ تەۋرەپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ، اللە ئۇنىڭدا تاغلارنى تاشلىدى » دېگەن

بۇ ئىلمى ھەقىقەت بىلەن پەيغەمبەر(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنى كىم خەۋەرلەندۈرگەن.؟. بىز پروفېسسور [سىياۋدا] غا سوئال قۇيۇپ « پروفېسسور..! نۆۋەتتىكى ئىلىم-پەن ، تېخىچە بايقاپ يېتەلمىگەن كائىناتلاردىكى سىرلارنى ، قۇرئان ۋە ھەدىسلارنىڭ قانداق بايان قىلغانلىقىنى كۆردىڭىز ، بۇنىڭغا كۆز قارىشىڭىز قانداق؟» دېدۇق .

ئۇ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى « ماڭا ئايان بولمىشىچە ، بۇ ئىش ناھايىتى سىرلىق ، ئەقىلغا سىغمايدىغاندەك تۇيۇلىدۇ ، ئەگەر دېگىنىم توغرا بولسا ، ھەقىقەتەن قۇرئان ئىنچىكە مۇلاھىزە قىلىشقا تېگىشلىك كىتاب ئىكەن ، مەن سىزنىڭ دېگەنلىرىڭىزگە قوشۇلمەن.»

ئالىملار، اللە نىڭ كىتابى ئالدىدا ، نېمىمۇ دىيەلسۇن...؟ اللە پەيغەمبەر(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا ۋەھى قىلغان بۇ ھەقىقەتلەرنى ، ئۇلارنىڭ (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا ياكى شۇ دەۋردىكى بىرەر شەخسكە ھەتتا بىرەر ئىلمى جەمئىيەتكە مەنسۇپ قىلىشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى ، چۈنكى قۇرئان تىلغا ئالغان بۇ سىرلارنى خېلى يېقىنچىلىك بارلىق ئالىملار بىلمەيتتى ، ھەتتا بارلىق ئىنسانىيەتقۇ ، ئۇ توغۇلۇق ھىچنەمنى بىلمىگەن ئىدى ، شۇڭا نۆۋەتتىكى ئالىملار ئالدىدىمۇ « بۇ مەنبەسى ئىنسان بولمىغان ، مەلۇم بىر تەرەپتىن كەلگەن ياكى ۋەھى دېيىشتىن » باشقا يول يوق ئەلۋەتتە...!

شۇنداق ... بۇ بولسا ، ھەممىدىن بۈيۈك اللە تەرىپىدىن كەلگەن ۋەھىدۇر ، بۇنى اللە ، ساۋاتسىز بەندىسى (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا ۋەھى قىلدى ۋە شۇنىڭ بىلەن بىرگە ، تا-قىيامەت قايم بولغىچىلىك دەۋر سۈرىدىغان ، مەڭگۈلۈك مۆجىزە قىلدى.

اللە قۇرئاندا **«[وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ] {6}** » « ئىلىم- مەرپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭىزدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك اللە نىڭ توغرا يولغا يېتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» – دېگەن. [س/سەبە: 6-ئ].

12- قىسىم

(قۇرئان كەرىم ۋە ئاستورنومىيە)

الحمد لله رب العالمين، وأصلى و أسلم على سيدنا ، محمد صلى الله عليه وسلم، وعلى آله و صحبه أجمعين و بعد.....

بۈيۈك ئالەم قۇرئان كەرىمىدىن ئىبارەت بۇ مۇجىزە كىتابىنى جىمى ئىنسانىيەتكە، رەھمەت قىلىپ ئەۋەتكەنلىكىنى بىزگە بايان قىلىپ: **(إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ {87} وَلِتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ {88})** (ص: 88) «قۇرئان كەرىم ھەقىقەتەن جىمى جاھان ئەھلىگە ، ۋەز-نەسەھەتتۇر ، ئۇ خەۋەر قىلغان مەلۇماتلارنىڭ راستلىقىنى پات-يېقىندا بىلىپ قالسىلەر» (س/ساد: 87-88 ئا) دېگەن .

دېمەك : قۇرئان كەرىم بولسا ، قىيامەتكىچىلىك ياشىغان بارلىق ئىنسانىيەتكە ۋەز- نەسەھەتتۇر ، زامانىنىڭ ئۆتۈشى بىلەن قۇرئاندىكى مەلۇماتلارنىڭ مۇجىزىلىكى ئىسپاتلىنىدۇ ، بۇ قۇرئان كەرىم بولسا ، ئالەمنىڭ ئىلمى بىلەن نازىل بولغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدىكى ھەر بىر ئايەتتە ئالەمنىڭ ئىلمى بىلەن نازىل بولغان . ئالەم قۇرئاندا: **(لَكِنَّ اللَّهَ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ مِنْ بَعْثِهِ) (النساء: 166)** «ئالەم ساڭا نازىل قىلغان قۇرئان ئارقىلىق ، سېنىڭ بەرھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭگە گۈۋاھلىق بېرىدۇ ، ئالەم قۇرئاننى ئۆز ئىلمى-مەرىپىتى بىلەن نازىل قىلدى» دېگەن. (س/نسا، 166-ئا).

دېمەك قۇرئان ، ئالەمنىڭ ئىلمى بولۇپ ، ھەر بىر ئايەت ئالەمنىڭ ئىلمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولىدۇ ، ئىنسانىيەت كۈنسىرى تەرەققى قىلىدۇ ، تەرەققى قىلىپ ، ئىلمى سەۋىيەدە يۈكسەلگەندە ، يۇقارقى ئايەت ئىبارەت قىلغان ، ئىلمى مۇددىئانى چۈشۈنۈشكە قادىر بولالايدۇ ۋە بۇ ئايەتلەرنىڭ ، ئالەم تەرىپىدىن ۋەھى قىلىنغانلىقىنى جەزمىلەشتۈرىدۇ ، ئىنسانلار يۈكسەلگەندە ، كاتىئاتلارنىڭ يېڭى سىرلىرىنى تاپىدۇ ۋە شۇنى بايان قىلغان ، قۇرئاننى ئايەتلەرنىمۇ تاپىدۇ ، تېخىمۇ يۈكسىلىپ يۇقۇرى پەللىگە يەتسە ، بۇ يۈكسىلىش قۇرئاننى چۈشەنچىنىڭ دائىرىسىدە بولىدۇ ، مانا مۇشۇنداق قىلىپ ، ئىنسانلار ئىزچىل ھالدا ، قۇرئان كەرىمنىڭ ئالەمنىڭ كىلامى ئىكەنلىكىنى تەكىتلەيدىغان ئىلمى مۇجىزىلەرنى بايقاپ تۇرىدۇ . مانا بۇ ئامپىر كىدىكى ئاستورنومىيە ئالىملىرى ئارىسىدىكى ئاتاغلىق ئالىم پروفېسسور [ئارمىستونج] بولىدۇ ، بۇ كىشى [ئامپىر كە ئالەمشۇناسلىق ئاگېنتلىغى (ناسادا) ئىشلەيدۇ ۋە شۇنداقلا (ناسا) دىكى ئاساسلىق ئالىملاردىن ھىساپلىنىدۇ ، بىز بۇ كىشى بىلەن ئۇچۇرشۇپ ، ئۇنىڭ ئىختىساسى بولغان ئاستورنومىيەگە ئائىت ، قۇرئاندىكى بىر نەچچە ئايەتلەر توغرىسىدا سوئال سورىدۇق ، جۈملىدىن تۆمۈرنىڭ قانداق ۋۇجۇدقا كەلگەنلىكىنى سورىدۇق ، ئۇ كىشى جاۋاب بېرىپ « مەن سىلەرگە يەرشارىدىكى بارلىق

ئېلېمېنتلارنىڭ قانداق پەيدا بولغانلىقىنى سۆزلەپ بېرى ، بىز بۇنى تېپىپ چىقتۇق ، بەلكى مەن سىلەرگە دەۋاتقان سۆزۈمنىڭ راستلىقىنى ئىسپاتلاش ئۈچۈن ، بىر نەچچە قېتىم تەجرىبە ئېلىپ باردىم ، تۈرلۈك ئېلېمېنتلاردا ، ئېلېكترون ۋە پروتون ، قاتارلىقلاردىن ئىبارەت زەررىچىلەر بىر يەرگە يىغىلىدۇ ، ئاشۇ زەررىچىلەر ھەرقانداق ئېلېمېنتنىڭ ئاتومىدا بىرلىشىش ئۈچۈن يىتەرلىك ئېنىرگىيەگە مۇھتاج بولىدۇ ، تۆمۈر ئاتومى ۋۇجۇدقا كېلىش ئۈچۈن ، لازىملىق ئېنىرگىيەنى ھىساپلاپ چىققىنىمىزدا ، قوياش سېستىمىسى چىقىرىدىغان ئېنىرگىيەدەك ، تۆت ھەسسە ئېنىرگىيەنىڭ لازىملىقىنى تېپىپ چىقتۇق ، يەرشارى ، قوياش ، ناي ، مېركورى ، ساترون ۋە مارس لاردىن ئىبارەت قوياش سېستىمىسى چىقارغان ئېنىرگىيەلەر ، تۆمۈرنىڭ بىر ئاتومىنى پەيدا قىلىشقا كۇپايە قىلمايدۇ ، بەلكى قوياش سېستىمىسى چىقىرىدىغان ئېنىرگىيەدەك تۆت ھەسسە ئېنىرگىيەگە مۇھتاج بولىدۇ» دېدى . ئاندىن بىز سورىمىساقمۇ ئۆزىچە « شۇڭا ئالىملار ، تۆمۈر يەرشارىغا باشقا بىر جايدىن كەلگەن ئېلېمېنت دەپ جەزمىلەشتۈردى » دېدى . بىز ئۇنىڭغا ، **اللّٰهُ نَكْتُ : (وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعٌ لِلنَّاسِ) (الحديد: من الآية 25)**

« بىز تۆمۈرنى يەرشارىغا چۈشۈردۈك ، تۆمۈر زور كۈچ – قۇۋەتنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ ، ئۇنىڭدا ئىنسانىيەت ئۈچۈن كۆپ مەنپەئەتلەر باردۇر » (س/ ھەدىد: 25 نا) دېگەن ناھەقنى ئوقۇپ بەردۇق . بىز پروفېسسوردىن « ئاسمانلاردا ئاراچىلار بارمۇ ؟ » دەپ سورىدۇق . ئۇ « ياق . » دەپ جاۋاب بېرىپ ، سىلەر ئالەمشۇناسلىق ساھەسىدىكى ، تارماق پەن بولغان ، [تاكامۇل ئالەم] توغرىسىدا سۆزلەۋاتىسىلەر ، بو [تاكامۇل ئالەم] نى ئالىملار تېخى بېقىندىلا بايقاپ چىقتى ، ناۋادا ئالەم بوشلىقىدىن بىر نوقتىنى ئاساس قىلىپ ، مەلۇم مۇساپە ھەركەتلىنىپ ، ئاندىن ئەكس تەرەپكە ئوخشاش مۇساپە ھەركەتلەنسەك ، سەن ھەر تەرەپنىڭ ماسسى ھەر تەرەپتىن ئوخشاش تەڭپۇڭ چىقىدىغانلىقىنى بايقايسەن ، چۈنكى سەن ئاساس قىلغان نۇقتىغا ھەممە تەرەپتىن بولغان بېسىم ئوخشاش بولغانلىقىدىن ، بۇ نۇقتىنىڭ ماسسىنىڭ تەڭپۇڭلىقى ، ھەممە تەرەپتىن نورمال بولىدۇ ، ناۋادا جىسىملارنىڭ قارمۇ-قارشى يۆلەنگەن تەڭ كۈچلەر تەسىردىكى مۇۋازىنەت- تۇرغۇن ھالىتى بولمىغان بولسا ئىدى ، جىسىملار قالايمىقان ھەركەتلىنىپ ئالەم بوشلىقىدا ئاراچىلار پەيدا بولغان بولاتتى » دېدى .

ئابدۇلمەجىد زىندانى «مەن اللّٰهُ نَكْتُ: (أَقْلَمُ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ) (ق: 6)» « ئۇلار ئۈستۈللىرىدىكى ئاسماننى قانداق بەرپا قىلغانلىقىمىزغا ، يۇلتۇزلار بىلەن بەدىئى بېزىگە نىلىكىمىزگە ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئاراچى ۋە نۇقسانلارنىڭ يوقلىقىغا قاراپ باقمادۇ . . . » (س/ قاف: 6 نا) دېگەن ئايىتىنى پروفېسسورغا ئوقۇپ بەردىم ، ئاندىن بىز ئالىملارنىڭ ، ئالەمنىڭ چېتىگە يېتىشكە ئۇرۇنۇۋاتقانلىقى توغۇرلۇق سۆزلۈشۈپ « ئالىملار ئالەمنىڭ چېتىگە يەتتىمۇ ؟ » دەپ سورىدۇق .

ئۇ ، بىز ئالەمنىڭ يېتىش ئۈچۈن كۆرەش قىلۋاتقىمىز ، قاچانلىكى تېلېسكوپنى چوڭايتىپ ئالەمگە نەزەر

سالساق ، يېڭى يۇلتۇزلارنى بايقايمىز ۋە شۇنداقلا ئۆزىمىزنىڭمۇ تېخىچىلا مۇشۇ يۇلتۇزلارنىڭ ئىچىدە ئىكەنلىكىمىزنى تېپىپ چىقتۇق، دېمەك ، بىز ئالەمنىڭ چېتىگە يەتمدۇق» دېدى .

مەن ئالەمنىڭ: **(وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ) (الملك: من**

الآية 5) « بىز يەرشارىغا يېقىن ئاسماننى يۇلتۇزلار بىلەن بىزدۇق ۋە ئۇنى شەيتانلارنى ئاتىدىغان نەرسە قىلدۇق» (س/ مۇلك: 5-ئاي) دېگەن بۇ ئايىتىدىن ، ئۇلار بايقىغان بارلىق يۇلتۇزلار يەرشارىغا يېقىن ئاسماننىڭ زىنىتى ئىكەنلىكىنى بىلەتتىم .

پروفېسسور « يەنە شۇڭا يەرشارىدىكى ھاۋارايى ئامىللىرى ۋە باشقا چاڭ-توزاڭلارنىڭ بىزنىڭ كۆرىشىمىزگە توسالغۇ بولماسلىقى ئۈچۈن ، ئالەم بوشلىقىغا ، تېلېسكوپ ئورنۇتۇشنى ئويلاۋاتقىمىز ، ئوپتىكىلىق ئادەتتىكى تېلېسكوپلار بىلەن يىراق مۇساپىلەرنى كۆرگىلى بولمىغانلىقتىن ، ئوپتىكىلىق تېلېسكوپنىڭ ئورنىغا ، رادىئو تېلېسكوپلارنى ئىشلەتتۇق ۋە بۇنىڭ بىلەن يېڭى مۇساپىلەرنى تاپقان بولساقمۇ ، يەنلا چەكلىك بىر جايدا تۇرۇۋاتقىمىز» دېدى .

مەن پروفېسسورغا ئالەمنىڭ: **(ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ)**

(الملك: 4) « سەن ئاسمانلارغا تەكرار قاراپ باققىن ، بىرەر ئاراجىنى كۆرەمسەن..؟ ئاندىن سەن يەنە قايتا قايتا قارىغىن ، كۆزۈڭ كۆرۈشنى خالىغان نەرسىنى كۆرەلمەي ، ئۈمىد ئۈزگەن ۋە ئالغان ھالدا قايتىدۇ» (س/ مۇلك: 3-4) دېگەن ئايىتىنى ئوقۇپ بەردىم . پروفېسسور قاچانلىكى بىر ئىلمى ھەقىقەتنى بايان قىلسا ، بىز ئۇنىڭغا شۇ ھەقتىكى ئايەتنى ئوقۇپ بەرسەك ، ئۇ قوشۇلغانلىقىنى بۇلدۇرۇپ بېشىنى لىگىشتاتتى ، شۇنىڭ بىلەن بىز ئۇنىڭغا «سىز ئاسترونومىيەگە ئائىت ئىلمى ھەقىقەتلەرنى بىر قۇر سۆزلەپ ئۆتتىڭىز ، ئالىملار بۇ ئىلمى يېڭىلىقلارنى پەقەت يېقىندىلا ، سۈنئى ھەمرا ۋە ئالەم كېمىسى قاتارلىقلارغا ئوخشاش زامانىۋىلاشقان ئۈسكۈنلەرنى ئىشلىتىش بىلەنلا ، ئاندىن سىز يۇقۇردا دەپ ئۆتكەن مەلۇماتلارغا ئېرىشەلدى ، بۇ ھەقتە 1400 يىل بۇرۇن نازىل بولغان قۇرئان تېكىستلىرىنىڭ نېمە دېگەنلىكىنى ئۆز كۆزىڭىز بىلەن كۆردىڭىز ، بۇنىڭغا قارىتا كۆز قارشىڭىز قانداق؟» دەپ سورىدۇق . ئۇ سوئالىمىزغا توۋەندىكىدەك جاۋاب بەردى «بۇ سوئالڭىز بەكمۇ قىيىن ، بىز سۆھبەتلىشىۋاتقاندىن باشلاپ مەن بۇ ھەقتە ئويلاپ كېلىۋاتمەن ، بەزى كلاسسىك كىتابلارنىڭ ، كىشىنىڭ دىقتىنى جەلپ قىلارلىق ئۇسلۇبتا ، نۆۋەتتىكى ئاسترونومىيە ئىلمىگە ئويغۇن كەلگەنلىكىدىن ناھايىتىمۇ ھاياجانلىنىۋاتمەن ، 1400 يىل بۇرۇن ئىنسانىيەت تارىخىدا دەۋرىمىزگە ئىجتىمائىي شارائىتى ، ئېتىقاد قىلغۇدەك ۋە يىتەرلىك دەرىجىدە بۇلگىدەك ئالىم بولمىساممۇ ، بىراق ئىخچام قىلىپ ئېيتسام ، بىزنىڭ كۆرگىنىمىز چۇڭقۇر مۇلاھىزە قىلىشقا ئەرزىدۇ ۋە شۇنداقلا ئۇنى ئىلمى چۈشەندۈرۈشكە پۇرسەت يوق ، بىز كۆرگەن قۇرئاننى مەلۇماتلارنى چۈشەندۈرۈشكە ، بىزنىڭ ئىنسانى تەجرىبىيە چۈشەنچىمىزدىن سېپت ، بىر چۈشەنچىنىڭ بولۇشى مۇمكىن ، بىراق بۇ نوقتىغا نىسبەتەن

مېنىڭ نىتىمىدە ياكى ھازىرقى شارائىتىم ئاستىدا ، بۇ سونالغا جاۋاب بەرگىم يوق ، مەن ئىپادىلەمە كىچى بولغان مەقسىتىمنى دەلمۇ-دەل ئىپادىلەلمەي جىق سەزلەپ كەتتىمغۇ دەيمەن، مەن بىر ئالىم بۇلۇش سۈپىتىم بىلەن ، بەزى مۇئەييەن مەسىلىلەردە مۇستەقىل بولۇشۇم كېرەك ، بۇ، مەن سىز ئىشىنىشىنى ئۈمىد قىلغان جاۋابقا نازغىنە جاۋاب بېرىشتەك، ئەۋزەل ئۇسۇلدا توختىشىمدا ئىپادىلىنىدۇ»

ئابدۇلجەد زىندانى « شۇنداق ... ، 1400 يىل بۇرۇن نازىل بولغان ، قۇرئاندىكى ئىلمى ھەقىقەت (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا، ئىنسانى مەنبەدىن كەلگەن دەپ تەسەۋۋۇر قىلىش ھەقىقەتەمۇ تەس ئىش ، شۇڭا قۇرئاننىڭ ، ئاشۇ ئالىملارنىڭ چۈشەنچىسىنىڭ سىرتىدا بىرمەنبەسى بولۇشى كېرەك ، بۇ ھەقتە اللە قۇرئاندا: (**أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُوراً رَحِيماً** {6}) « ئى مۇھەممەد...! قۇرئاننى ئاسمانلاردىكى ۋە زىمىندىكى ، بارلىق سىرلارنى بىلىپ تۇرىدىغان اللە نازىل قىلدى دېگىن» (س/ قۇرئان: 6ئا) دېگەن.

بىز نوۋەتتىكى يۈكسەلگەن دەۋرىدە ، يۇقۇردا كۆرگىنىمىزدەك ، تۈرلۈك سۆھبەتلەر ئۆتكۈزۈش جەريانىدا كۆپلىگەن ئاتاغلىق ئالىملار بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ ، ئىلىم-پەن بىلەن دىنىنىڭ ، ئىلمى سەھنىدە قايتا ئۇچراشقانلىغىنى كۆردۈق، شۇنى ئەسكەرتىپ ئۆتمىزكى ، بۇيەردە ھەق دىن بىلەن بۇرمالانمىغان ئىلىم - پەن كۆزدە تۇتۇلدۇ، چۈنكى ھەق دىن بىلەن بۇرمالانمىغان ئىلىم-پەن ئوتتۇرىسىدا ، ئاتالمىش توقۇنۇش ۋە ئاتالمىش ئانتاگوئىلىك زىدىيەتنىڭ مەۋجۇد بولۇشى مۇمكىن ئەمەس .

مانابۇ نوقتىنى ، ئىسلام ئالىملىرى ئۆتمىشتىن تارتىپ « قەتئى پەننى ھەقىقەت بىلەن قەتئى دىنى ھەقىقەت مەنە ۋە ئۇقۇم جەھەتتىن تۇقۇنۇشۇپ قالمايدۇ» دەپ تەكىتلەپ كەلدى .

ناۋادا بەزىلەر بىز ئاتوم دەۋرىدە ، ئالەم بوشلىقىنى ئېچىش دەۋرىدە ياشاۋاتقىز دېسە ، بىز بۇ دېگىنىڭلار توغرا ، بىراق ئۇنىڭدىنمۇ مۇھىم بىر دەۋر ئالدىدا تۇرۋاتقىز ، ئۇ بولسىمۇ ، يامان غەرەزلىك كىشىلەرنىڭ ئۆزگەرتىۋېتىشىدىن اللە ساقلاپ قالغان ئىسلام دىنى بىلەن ، ماھىيىتى بۇرمالانمىغان ئىلىم-پەن ئوتتۇرىسىدىكى شانلىق تارىخى ئۇچۇرشۇش دەۋرىدۇر دەيمىز .

اللە قۇرئاندا : **وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ** {6} « ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭىدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىگىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك اللە نىڭ توغرا يولغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» - دېگەن. [س/ سەبە: 6-ئا].

13- قىسىم

(تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرى)

الحمد لله رب العالمين، وأصلى و أسلم على سيدنا ، محمد صلى الله عليه وسلم، و على آله و صحبه أجمعين و بعد...

بۇ كىشى ۋاشىنگتون جورج تاۋون داشۆسىدىكى تىببى فاكولتېتىنىڭ ، ئاناتومىيە بۆلۈمىدە ئوقۇتقۇچىلىق قىلىدىغان پروفېسسور [ج ، س ، گورنىگر] بولدى .

بىز بۇ پروفېسسور بىلەن ئۇچۇرشۇپ ، ئۇنىڭدىن « تۆرەلىنىڭ ئوخشاشمىغان ئۆتكۈنچى دەۋرىلەردە ۋۇجۇدقا كىلىدىغانلىقى تىلغا ئېلىنغانمۇ ؟ ، (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنىڭ زامانىسىدا ياكى ئۇنىڭدىن بىرنەچچە ئەسىرلەردىن كېيىن ، تۆرەلىنىڭ ئوخشاشمىغان ئۆتكۈنچى دەۋرىلەرنى بېسىپ ئۆتكۈنچى دەۋرىلەردە تۇرۇپ ، بۇ مەسىلگە ئىشارەت قىلىپ ئۇ ئۆلگەنمۇ ؟ ياكى تۆرەلىنىڭ ، ئۆتكۈنچى دەۋرىلەرنى بېسىپ ئۆتكۈنچى دەۋرىلەردە تۇرۇپ يىتىلگەنمۇ ؟ » دەپ سورىدۇق . پروفېسسور جاۋاب بېرىپ « قەدىمقى گىرېتسىيەلىكلەر ، تۆرەلىنىڭ ئوخشاشمىغان ئەھمىيەت بەرگەن ، ئۇلاردىن بىر قىسىم ئالىملار تۆرەلىگە نېمە ئىشلار بۇلۇۋاتقانلىغىنى ، ۋە تۆرەلىدە نېمە ئىش يۈز بېرىۋاتقانلىغىنى تەسۋىرلەپ بېرىشكە ئورۇنغان » دېدى

بىز « شۇنداق بۇنى بۇلىمىز ، بۇ توغۇرلۇق شۇ زاماندىكى بەزى ئالىملارنىڭ تەلىماتلىرى بار ، جۈملىدىن ئارىستو تەلىماتى ، بىراق تۆرەلىنىڭ ئۆتكۈنچى دەۋرىلەرنى تىلغا ئالغان بىرەر شەخس بارمۇ ؟ » دەپ سورىدۇق . چۈنكى تۆرەلىنىڭ ئۆتكۈنچى باسقۇچلىرى پەقەت 19- ئەسىردە تۇنۇلۇپ 20- ئەسىرنىڭ باشلىرىدا ھەقىقىي مۇقىملاشقانلىغىنى بىلەتتۇق . پروفېسسور ، خېلى ئۇزۇن مۇنازىرىدىن كېيىن « ياق .. تۆرەلىنىڭ ئۆتكۈنچى باسقۇچلىرى ، ئۇ زامانلاردا تىلغا ئېلىنمىغان » دەپ جاۋاب بەردى . بىز پروفېسسورغا « قۇرئان كەرىم تۆرەلىنىڭ ئۆتكۈنچى باسقۇچلىرىنى ئاتىغان تېرىمىنلارغا ئوخشاش تېرىمىنلار ئىشلىتىلگەنمۇ ؟ » دەپ سورىدۇق . ئۇ « ياق » دەپ جاۋاب بەردى .

بىز « پروفېسسور !.. تۆرەلىنىڭ بارلىق باسقۇچلىرى ئۆز ئىچىگە ئالغان قۇرئاندىكى بۇ تېرىمىنلار توغۇرلۇق كۆز قارىشىڭىز قانداق ؟ » دېدۇق .

خېلى ئۇزۇن ئىلمى مۇھاكىمىلەر بولغاندىن كېيىن ، پروفېسسور [گورنىگر] قۇرئاندىكى تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرى ۋە ئىنسانىيەتنىڭ بۇ باسقۇچلارنى تېخى 19- ئەسىرگىچىلىك بىلمەيدىغانلىقى ۋە قۇرئاننىڭ تۆرەلىنىڭ باسقۇچلىرىغا ئىشلەتكەن ، چوڭقۇر مەزمۇنلۇق بۇ تېرىمىنلار ئىخچاملىقى بىلەن ، مول مەزمۇنلۇق ئىلمى

ھەقىقەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغانلىقى توغۇرلۇق بىر ئىلمى ماقالە تەييارلاپ، سەئۇدى ئەرەبىستاندا ئېچىلغان 8-
نوۋەتلىك تىببىي يىغىندا لېكسىيە سوزلىدى ، ئاندىن ئۇ ماقالىسىنى مۇنداق دەپ ناخىرلاشتۇردى: « قۇرئان
تۈرەلمىنىڭ [زىگوتتا] باسقۇچىدىن تارتىپ ، تا- كامىل يەككى تەنگە ئايلانغىچىلىك بولغان جەرياننى تۇلۇق
سۈپەتلەپ بېرىدۇ ، تۈرەلمىنىڭ ئۆتكۈنچى باسقۇچلۇق جەريانىنى ھەم ئىخچام ، ھەم روشەن قىلىپ تەسۋىرلەپ
بېرىش مەسىلىسى ، كۆپىنچى ھاللاردا ئەنئەنىۋى پەنلەردە ، تىلغا ئېلىنغان ئىنسان تۈرەلمىسى تەرەققىيات جەريانىنىڭ ،
ھەرخىل باسقۇچلىرى خاتىرىلىنىشتىن ئىلگىرىكى بىر نەچچە ئەسىرگە قايتىدۇ».

ئابدۇلمەجىد زىندانى « پروفېسسور [گورنىگىر] بىلەن ، ئالىملار يېڭىدىن بايقىغان بىر كەشپىيات ئۈستىدە
سۈبھەتنى باشلىدۇق ، بۇ كەشپىيات خىرىستىيانلار كەلتۈرۈپ چىقارغان ، بىر ئىدىيە مەسلىنى ھەل قىلاتتى ،
خىرىستىيانلار [ئىسا] ئاندىن تۇغۇلدى ، دادىسى كىم ؟!) دەيتتى ، ئۇلار بۇ مەسلىنى ئوتتۇرغا قويغان
چاغلاردا ، جىنسىز بىرخىل كۆپىيش شەكلىنى تەسەۋۋۇر قىلىشمايتتى ، قۇرئان ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ [ئادەم
ئاتمىز] نى مىسال كەلتۈردى ، **اللّٰهُ قَوْلَانَا: (إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) (آل عمران: 59)** « ھەقىقەتەن ئاللاھنىڭ نەزىرىدە ، پەيغەمبەر [ئىسا] نىڭ ، ئاتىسى يارىتىلغانلىقى ، ئادەم
ئاتىنىڭ ئات-ئانىسى يارىتىلغانلىقىغا ئوخشاپ كىتىدۇ ، ئادەم ئاتى ، اللّٰهُ تۇپراقتىن ياراتتى ، ئاندىن ئۇنىڭغا
(ۇجۇدقا كەل) دېدى-دە ۇجۇدقا كەلدى» (س / ئال ئىمران: 59) دېگەن .

بىز ئۈچ تۈردە يارىتىلغان ئىنساننى ئۇچۇر تىمىز ، ئادەم ئاتمىز ، ئانىسى ۋە ئاتىسى يارىتىلغان ، ھاۋا ئاتمىز
ئانىسى يارىتىلغان ، پەيغەمبەر (ئىسا) دادىسى يارىتىلغان ، ئادەم ئاتمىزنى ، ئاتا-ئانىسى يارىتىشقا قادىر بۈيۈك زات ،
پەيغەمبەر (ئىسا) نى دادىسى يارىتىشقا ئەلۋەتتە قادىر ، مۇشۇنداق تۇرۇقلۇق خىرىستىيانلار تېخىچە بۇ ھەقتە جەڭگى-
جەدەل قىلىپ كىلىۋاتماقتا ، اللّٰھنىڭ خاھىشى بىلەن ، پاكىتنىڭ كەينىدىن پاكىتلار تېپىلىپ ، ھەقىقەت ئايدىڭلاشتى ،
ئۇلارغا « نېمە ئۈچۈن بۇ مەسلىنى قىيىنلاشتۇرۇۋالسىلەر ؟ » دىيىلسە ، « بىز ، بىرەرمۇ مەخلۇقنىڭ ئاتا-ئانىسى
ۇجۇدقا كەلگەنلىكىنى پەقەت كۆرمىدۇق» دىيىشىدۇ . بىراق ئىلىم-پەن بىزگە دۇنيادىكى خېلى كۆپ جانلىقلار ۋە
كائناتلارنىڭ ، جىنسىز بىرخىل كۆپىيش شەكلىنى ئېچىپ بەردى ، مەسەلەن : ھەسەل ھەرىسىنىڭ ئەركەكلىرى ،
ئۇرۇقلانمىغان تۇخۇمدىن ۇجۇدقا كىلىدۇ ، ئەركىكنىڭ ئۇرۇقى بىلەن ئۇرۇقلانغان تۇخۇمدىن چىشى جىنسىلىق
خىزمەتكار ھەرىلەر ۇجۇدقا كىلىدۇ ، ئەركەك جىنسىلىق ھەرىلەر بولسا ، ئايال پادىشانىڭ ئۇرۇقلانمىغان
تۇخۇمدىن ۇجۇدقا كىلىدۇ ، بۇ توغۇرلۇق ھەسەل ھەرىستىن باشقىمۇ مىساللار كۆپ ، بەلكى ئىلىم-پەننىڭ
كۆنىسىرى يۈكسىلىشىگە نەگىشىپ ، ئالىملار بەزى جانلىقلارنىڭ تۇخۇمىنى بىرخىل ۋاستە بىلەن
ئاگاھلاندىرۇپ قويسا ، بۇ تۇخۇم ، ئەكەك جىنسىنىڭ ئۇرۇقلاندۇرۇشىغا ، مۇھتاج بولماي يېتىلىۋېرىدىغانلىقىنى
تېپىپ چىقتى ، پروفېسسور [گورنىگىر] بۇ تورغۇلۇق توختۇلۇپ مۇنداق دېدى: « بۇ تېمىدا مۇنداقچە

توخاتالسا ، ئۇمۇرتقىسىزىلار ، قوشماكانلىقلار ۋە سۇتخور قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ ئۇرۇقلانمىغان تۇخۇمىنى ، ئېنېرگىيە ئۆتكۈزۈش ۋە يىڭىلە سانجىشتەك مېخانىكىلىق ئۇسۇل بىلەن ، ياكى خىمىيىلىك ۋاسىتىلەر ، يەنى خىلمۇ-خىل خىمىيىلىك ۋاسىتىلەر بىلەن جانلاردۇرۇش مۇمكىن بولىدۇ ، بەزى جانلىقلارنىڭ تۇخۇمى ئىلغار باسقۇچلارغا قاراپ تەرەققى قىلىدۇ ، بۇ تۈرلەرنىڭ تەبىئى تەرەققى قىلىش تۈرى ھىسابلىنىدۇ .

ئابدۇلمەجىد زىندانى « مانامۇشۇنداق بولغان ئىكەن ، خىرىستىيانلارنىڭ ئىدىيىسىدىن ئۆتمىگەندەك قىيىن مەسىلە نەدە ؟ .. ئۇلار (ئات-ئانىسىز بىر ئورگانىزىمنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس) دەيدۇ ، بۇ مەسىلە بىز يۇقۇردا كۆرسىتىپ ئۆتكەن جىنسىز كۆپىيدىغان ئورگانىزىملارغا قىياس قىلىنسا .. ئۇلارنىڭ ئوقۇل نەزىرىيەلىرى ئەھمىيىتىنى يوقىتىدۇ ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاللاھ پۇلاتتەك پاكىتلارنى كەلتۈرۈپ ، ئۇلار ئىمان كەلتۈردىغان ، ئات-ئانىسىز ۋۇجۇدقا كەلگەن ئادەمنى ئۆلگە قىلىپ كۆرسەتتى ، خىرىستىيانلار ، ئات-ئانىسىز جانلىقنىڭ ۋۇجۇدقا كېلىشى مۇمكىن ئەمەس دەپسەلەر ، ئاللاھ سىلەرگە ، سىلەر بىلىدىغان ۋە ئىمان كەلتۈردىغان ، ئات-ئانىسىز ۋۇجۇدقا كەلگەن ئادەم ئەلەيھىسسالامنى ئۆرنەك قىلىپ كۆرسەتتى ، ئاللاھ قۇرئاندا : **(إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) (آل عمران: 59)** » ھەقىقەتەن ئاللاھ نىڭ نەزىردە ، پەيغەمبەر [ئىسا] نىڭ ، ئاتىسىز يارىتىلغانلىقى ، ئادەم ئاتنىڭ ئات-ئانىسىز يارىتىلغانلىقىغا ئوخشاپ كىتىدۇ ، ئادەم ئاتنى ، ئاللاھ ئۇپراقتىن ياراتتى ، ئاندىن ئۇنىڭغا (ۋۇجۇدقا كەل) دېدى-دە ۋۇجۇدقا كەلدى » (س / ئال ئىمران : 59) دېگەن .

ئاللاھ نىڭ خاھىشى بىلەن قۇرئاندا كەلگەن ھەقىقەتلەرنى ئىسپاتلاشقا ، پاكىتنىڭ ئۈستىگە پاكىتلارنى كەلتۈرۈش ئۈچۈن ، ئىلىم-پەن تەرەققى قىلىپ ، جىنسىز كۆپىيدىغان ئورگانىزىملار بايقالدى ، مانا مۇشۇنداق قىلىپ زامانىنىڭ ئۇتۇشى بىلەن قۇرئان كەرىمنىڭ بۈيۈكلىكى ۋە مۇجىزلىكى نامايەن بولۇشقا باشلىدى ، بۇھەقىقەت نۆۋەتتىكى ئاتاغلىق ئالىملارغا ، كۈنسىرى ئايدىڭلىشىۋاتىدۇ ۋە شۇنداقلا كىلەچەكتىكى ھەقىقەتكە ئىنتىلگۈچى ئالىملارغىمۇ ئايدىڭلاشقۇسى . قۇرئان كەرىم بولسا ، ئالىملار ، ئۇنىڭدىن مەرىپەت ئېلىپ قانمايدىغان ۋە ئىچىدىكى مۇجىزە خارەكتېرلىك ئىلىم-مەرىپەتلەر چەكلىنىپ قالمايدىغان ، ئالۇمشۇمۇل كىتاپتۇر .

ئاللاھ قۇرئاندا : **(وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى**

صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6} » ئىلىم- مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭىزدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاپ ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك ئاللاھ نىڭ توغرا يولغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » - دېگەن . [س / سەبە : 6 - ئا] .

14- قىسىم

(دېڭىز- ئوكيان ۋە قۇرئان كەرىم)

الحمد لله رب العالمين، وأصلى و أسلم على سيدنا ، محمد صلى الله عليه وسلم، وعلى آله
و صحبه أجمعين و بعد...

ئابدۇلمەجد زىنادنى « قۇرئاندىكى ئىلمى مۆجىزىلەر تە- قىيامەتكىچىلىك ، ئۈزلىكسىز يېڭىلىنىپ تۇردىغان
مۆجىزىلەردۇر، بۇ مۆجىزىلەرنى ھەرخىل دەۋرىلەردە ، خىلمۇ-خىل مەدەنىيەت سەۋىيىسىدە ياشىغان كىشىلەر ،
ھىچقاچە كۈچ سەرىپ قىلمايلا چۈشۈنۈپ ئالالايدۇ، تاغلاردا ياشايدىغان بەدۋىلەر قۇرئاندىن قانائەتلىنەرلىك
جاۋاب تاپتالايدۇ ۋە شۇنداقلا ئالى مەكتەپلەردىكى پروفېسسورلارمۇ قانائەتلىنەرلىك جاۋاب تاپالايدۇ.

بۇ كىشى [ئوكيان گېئولوگىسى] ساھەسىدىكى ئاتاغلىق ئالىم ، پروفېسسور [دەرگا بەرساد راۋ] بولدى
ھازىر جىددە شەھىرىدىكى ، پادىشا ئابىلەزىز داشۆسىدە ئوقۇتقۇچۇلۇق قىلىدۇ ، بىز بۇ پروفېسسور بىلەن
ئۇچۇرۇشۇپ ، قۇرئان ۋە ھەدىسلاردىكى ئىلمى مۆجىزىلەرگە ئائىت بىر نەچچە ئايەتلەرنى ، ئۇنىڭغا كۆرسەتتۈق
، ئۇ قۇرئاندىكى ئىلمى مۆجىزىلەرگە ئائىت ئايەتلەرنى ئاڭلاپ ۋە بۇ ھەقتە بەزى كىتاپلارنى ئوقۇپ ، ناھايىتى
ھەيران بولدى ۋە كۆرسىتىلگەن ئايەتلەردىن سۈرە [نۇر]دىكى: (**أَوْ كَظَلَمَاتٍ فِي بَحْرٍ لَّجِيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ
فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظَلَمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدُهُ لَمْ يَكَدْ بِرَأْسِهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ
لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ**) (النور:40)

« ئۇلارنىڭ ياخشى دەپ گۇمان قىلغان قىلمىشلىرى ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى قاراڭغۇلۇقلارغا ئوخشايدۇ،
ئۇ چوڭقۇر دېڭىزنى قاتمۇ-قات دولقۇنلار ۋە دولقۇنلار ئۈستىدىكى بولۇتلار قاپلاپ تۇرىدۇ، مانابۇ قاتمۇ-قات
قاراڭغۇلۇقلاردۇر ، بۇ قاراڭغۇلۇققا گىرىپتار بولغۇچى قولىنى چىقارسا كۆرەلمەيدۇ، اللە نۇر ئاتا قىلمىسا ، كىم
بولسۇن نۇرنى كۆرەلمەيدۇ» (س/ نۇر: 40تا) دېگەن ئايەتنى پروفېسسور ئزاھلاشقا باشلاپ (شۇنداق...
قۇرئان تىلغا ئالغان قاراڭغۇلۇقلارنى ، ئالىملار سۇ ئاستى پاراخۇتلارنى ئىشلىتىپ ، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر يەرلىرىگە
چۈكەلگەندىن كېيىن بايقاپ چىقالدى ، ئىنسانلار ئادەتتە بىرەر سايماننى ۋاستە قىلماي ، 20-30 مېتىردىن
ئارتۇق چۈكەلمەيدۇ ، ئارال رايۇنلاردا مەرۋايىت ئۇچۇن دېڭىزغا چۈكەيدىغانلارمۇ ، مۇشۇ چوڭقۇرلۇقتىن ئارتۇق
چۈكەلمەيدۇ ، ناۋادا ئىنسانلار قاراڭغۇلۇق بار 200 مېتىر چوڭقۇرلۇققا چۈكسە ، ھايات قېلىشى مۇمكىن ئەمەس ،
بۇ ئايەت بولسا ، چوڭقۇر دېڭىزدا بولىدىغان ھامەسىلە ھەققىدە سۆزلىگەن ، شۇڭا اللە قۇرئاندا (چوڭقۇر
دېڭىزدىكى قاراڭغۇلۇققا ئوخشاش) دەپ تەسۋىرلىگەن ، ئاندىن قۇرئان كەرىم قاراڭغۇلۇقلارنى ، قاتمۇ-قات دەپ

تەسۋىرلىگەن ، چوڭقۇر دېڭىزدىكى قاراڭغۇلۇقلار ، ئىككى خىل سەۋەپ تۈپەيلى كەپ چىقىدۇ ، بۇ ئىككى سەۋەپ دېڭىزنىڭ ئوخشاشمىغان قەۋەتلىرىدە ، رەڭلەرنىڭ يوقاش نەتىجىسىدىن كىلىپ چىقىدۇ ، ئەگەر نۇر سۇ ئۈستىگە چۈشسە دەل 7- خىل رەڭگە بۆلىنىدۇ ، (14- رەسىمگە قاراڭ) ، دېڭىزنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىغا چۈشكەن نۇرغا قارايلى ، دېڭىزنىڭ يۇقۇرقى قىسمىدا ، تەخمىنەن دېڭىز يۈزىدىن 10- مېتىرچە ئارلىقتا ، قىزىل رەڭ سۈمۈرۈلۈپلىنىدۇ ، ناۋادا غەۋۋاس 30- مېتىر سۇ ئاستىغا چۈكۈپ ، جىسمى يارلىنىپ قان چىقسا ، چىققان قاننى كۆرمەكچى بولسا ، كۆرەلمەيدۇ ، چۈنكى بۇ جايدا ، قىزىل نۇر بولمايدۇ ، 30- مېتىردىن كېيىن قىزغۇچ سېرىق رەڭ سومرۇپلىنىدۇ ، 50- مېتىر چوڭقۇرلۇقتا سېرىق رەڭ سۈمۈرۈلۈشى باشلىنىدۇ ، 100- مېتىر چوڭقۇرلۇقتا يېشىل رەڭ سۈمۈرۈلۈشىدۇ ، 200- مېتىر چوڭقۇرلۇقتا كۆك رەڭنىڭ سۈمۈرۈلۈشى باشلىنىدۇ ، ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكى قىزغۇچ قاراڭغۇلۇقى 100- مېتىردا چوڭقۇرلۇقتا ، سېرىق رەڭ قاراڭغۇلۇقى 50- مېتىردە ، ئۇنىڭدىن ئىلگىرىكى قىزغۇچ سېرىق رەڭ ، قاراڭغۇلۇقى ۋە قىزىل رەڭ قاراڭغۇلۇقى يۈز بېرىدۇ ، شۇنداق قىلىپ ھەممىسى قاتمۇ-قات قاراڭغۇلۇقنى ھاسىل قىلدۇ ، ئەمما ئىككىنچى سەۋەپ ئاسماندىن كەلگەن نۇرلارنىڭ سۇندۇرلۇش نەتىجىسىدە كەپ چىقىدۇ ، بىز كۆرۈۋاتقان بۇ نۇرلار قوياشتىن كەلگەن بولۇپ ، بەزى قىسمى بۇلۇتلار تەرىپىدىن سۈمۈرۈلۈپلىنسا ، بەزى قىسمى ، بۇلۇت تەرىپىدىن سۇندۇرلۇش بىلەن بۇلۇت ئاستىدا قاراڭغۇلۇق ھاسىل بولىدۇ ، مانابۇ بىرىنچى قاراڭغۇلۇق ، قوياش نۇرى دولقۇنلاپ تۇرغان دېڭىز يۈزىگە چۈشسە دولقۇن يۈزىگە ئەكس نۇر قايتۇرىدۇ ، شۇڭا دېڭىزدا ، دولقۇنلار پەيدا بولسا ، دولقۇن يۈزىنىڭ ئىگىلىشىگە بويىچە چاقناش پەيدا بولىدۇ ، دېمەك دولقۇن نۇرنىڭ ئەكس نۇر قايتۇرۇشىغا سەۋەپ بولىدۇ ، بۇ قاراڭغۇلۇقنىڭ پەيدا بولۇشىغا سەۋەپ بولۇش دېمەكتۇر ، ئاندىن نۇر دېڭىزنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىغا چۈشىدۇ ، بۇ چاغدا بىز دېڭىزنىڭ ئىككى قىسمىغا بۆلۈنگەنلىكىنى كۆرمىز ، دېڭىزنىڭ يۈزى قىسمى ۋە چوڭقۇر قىسمى دېڭىز يۈزى قىسمىدا نۇر ۋە ئىسسىقلىق ئېنىرگىيەسى بولىدۇ ، ئەمما چوڭقۇر قىسمى ھەم قاراڭغۇ ھەم سوغاق بولىدۇ ، بۇ ئىككى خىل دېڭىز تەركىب ۋە خۇسۇسىيەت جەھەتتە بىر-بىرىگە ئوخشاشمايدۇ ، دېڭىزنىڭ يۈزى قىسمى بىلەن چوڭقۇر قىسمىنى دولقۇن ئايرىپ تۇرىدۇ ، مانابۇ قۇرئان تىلغا ئالغان دېڭىز ئاستىدىكى دولقۇن بولۇپ ، 1900- يىلى بايقالغان ، دېڭىزنىڭ يۈزى قىسمى بىلەن چوڭقۇر قىسمىنى ئايرىپ تۇرغۇچى دولقۇننىڭ ئاستىدا ، ناھايىتى چوڭقۇر دېڭىز بولۇپ ، زۇلمەت قاراڭغۇلۇق بۇيەردىن باشلىنىدۇ ، ھەتتا بۇ رايۇندا ياشىغان پېلىقلار كۆزى كۆرمەيدۇ ، بەلكى ئۇلارنىڭ جىسمىدا ، نۇر چىقىرىش مەنبەسى بولۇپ ، بۇ قاتمۇ-قات قاراڭغۇلۇقتا ، نۇر قويۇپ بېرىدۇ ، بۇ قاراڭغۇلۇق ، اللە نىڭ : (**أَوْ كَظَلَمَاتٍ فِي بَحْرِ لَجِيٍّ يَعْشَاهُ مَوْجٌ**) » ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرى قاتمۇ-قات دولقۇنلار قاپلاپ تۇرغان چوڭقۇر دېڭىزدىكى قاراڭغۇلۇقلارغا ئوخشايدۇ » دېگەن ئايىتىدە تىلغا ئېلىنغان ، رەسىمنىڭ تۈۋەن تەرىپىگە نەزەر سالساق ، قاراڭغۇلۇقنى كۆرمىز ، بۇ قاراڭغۇلۇقنىڭ ئۈستىگە قارىساق ، دېڭىزنىڭ يۈزى قىسمى بىلەن چوڭقۇر قىسمىنى

نايرىپ تۇرغان دولقۇننى كۆرمىز، ئايەت بۇنى: "يَعْنَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ" «قاتمۇ-قات دولقۇن دەپ تەسۋىرلىگەن، يەنى بىر قات دولقۇننىڭ ئۈستىدە يەنە بىر قات دولقۇن باردېگەن، بۇ دېڭىز يۈزىدىكى دولقۇننى مەقسەت قىلدۇ، قۇرئان تەسۋىرلىگەن بويىچە دولقۇنلار ئۈستىدە، بۇلۇتلار، ئۇنىڭ ئۈستىدە قاتمۇ-قات قاراڭغۇلۇقلار، اللە بۇ قاراڭغۇلۇقنى: (إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكُنْ يَرَاهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ)(النور: من الآية 40) «بۇ قاراڭغۇلۇققا گىرىپتار بولغۇچى قولىنى چىقارسا كۆرەلمەيدۇ، اللە نۇر ئاتا قىلمىسا، كىم بولسۇن نۇرنى كۆرەلمەيدۇ» دەپ تەسۋىرلىگەن، بۇ رايۇندا قاتتىق قاراڭغۇلۇق بولۇپ، مۇشۇ مۇساپىگىچىلىك چوڭكەن سۇ ئاستى پاراخۇتلىرى ھىچ نەرسىنى كۆرەلمەيدۇ، شۇڭا يولنى كۆرۈش ئۈچۈن يۇرۇتۇش سايمانلىرىنى ئىشلىتىشكە مەجبۇر بولىدۇ، مۇشۇ ئەھۋاللارنى تەسۋىرلىگەن ئايەتلەر پەيغەمبەر(مۇھەممەد) كە نەدىن كەلگەن...!».

مانابۇلار پروفېسسور [دورگارۋا] نىڭ بىزگە سۆزلەپ بەرگىنى، ئاندىن بىز ئۆزئارا، ئۇمۇتەخەسسەس بولغان ئوكيان شۇناسلىققا ئائىت قۇرئان ئايەتلىرىنى بىر قۇر مۇھاكىمە قىلدۇق، ۋە ئۇنىڭدىن «پروفېسسور...! قۇرئان ۋە ھەدىستىكى (ئىلمى ھەققەت) لەردىن ئىبارەت بۇ مەسىلىنى نېمە دەپ چۈشەندۈرسىز...؟ پەيغەمبەر(مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالام 1400 يىل بۇرۇن بو ھەققەتلەرنى قايسى مەنبەگە ئاساسلىنىپ ئوتتۇرغا چىقارغان...؟» دەپ سورىدۇق..

ئۇ جاۋاب بېرىپ «مۇشۇ خىلدىكى ئىلىم-مەرىپەت 1400-يىل ئىلگىرى بار ئىدى دەپ پەرەز قىلىشنىڭ ئۆزى ناھايىتى بىر قېيىن مەسىلە، قۇرئاندىكى بەزى ئايەتلەر ئامباب كۆز قاراشلارنى بايان قىلغان، ئەمما ئوكيان شۇناسلىققا ئائىت مەسىللەرنى بۇ تەرىقىدە تەپسىلى تەسۋىرلەپ بېرىش ناھايىتى قېيىن، شۇڭا بۇ جەزمەن ئىنسانى مەلۇمات ئەمەس، ئۇ زاماندىكى ھەرقانداق بىر شەخس ئوكيان شۇناسلىققا ئائىت بۇ مەسىللەرنى، مۇشۇنداق تەپسىلى ھەم ئىنچىكە تەسۋىرلەپ بېرىشى مۇمكىن ئەمەس، شۇڭا تەبىئەتتىن تاشقىرى بىر كۈچ باردەپ ئۆيلۈدۈم، بۇ مەلۇماتلار جەزمەن تەبىئەتتىن تاشقىرى مەنبەدىن كەلگەن» دېدى.

ئابدۇلمەجد زىندانى شۇنداق..، پروفېسسور [راۋ] دېگەندەك بۇ مەلۇماتلارنىڭ مەنبەسى ئىنسان ياكى تەبىئەتتىن دەرىجىسىدىن يۈكسەك بولغان، بىر تەرەپتىن بولۇشى كېرەك، بۇ مەلۇماتلار تەبىئەتتىن تاشقىرى ۋە شۇ زاماندىكى ئىنسانىيەت سەۋىيىسىدىن نەچچە ھەسسە يۇقىرى تۇرىدۇ، پروفېسسور [راۋ] بۇ مەلۇماتلار تەبىئەت دۇنياسىدىكى بىرەر جانلىقنىڭ مەلۇماتى بولۇشى مۇمكىن ئەمەس دېمەكچى، ھەقىقەتتە شۇنداق، بۇ مەلۇماتلار تەبىئەتنى ۋە بارلىق كائىناتلارنى ۋە ئۇلارنىڭ سىرلىرىنى بىلىدىغان اللە تەرىپىدىندۇر، اللە قۇرئاندا: (قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)(الفرقان: من الآية 6) «ئى مۇھەممەد...! بۇ قۇرئاننى ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى بارلىق سىرلارنى بىلىپ تەرغۇچى اللە نازىل قىلدى دېگەن» [س/پۇرقان: 6-ئ]

دېگەن .

مانا مۇشۇنداق قىلىپ ، بۇ قۇرئاننىڭ يېڭىلىنىپ تۇردىغان مۆجىزە ئىكەنلىكىنى ، ئۇنىڭ ئاللاھنىڭ كالامى ئىكەنلىكىنىڭ پاكىتى ئۇنىڭدىكى (ئىلىم-مەرىپەت) ئىكەنلىكىنى ۋە ئۇنىڭ ئالەم شۇمۇل ھىدايەت خارەكتېرلىك كىتاب ئىكەنلىكىنى بايان قىلىپ ، ھەر ساھەدىكى پەننى خادىملار ۋە ئالىملار بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى گۇۋاھلىق بەردى .

اللّٰهُ قۇرئاندا: **وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6}**» ئىلىم-مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭىزدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك اللّٰھنىڭ توغرا يولىغا يىتەكلەيدىغانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ» - دېگەن . [س / سەبە: 6- ئا] .

15- قىسىم

(دېڭىز ھادىسىلىرى ئىلىم-پەن نەتىجىلىرى بىلەن قۇرئان ئايەتلىرى ئوتتۇرىسىدا)

پروفېسسور [شرويدىر] «شەيخ زىندانى، ئىلىم-پەن ئەمىلىيەتتە، قۇرئان دەپ ئۆتكەننى تەكىتلەيدىغانلىقىنى ۋە نۆۋەتتىكى ئالىملار يېڭىدىن بايقىغان ئىلمى ھەقىقەتلەرنى، قۇرئاننىڭ بىر نەچچە يىل ئىلگىرى دەپ ئۆتكەنلىكىنى» بىزگە كۆرسىتىپ قويدى ..

ئابدۇلمەجد زىندانى : الحمد لله رب العالمين، وأصلى و أصلى و أسلم على سيدنا ، محمد صلى الله عليه وسلم، و على آله و صحبه أجمعين و بعد...

بۇ كىشى غەربى گىرمانىيەدىكى ئوكيان شۇناس ئالىم پروفېسسور [شرويدىر] بولدى.

بىز بۇ پروفېسسور بىلەن ، جىددە شەھىرىدىكى پادىشا ئابدۇلئەزىز ئونئوبىستىنىڭ ئۇرۇنلاشتۇرىشىدا ئوكيان شۇناس ئالىملىرى ئۈچۈن ئېچىلغان كېڭەش يىغىنىدا ئۇچراشقان ئىدۇق، بۇ يىغىندا مەندىن (دېڭىز ھادىسىلىرى ئىلىم-پەن بىلەن قۇرئان ئايەتلىرى ئوتتۇرىسىدا) دېگەن تېمىدا نۇتۇق سۆزلەش تەلەپ قىلىندى .

مەن نۇتۇقى سۆزلەپ بولۇپ ، ئىككىنچى كۈنى پروفېسسور [شرويدىر] ئىلمى باھالغۇچى سۈپىتىدە ئورنىدىن تۇرۇپ «مەن تۇنۇگۈن شەيخ (زىندانى) سۆزلىگەن نۇتۇق توغۇرلۇق ، نازراق سۆز قۇشۇشنى خالايمەن ۋە شۇنداقلا بۇ خىلدىكى نۇتۇقى ، مۇشۇ ئۇچۇرغا ئوخشاش ئىلمى يىغىن قۇرۇلمىسىدا ، قانچىلىك قەدىرلەيدىغانلىقىنى ئېيتىپ قۇيۇشنى خالايمەن ، مەن بىر خىرىستىيان بۇلۇش سۈپىتىم بىلەن قارشىمچە ، ئىنسان پەقەت مۇسۇلمان بولۇشقا مۇھتاج ئەمەس ، ئەڭ مۇھىمى ، ئىلىم-پەننى ھازىرقى ھالىتىدە ئەمەس ، ناھايىتى كەڭ دائىر ئىچىدە كۆرۈپ ، دىن بىلەن سېلىشتۇرۇش ، دىنى قۇرۇلمىدا كۆرۈشتۈر .»

ئابدۇلمەجد زىندانى «ئاندىن پروفېسسور [شرويدىر] دىن بىلەن ئىلىم-پەن ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقىنى بايان قىلىشقا باشلاپ ، دىنلار بىلەن ئىلىم-پەن ئوتتۇرىسىدىكى ئاشۇ بىر قېتىملىق كەسكىن جىدەل-ماجرا توغۇرلۇق سۆزلىدى ، چۈنكى بەزى دۆلەتلەردە ئىلىم-پەن خادىملىرى بىلەن دىنى زاتلار ئوتتۇرىسىدا ئوزئارا كىلىشەلمەسلىك داۋام قىلىپ كەلمەكتە .

بىراق پروفېسسور قۇرئان ئايەتلىرىنى ۋە بۇ كىتاپ 1400 يىل بۇرۇن بايان قىلىپ ئۆتكەن ئىلمى

ھەقىقەتلەرنى ئاڭلاپ ناھايىتى ھەيران بولدى»

پروفېسسور [شرويدىر]: «كۆپىنچى دىنلار ھەققىدە ، رەھبەرلەر ئىلىم-پەن دىنىدىن بەزى نەرسىنى

ئالالايدۇ ، ئىلىم-پەن يۈكسەلسە ، دىن ئارقىغا چىكىنىشى كېرەك ، دەپ ئويلايدىغانلىقىنى ئۇچۇرتمىز ، ئەمما بۇ

يەردە بىزنىڭ مۇھاكىمە قىلىپ ئۆتكەنلىرىمىز پۈتۈنلەي ئەكسىچە ، شەيخ [زىندانى] نى ، ئىلىم-پەن ئەمىلىيەتتە قۇرئان دېگەننى تەكىتلەيدىغانلىقىنى ۋە نۆۋەتتىكى ئالىملار يېڭىدىن بايقىغان ئىلمى ھەقىقەتلەرنى ، قۇرئاننىڭ بىر نەچچە يىل ئىلگىرى دەپ ئۆتكەنلىكىنى بىزگە كۆرسىتىپ قويدى ، مۇشۇنداق بىر ئىلمى كىڭەش يىغىنىغا نىسبەتەن ، مۇشۇلارنىڭ خەلقئارادىكى بارلىق ئالىملارغا ، يەتكۈزۈلۈشى ناھايىتى مۇھىم دەپ قارايمەن ، مەن شۇنىڭغا ئىشىنىمەنكى ، بىز ۋە تەنلىرىمىزگە قايتىقىمىزدا ، ئوكيان شۇناسلىق ئىلمى بىلەن ، دىن ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقە توغۇرلۇق ئەستايىدىل تەپەككۈر قىلىمىز ، بۇ يەردە ، دىن بىر تەرەپتە ، ئىلىم — پەن بىر تەرەپتە دىگەن ئۇقۇم يوق .

ئابدۇلمەجىد زىندانى « نۆۋەتتە ئالىملار بايقاپ چىققان ئىلمى ھەقىقەتلەرنى قۇرئان كەرىمنىڭ 1400 يىل بۇرۇن تىلغا ئېلىپ ئۆتكەنلىكى ناھايەت بولماقتا ، بىزنىڭ بۇ يەردە زىيالىلىرىمىزغا قويدىغان سونالىمىز ، بۇ مەلۇمەتلەر بىلەن پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنى كىم خەۋەرلەندۈرگەن..؟ ، پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا بۇ مەلۇماتلارنى كىم ۋەھى قىلغان..؟ ، مانابۇ ، نۆۋەتتىكى مەيلى ئاستورنوم بولسۇن ، مەيلى ئوكيان شۇناس بولسۇن ، مەيلى بېئولوگ بولسۇن ، ۋە مەيلى قايسى ساھەدىكى مۇتەخەسسس بولسۇن بارلىق ئالىملىرىمىز بولدىغان ، قۇرئان كەرىم ياكى ھەدىس شېرىپ 1400 يىل بۇرۇن ئىشارەت قىلىپ ئۆتكەن قۇرئاندىكى ئىلمى پاكىتتۇر ۋە ئىلمى مۆجىزىدۇر.. پروفېسسور [شىرويدىر] بۇ ھەقتىكى ئىلمى ھەقىقەتلەرنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، بۇ مەسىلە توغۇرلۇق توختۇلۇپ ، تولۇپ تاشقان ئىشەنچى بىلەن مۇنداق دەيدۇ: « بۇ يەردە ، دىن بىر تەرەپتە ، ئىلىم — پەن بىر تەرەپتە دىگەن ئۇقۇم يوق ، ئىجتىمائىي جەمئىيەتتە ئۆزئارا سۆزلەشمەيدىغان كىشىلەر بولمايدۇ.. بەلكى بارچە كىشىلەر بىر يۆلىنىشكە قاراپ ئىلگىرلەيدۇ.. شەيخ [زىندانى] ئىزاھلاپ ئۆتكەندەك ، ئۇلار ئايەتلەرنىڭ مەزمۇنلىرىدا ئوخشاشمىغان تىللاردان ئىلمى تىللاردا ، ئوبيېكتىپ تىللاردا ئوخشاشلا بىر ئوقۇمنى ئىپادىلەيدۇ.. »

ئابدۇلمەجىد زىندانى « پروفېسسور ، پۈتۈن دۇنيا جامائەتچىلىك ئىدىيىسىدە ، بۇلۇپمۇ ئىلمى جەمئىيەتلەردىكى ئىلمىي خادىملار ئىدىيىسىدە ، دىن بىلەن ئىلىم — پەن ئوتتۇرىسىدىكى ، كونكرېت ئالاقە ئېنىق بۇلۇش ۋە ئۇلارنىڭ بۇنى تىل چەكلىمىسىگە ئۇچۇرماستىن چۈشۈنۈپ يېتەلشى ئۈچۈن ، قۇرئاندىكى ، بۇ ئىلمى ھەقىقەتلەرنى بارلىق تىللار بىلەن دۇنياغا تۇنۇشتۇرۇلۇشىنى كەسكىن تەلەپ قىلىۋاتىدۇ ، شۇنداق ئىسلام دىنى يامان غەرەزلىك كىشىلەرنىڭ بۇرمىلاپ ئۆزگەرتىۋېتىشىدىن ساقلىنىپ قالغان بىردىن — بىر دىندۇر ، غەرەزلىك بۇرمىلاشتىن ساقلىنىپ قالغان ئىلىم-پەن بىلەن دىن بىر يەردىن چىقىدۇ .

ئىسلامغا ئوخشاش ، ھەقىقىي توغرا دىن ئىلىم-پەنگە يۈرۈش قىلىشقا سەپەرۋەرلىك قىلىدۇ ، اللە قۇرئاندا : **(قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ) (الزمر: من الآية 9)** « بىلىملىك كىشىلەر بىلەن ، بىلىمسىز كىشىلەر اللە نىڭ نەزىرىدە ھەرگىزمۇ باراۋەر بولالمايدۇ » (س / زۇمەر: 9) دېگەن .

يەنە بىر ئايەتتە: **(فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ)** (محمد: من الآية 19) «بىر ئاللاھ دىن باشقا ئىلاھ يوق دېگەنلىكتىن ئىبارەت بۇ ھەقىقەتنى ، ئىلمى ئاساستا تۇنۇپ يىتىڭلار» (س/ مۇھەممەد: 19 ئا) دېگەن .
 ۋە يەنە بىر ئايەتتە **(فَلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)** (يونس: من الآية 101) « ئاسمانلاردا ۋە زېمىندا ، نېمەلەرنىڭ بارلىقىغا ئىنچىكلەپ ئەستايىدىل نەزەر سېلىڭلار» (س/ يونس: 101 ئا) دېگەن .

يەنە بىر ئايەتتە : **(إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ {3} وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِن دَابَّةٍ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ {4} وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِن رَّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ {5} تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ قُبَايٍ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ {6})** (سورة جاسية، الآية: 3-6)

« ھەقىقەتەن ئاسمانلاردا ۋە زېمىندا ، مۆمىنلەر ئۈچۈن ئاللاھ نىڭ بۈيۈك قۇدۇرتىنى بىلدۈردىغان ، سىلەرنىڭ قۇرۇلمىڭلاردا ۋە بارلىق جانلىقلاردا ، ئاللاھ نىڭ قۇدۇرتىغا ھەقىقى ئىشىنىدىغان كىشىلەر ئۈچۈن تۈرۈۈك پاكىتلار بار ، كېچە-كۈندۈزنىڭ نۆۋەتلىشىپ تۇرىشىدا ، ئاللاھ نىڭ بۇلۇتتىن يامغۇر ياغدۇرۇپ ، ئۈلۈك زېمىننى تىرىلدۈرۈشىدە ۋە شاماللارنىڭ يۇلۇنىشىنى ئۆزگەرتىپ تۇرىشىدا ، ئاقىلانە كىشىلەر ئۈچۈن ئاللاھ نىڭ قۇدۇرتىنى ، بىلدۈردىغان ھەرخىل دەلىللەر باردۇر ، ئىي محمد !.. مانا بۇلار ئاللاھ نىڭ قۇدۇرتىغا ، بىردىن-بىر ، بۈيۈك زات ئىكەنلىكىگىنى دەلىللەيدىغان ئاللاھ نىڭ ئايەتلىرىدۇر ، بىز بۇلارنى ساڭا ھەقىقەت بىلەن ئوقۇپ بىرمىز ، ئاشۇلار ئاسمان-زېمىننىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ غا ۋە ئۇنىڭ كالامىغا ئىشەنمىسە ، ئۇنداقتا قايسى بىر پاكىتقا ئىشىنەر...؟! » (س/ جاسية: 3-6 ئا) دېگەن .

ئىسلام دىنى ، بىزنى ئىلىم-پەنگە يۇرۇش قىلىشقا تەرغىب قىلىش بىلەن بىرگە ، ئەتراپىمىزدىكى ، كائىناتلارغا ، تەپەككۈر نەزىرىمىز بىلەن قاراپ ئىزدىنىشىمىزگە بۇيرىدۇ ، ئىلىم-پەن بۇ ھەق دىن ئالدىدا بېشىنى ئەگمەكتە ، شۇنداق قىلىپ ئاللاھ نىڭ خاھىشى بىلەن ، بىز ئىلىم-پەن جەم بولىدىغان يېڭى ئۆتكۈنچى دەۋر ئالدىدا تۇرۇۋاتىمىز ، ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا ، بۇ ئىلاھى چىن ھەقىقەتنى نۆۋەتتىكى ئىنسانىيەتنىڭ ئورتاق چۈشەنەلمىشى ۋە كىشىلەر ئىدىيىسىدە تېخىمۇ ئايدىڭلىشىشى ئۈچۈن ، بۇرمىلانغان ھەق دىن بىلەن بۇرمىلانغان ئىلىم-پەن ئۆزئارا ياردەملىشىدىغان دەۋردە ياشاۋاتىمىز .

ئاللاھ قۇرئاندا : **(وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ {6})** « ئىلىم-مەرىپەت ئاتا قىلىنغان ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەر ، پەرۋەردىگارىڭدىن ساڭا نازىل قىلىنغان قۇرئاننىڭ بەرھەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى ۋە بارچە ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاشقا لايىق ، ھەممىگە غالىب بۈيۈك ئاللاھ نىڭ توغرا يولىغا يەتكۈزۈۋاتقانلىقىنى تېپىپ چىقىدۇ » — دېگەن . [س/ سەبە: 6 - ئا] .

خاتىمە

ئابدۇلمەجد زىندانى « قۇرئان كەرىم بولسا ، داۋاملىق يېڭىلىنىپ تۇردىغان ، ئىلمىلىكى بىلەن تەقىيامەت قىيىن بولغىچە ، دەۋران سۇرىدىغان قۇلىمىزدىكى نەق پاكىتتۇر ،

1400 يىل بۇرۇن سەھرادىكى بەدۋىلەر قۇرئاننى مۇلاھىزە قىلىپ ، ئۇنىڭدا ئاللاھنىڭ مەۋجۇدلىقىنى ، [مۇھىم] ئەلەيھىسسالامنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى بىلدۈردىغان ، ئىلاھى ئىلىم - مەرىپەتنى تاپتى .

نۆۋەتتىكى ئالىملارمۇ ، قۇرئاندىكى ھەر خىل پەنلەرگە نائىت ئايەتلەرنى تەھلىل قىلىپ ، بۇ قۇرئاننىڭ ھەقىقەتەن ئاللاھنىڭ كالامى ئىكەنلىكىنى ۋە [مۇھىم] ئەلەيھىسسالامنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنى بىلدۈردىغان ، ئىلاھى ئىلىم - مەرىپەتنى پەيدىن-پەي ئۇچراتماقتا ، بىز ئۆتكەنكى قىسىملاردا بىر نەچچە خەلقئارالىق ئالىملارنىڭ بەرگەن گۇۋاھلىقىنى ئاڭلاپ ئوتتۇق ، بەزىسى « قۇرئاندىكى بۇ مەلۇماتلار ، ئىنسانى مەنبەدىن بولۇشى ھەرگىزمۇ مۇمكىن ئەمەس » دەپ گۇۋاھلىق بەرسە ، بەزىسى « بۇ مەلۇماتلار تەبىئەتنىڭ سېرتىدىن كەلگەن » دېدى .

ۋە ئۇلارنىڭ بەزىسى تەمكىنلىك بىلەن « بۇ مەلۇماتلار جەزمەن ئاللاھ تەرىپىدىن كەلگەن » دېگەنلىكىنى جامائەتچىلىك ئالدىدا جاكارلىدى ۋە بەزىسى ئىمانىنى تاكامۇللاشتۇرسا ، يەنە بەزىسى ، ئىسلامغا كىرگەنلىكىنى ئېلان قىلدى .

شۇنداق قۇرئان كەرىم قۇلۇمىزدىكى مەڭگۈلۈك مۇجىزە ، ئاللاھ قۇرئاندا : **(قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ) (الأنعام: من الآية 19)**

« ئى مۇھەممەد ! سېنىڭ پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭدىن ، شەكلىنىگەن كىشىلەرگە ئېيتقىنكى ، مېنىڭ پەيغەمبەرلىكىمنىڭ راستلىقىغا ، گۇۋاھ بولدىغانغا ، قايسى بىرىم ئەڭ چوڭ گۇۋاھ بولالايدۇ ؟ ، ئاللاھ مەن بىلەن سىلەرنىڭ ئاراڭلاردىكى ، مېنىڭ پەيغەمبەرلىكىمگە گۇۋاھ بولدىغان ، ئەڭ بۈيۈك گۇۋاھچىدۇر ، بۇ قۇرئان ماڭا ، سىلەرنى ۋە سىلەردىن كېيىنكى ، قىيامەتكىچە قۇرئان يەتكەن كىشىلەرنى ، ئاگاھلاندۇرۇش ئۈچۈن ، ۋەھى قىلىندى » (س/ئەنتام: 19-ئ). دېگەن .

بۇ قۇرئاننىڭ ھەقىقىي كىمگە ئايدىڭلاشسا ، ئۇ كىشىگە ، بۇ ھەقىقەتە گۇۋاھچى بولۇش ۋە باشقا كىشىلەرگە يەتكۈزۈش ۋاجىپ بولىدۇ .

بۇ گۇۋاھلىقنىڭ خاراكتېرى بولسا ، ئاللاھنىڭ كىتابىدىكى ھەر بىر ئايەت ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىلمى گۇۋاھلىقتۇر ، ھەر بىر ئايەت ئىلاھى ئىلمىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ ، ئالىملار ئوخشاشمىغان ئەسىرلەردە ،

ھەرخىل پەنلەردە يۈكسىلىدۇ ، ھەربىر ئەسىردە ، شۇ ئەسىرنىڭ ئالىملىرى قۇرئاندا ، تىلغا ئېلىنغان ، يېڭى كەشپىياتلارنى بايقاپ چىقىدۇ ، **اللَّهُ لَكِنَ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ** (النساء: من الآية 166) «... الله ساڭا نازىل قىلغان قۇرئان ئارقىلىق ، سېنىڭ بەرھەق پەيغەمبەر ئىكەنلىكىڭگە گۇۋاھلىق بېرىدۇ ، الله بۇ قۇرئاننى ئۆز ئىسمى بىلەن نازىل قىلدى» (س/نسا: 166 تا) دەيدۇ .

قۇرئاننىڭ مۆجىزىلىكى ھەربىر ئەسىردە ياشىغان ، كىشىلەرگە ماس ھالدا يېڭىلىنىپ تۇرىدۇ ، الله قۇرئاندا: **(لِكُلِّ نَبِيٍّ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ) (الأنعام: 67)** « الله تەرىپىدىن ئالدىنقىلا بېرىلگەن ھەر بىر خەۋەرنىڭ مەيدانغا كىلىدىغان ۋاقتى بار ، ئۇزاققا قالماي بىلىپ قالىسىلەر... » (س/ ئەنعام: 67 تا) دېگەن .

تەپسىر شۇناس ئالىم (ئىبنى جەرىس) بۇ ئايەتنى ئىزاھلاپ « الله تەرىپىدىن ئالدىنقىلا بېرىلگەن ھەر بىر خەۋەرنىڭ مەيدانغا كىلىدىغان ۋاقتى بار ، يەنى ھەر بىر خەۋەرنىڭ ئەمەللىشىدىغان مۇئەييەن بىر ۋاقىت بار ، شۇ ۋاقىتى كەلگەندە بۇ خەۋەرنىڭ ھەقىقىي ۋە راستلىقى نامايەن بولىدۇ ، ئۇزاققا قالماي بىلىپ قالىسىلەر... ، يەنى قۇرئاننى ئىنكار قىلغۇچىلار قۇرئاندىكى مەلۇماتلارنىڭ ، ھەم ھەق ھەم توغرا ئىكەنلىكىنى بىلىپ قالىدۇ ، دېگەنلىك بولىدۇ» (تەپسىر تېرى : 327/7) دېگەن .

تەپسىر شۇناس (ئىبنى ئابباس) بۇ ئايەت ئۈستىدە توختۇلۇپ « قۇرئاندىكى ھەربىر مەلۇماتنىڭ ھەقىقىتى ، بىر زامانلاردىن كېيىن بولسىمۇ الله ئۇزاققا قالماي بىلىپ قالىسىلەر» دېگەندەك چۇقۇم مەيدانغا كېلىدۇ» دېگەن .

مانابۇ تەپسىر شۇناسلارنىڭ قۇرئاندا قىلىنغان ۋەدەلەرنى ، چۈشۈشى ، ھەدىس شۇناس (ئىبنى جەرىس) فەتھىلبارى دېگەن كىتابىدا پەيغەمبەر ئەلەھىسسالامنىڭ : **"مَا مِنْ النَّبِيِّاءِ نَبِيٍّ إِلَّا أُعْطِيَ مَا مِثْلُهُ أَمِنْ عَلَيْهِ الْبَشَرُ وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيَتْ وَحِيًّا أَوْحَاهُ اللَّهُ إِلَيَّ فَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرَهُمْ تَابِعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ"** «بارلىق پەيغەمبەرلەر بەزى مۆجىزىلەر بىلەن قوراللاندىرولدى ۋە شۇنىڭغا يارىشا كىشىلەر ئىمان كەلتۈردى ، ئەمما ماڭا بېرىلگىنى بولسا ، الله ماڭا ۋەھى قىلغان ۋەھىدۇر ، قىيامەت كۈنى ، پەيغەمبەرلەر ئىچىدە ئەگەشكۈچىسى ئەڭ كۆپ پەيغەمبەر بۇلشۇمنى ئارزۇ قىلمەن» دېگەن ھەدىسنى ئىزاھلاپ « قۇرئان كەرىمنىڭ ، سىتلىستىكىلىق ئۇسلۇبىنىڭ ئادەتتىن تاشقىرى بولۇشى ۋە كىلەچەكتىن خەۋەر بېرىشى قاتالىقلاردىن ئىبارەت مۆجىزىلىكى تا- قىيامەت كىچىلىك داۋاملىشىدۇ ، ھەر بىر ئەسىردە ، قۇرئاننىڭ ھەقىقىتىنى كۆرسىتىپ بېرىش ئۈچۈن ، قۇرئاندا تىلغا ئېلىنغان مەلۇماتلارنىڭ بىر قىسمى مەيدانغا كېلىش بىلەن جامائەتچىلىكنىڭ ، كىشىلىك ئۇقۇمىنى ئالغا سۈردۈ» دېگەن .

الله قۇرئاندا : **(سُئِرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ) (فصلت: 53)** « قۇرئانغا شەك كەلتۈرگىچىلەرگە ، تاكى قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق

كىتاب ئىكەنلىكى ھەقىقىي ئېنىق بولغىچىلىك ، ئاسمانلار ۋە زېمىن ئەتراپلىرىدىكى ۋە ئۆزلىرىنىڭ قۇرۇلمىلىرىدىكى ، قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنى دەلىللەيدىغان ئالامەتلەرنى كۆرسىتىمىز ، ئۇلارغاسېنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىكىنىڭ پاكىتى بولۇشقا ، پەرۋەدىگارنىڭ ھەممىنى كۆرۈپ تۇردىغانلىقى كۇپايە ئەمەسمۇ...؟» (س/فۇسسەلەت: 53؛ 1) مانابۇ ، قۇرئاندىكى ئۆزلىكىسىز يېڭىلىنىپ تۇرىدىغان ، بۇ مۆجىزىلەر ، قۇرئاننىڭ ، اللە نىڭ كالامى ئىكەنلىكىنىڭ ۋە ئۇنىڭ بەرھەق كىتاب ئىكەنلىكىنىڭ گۇۋاھچىسى سۈپىتىدە ، مىسلىسىز مۆجىزىلىكى بىلەنكىشلەر ئارىسىدا مەڭگۈ دەۋر سۇرىدىغانلىقى ھەققىدە اللە نىڭ ۋەھىسىدۇر .

تەپسىرشۇناسلارمۇ ، بۇ ئايەتنى مۇشۇنداق ئىزاھلىغان ، ئالىم [شەۋكانى] اللە نىڭ : **(سُنُرِيهْمُ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ)** دېگەن ئايەتنى «يەنى پات ئارىدا ، قۇرئان كەرىمنىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىكىنىڭ پاكىتى ۋە ئۇنىڭ اللە نىڭ كالامى ئىكەنلىكىنىڭ ئالامىتى ئۇلارغا ، ئۇيۇقتا ۋە ئۆز جىسمىلىرىدا كۆرسىتىپ قويىمىز ، دېگەنلىك بولىدۇ» (فەتھىلقەدەر : 523 / 4) دەپ ئىزاھلىغان .

تەپسىرشۇناس [ئىبن كەسىر] اللە نىڭ **(سُنُرِيهْمُ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ)** دېگەن ئايەتنى ئىزاھلاپ «قۇرئاننىڭ اللە تەرىپىدىن (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامغا نازىل بولغان ھەق كىتاب ئىكەنلىكىگە ، ئۇيۇقتىكى ئادەتتىن تاشقىرى پاكىتلىرىمىزنى پات يېقىندا كۆرسىتىمىز دېگەنلىك بولىدۇ» (ئىبنى كەسىر: 157/4) دېگەن .

تەپسىرشۇناس [زۇمەخشەرى] بۇ ئايەتنى ئىزاھلاپ «ئۇيۇقلاردا ۋە ئىنسان قۇرۇلمىلىرىدا ، اللە نىڭ قۇدرىتىنى نامايەن قىلىشتەك اللە نىڭ بۇ ۋەدىسىنى ، ئىنسانلار پات ئارىدا كۆرۈپ ، قۇرئاننىڭ ھەممى بىلگۈچى ۋە ھەممىنى كۆرۈپ تۇرغۇچى اللە تەرىپىدىن نازىل بولغانلىقىنى تۇنۇپ يىتىدۇ ، دېگەنلىك بولىدۇ» (كەششاپ: 396/3) دېگەن .

ئاتاغلىق ئالىم ، ئىسلام ئىسلاھاتچىسى [ئىبن تەيمىيە] اللە نىڭ «قۇرئانغا شەك كەلتۈرگىچىلەرگە ، تا – قۇرئاننىڭ بەرھەق ، اللە نىڭ كىتابى ئىكەنلىكى ئېنىق بولغىچىلىك ، ئاسمانلاردىكى ، زېمىندىكى ۋە ئۇلارنىڭ قۇرۇلمىلىرىدىكى اللە نىڭ قۇدرىتىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان ئالامەتلەرنى كۆرسىتىمىز» دېگەن ، ئايىتى ئۈستىدە توختۇلۇپ «ئىنسانلار ، پەيغەمبەرلەر يەتكۈزگەن اللە تەرىپىدىن قىلىنغان ۋەھىنىڭ ، بەرھەق ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان ئۇيۇقلاردىكى ۋە ئۆز قۇرۇلمىلىرىدىكى ، ئالامەتلەرنى كۆرىدۇ دېگەنلىك بولىدۇ» (فەتوا: 189 / 14) دەپ ئىزاھلىغان .

ھەر دەۋرىلەردە نامايەن بولۇۋاتقان ، قۇرئاندىكى ئىلمى مۆجىزىلەر بولسا ، اللە نىڭ ئىنسانلارغا قىلغان ۋەھىسىدۇر ، بۇرۇنقى ئالىملار ۋە تەپسىرشۇناسلارمۇ مۇشۇنداق چۈشەنگەن ، مۇسۇلمانلار ، قۇرئاننىڭ مۆجىزىلىكى ئەۋلادتىن – ئەۋلادقىچە تا قىيامەتكىچىلىك يېڭىلىنىپ تۇرىدىغانلىقىغا جەزمەن ئېشىنىپ كەلمەكتە ..

نۆۋەتتە نامايەن بولۇۋاتقان قۇرئاندىكى ئىلمى مۆجىزىلەر ، مۇسۇلمانلار بىلمىگەن ياكى قەدىمقى تەپسىرىشۇناسلار كۆتمىگەن تاسادىپى ئىش ئەمەس ، بەلكى بۇ ، قۇرئان ۋەدە قىلغان ۋە پەيغەمبەرلەر ۋەدە قىلغان ، تەپسىرىشۇناسلار چۈشۈنۈپ يەتكەن مەسىلەدۇر ، مانا ئەمدى اللە نىڭ «قۇرئانغا شەك كەلتۈرگىچىلەرگە ، تاكى قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىگى ھەقىقى ئېنىق بولغىچىلىك ، ئاسمانلار ۋە زېمىن ئەتراپلىرىدىكى ۋە ئۆزلىرىنىڭ قۇرۇلمىلىرىدىكى ، قۇرئاننىڭ مۇتلەق ھەق كىتاب ئىكەنلىگى دەلىللەيدىغان ئاللامەتلەرنى كۆرسىتىمىز ، ئۇلارغاسېنىڭ راست پەيغەمبەر ئىكەنلىگىنىڭ پاكىتى بولۇشقا ، پەرۋەدىگارنىڭ ھەممىنى كۆرۈپ تۇردىغانلىقى كۇپايە ئەمەسمۇ...!؟» (س/فۇسسەلەت:53تا) دېگەن ۋەدىسى رىئاللىققا ئايلاندى ، قۇرئان كەرىمنىڭ كائىناتلارغا ئائىت مەلۇماتلار بىلەن خەۋەر قىلىشى ئۈچ تەرەپلىمنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ:

1-: قۇرئان كەرىم ، كائىناتلارنىڭ دەسلەپتە ۋۇجۇدقا كەلگەندە نېمە ئىش يۈز بەرگەنلىكى بىلەن خەۋەر قىلىدۇ .

2-: قۇرئان كەرىم نۆۋەتتىكى ئالەمنىڭ كوسموگراپىلىك سىرلىرى ۋە جانلىقلارنىڭ ھاياتلىق سىرلىرى بىلەن خەۋەر بېرىدۇ .

3-: قۇرئان كەرىم ئىنسانىيەتنىڭ كەلگۈسى توغۇرلۇق خەۋەر بېرىدۇ ، چۈنكى اللە نىڭ نەزىردە ئۆتمۈش ، ھازىر ۋە كەلگۈسى ئوخشاش ، بۈيۈك اللە ئۆتمۈش ، ھازىر ۋە كەلگۈسىنى تۇلۇق بىلىپ تۇرىدۇ ، اللە نىڭ ئىلمى ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغاندۇر ، ئەجدادلىرىمىز ئاڭلىغان بىراق كۆرمىگەن بەزى ھەقىقەتلەرنى ، نۆۋەتتە بىز كۆرمىز بىلەن كۆرۈۋاتىمىز ، ئەجدادلىرىمىز قۇرئاندىكى: (مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ) (الرحمن:19) «ئىككى دېڭىز بىر-بىرى بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ ئۆزئارا ئارىلىشىپ كىتىدۇ ، بۇمەزكۇر ئىككى دېڭىز ئوتتۇرسىدا ئۇساق بولۇپ بىرى يەنە بىرگە تاجاۋۇز قىلمايدۇ» دېگەن ئايەتتىكى ئىككى دېڭىز ئوتتۇرسىدىكى تۇساقنى [فرونست]نى ئاڭلىغان ۋە بۇ تۇساقنىڭ بارلىغىنى بىلەتتىيۇ ، بىراق كۆرەلمەيتتى ، تۆرەلمە ھەرخىل باسقۇچلارنى بېسىپ ئۆتسەنلىقىنى بىلەتتى بىراق كۆرەلمەيتتى ، جوڭقۇر دېڭىزلاردا ، قاتمۇ-قات قاراڭغۇلۇقلارنىڭ بارلىغىنى بىلەتتى بىراق كۆرەلمەيتتى ، قۇرئان ئالدىنلا خەۋەر قىلغان ، نۆۋەتتىكى ئىلىم-پەن تېپىپ چىققان ھەقىقەتلەرنىڭ كۆپىنچىسىنى ، ئاڭلايتىيۇ بىراق كۆرەلمەيتتى ، ئۇلار كۆرەلمىگەن بىراق ئاڭلىغان ئاشۇ ھەقىقەتلەرنى ئەمدى ھازىر بىز كۆرەلەيدىغان بولدۇق .

مانا مۇشۇلاردىن خەۋەر بەرگەن كىتابنىڭ ئۆزى ، بىزگە كىلەچەكتىن خەۋەر بېرىپ تاكى ، جەننەت ئەھلى جەننەتكە كىرگىچىلىك ، دوزاخ ئەھلى دوزاخقا كىرگىچىلىك بولىدىغان ئەھۋاللار بىلەن خەۋەر بېرىدۇ ،

بۈيۈك اللە دەسلەپكى ئىنساننىڭ قانداق يارىتىلغانلىقى ھەققىدە خەۋەر بېرىپ : (وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سَلَالَةٍ مِّنْ طِينٍ (مؤمنون: الآية 12) «بىز ئىنساننى ھەقىقەتەن ، لاينىڭ جەۋھىرىدىن ياراتتۇق» يەنى ئادەم ئەلەيھىسسالام دېمەكچى : (ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ { مؤمنون: الآية 13} «ئاندىن ئۇنى بىر پۇختا

قارار گاه بولغان ، بەچچىداغا جايلاشقان مەنى قىلدۇق » مانابۇ نۆۋەتتە كۆز ئالدىمىزدا بولۇۋاتقىنى: " **ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ { مؤمنون 14 }**

« ئاندىن مەنى ، زۇلۇكسىمان بالياتقۇغا ئېسىلىپ تۇرىدىغان ئۇيۇلما قانغا تەرەققى قىلدۇردۇق ، ئاندىن ئۇنى چايىنىۋېتىلگەندەك پارچە گۆشكە تەرەققى قىلدۇردۇق ، ئاندىن ئۇنى سۈڭەككە تەرەققى قىلدۇردۇق ، ئاندىن ئەت قۇندۇردۇق ، ئاندىن ئۇنى ئۆزگىچە بىر مەخلۇققا ئايلاندۇردۇق ، ئەڭ ماھىر ياراتقۇچى ئالەم بۇيۇكتۇر » (س/ مۆمىنۇن: 12-14 تا) .

مانابۇ قۇرئانى خەۋەر ، نۆۋەتتە بولۇۋاتىدۇ ۋە بىز كۆرىۋاتىمىز ، بىراق بۇلارنىڭ ھەممىسى ، بالياتقۇدا نېمە بولۇۋاتقانلىقى ، ئەجدادلىرىمىزغا نىسبەتەن غەيبىي ئىشلار ئىدى ، بىز بۇنى ھازىر كۆزىمىز بىلەن كۆرەلەيمىز ، قۇرئان نامىزنىڭ قوسۇقىدىكى ئۆتۈشمىزىدىن خەۋەر بېرىپلا توختاپ قالغىنى يوق .

بەلكى بىزنىڭ كەلگۈسىمىزدىن خەۋەر بېرىپ: **(ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ { 15 } ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ**

تُنْبَعَثُونَ { 16 }) (سورە مۆمىن) « ئاندىن سىلەر چوقۇم ئۆلۈسىلەر ، ئاندىن سىلەر جەزمەن قىيامەت كۈنى قەبرەڭلاردىن تۇرغۇزۇلسىلەر » (س/ مۆمىنۇن: 15-16 تا) دەيدۇ .

ئەجدادلىرىمىزنىڭ زانانىسىدا بار بولغان ، بىراق ئۇلار كۆرۈشكە قادىر بولالمىغان ، تۈرەلىنىڭ باسقۇچلىرىنى ۋەبۇ باسقۇچلارنىڭ قانداق تاماملانغانلىقىنى بىز كۆرۈشكە قادىر بولالمىغاندەك ، ھاياتلىق قىسىمىمىزنىڭ كەلگۈسى باسقۇچلىرىنىمۇ جەزمەن كۆرمىز ، تۈرەلىنىڭ زۇلۇكسىمان ، چايىنىۋېتىلگەندەك ۋە سۈڭەككە ئەت قۇنۇش قاتارلىق باسقۇچلىرىنى ئېنىق كۆرگىنىمىزدەك ، جەننەتنىمۇ ، دوزاخنىمۇ ۋە قىيامەتنىمۇ ئېنىق كۆرمىز ئاشۇلارنى ئويىچۇق كۆرگىنىمىزدەك كۆرمىز ، ئالەم قۇرئاندا: **(وَلَفْخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأُجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ { 51 } قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ { 52 } إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ { 53 } فَالْيَوْمَ لَا تَنْظِلُمْ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ { 54 } إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهِونَ { 55 } هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأُرَائِكِ مُتَكُونُونَ { 56 } لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ { 57 })** (سورە ياسىن الآيە، 51-57)

« سۇر چىلىنغان ھامان ، ئۇلار ئالاقىدە بولۇشقان ھالدا ، قەبرىلىرىدىن چىقىشىپ پەرۋەردىگارى تەرەپكە تىز-تىز مېڭىشىدۇ ، ئۇلار " ۋاي ئىست ! بىزنى ئۇخلاۋاتقان قەبرىمىزدىن كىم ئويغاتتى ؟ دىيىشىدۇ . مۆمىنلەر ئۇلارغا جاۋابەن " مانابۇ مېرىبان ئالەم ۋەدە قىلغان ، پەيغەمبەرلەر ، بۇنى يەتكۈزۈشتە راستچىل بولغان كۈندۈر دەيدۇ . پەقەت بىر ئاۋاز بىلەنلا ھەممەيلەن ھۇزۇرىمىزغا ھازىر بولىدۇ ، ئۇ كۈندە ھېچبىر كىشى زۇلۇم قىلىنمايدۇ ، سىلەرگە پەقەت قىلمىشىڭلارغا يارىشا جازا بېرىلىدۇ ، ئۇ كۈندە جەننەت ئەھلىلىرى ھەقىقەتەن نازۇ-نېمەت ئىچىدەدۇر ، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭ جۇپىتىللىرى جەننەتلەرنىڭ سايىلىرى ئاستىدا تەختلەرگە يۆلەنگەن ھالدا

ئۇلۇرۇشۇدۇ، ئۇلار ئۈچۈن جەننەت تۈرلۈك مېۋىلەر ۋە ئۇلارنىڭ كۆڭلى تارتقان نەر سىلەرنىڭ ھەممىسى بار»
(س/ياسىن: 51-57 نا). دېگەن .

ئاشۇ نېمەتلەردىن سېرىت ئۇلارغا سالام قىلىندۇ ، بۇ سالامنىڭ كىمىدىن قىلىندىغانلىقىنى بىلەمسىلەر ؟ الله قۇرئاندا : **(سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ) (يَس:58)** «مېرىبان پەرۋەردىگارى بولغان الله دىن ، ئۇلار سالام دىيىلىدۇ» مانابۇ جەننەت ئەھلىلىرىنىڭ ئەھۋالى ، ئۇلار ئۆز ئارا ئۇچراشقاندا ، دۇنيادىكى ئىشلارنى ئەسلىشىپ: **(أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ {58} إِنْهَا مَوْتُنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَدِّيْنَ {59} إِنَّ هَذَا لَهَوَ الْقَوْمِ الْعَظِيمِ {60} لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ {61}** «دۇنيادا ئۆلگۈنىمىزدىن باشقا ئۆلەمدۇق.. ؟ نازايقا دۇچار بولمامدۇق پد.. ؟ ئەھلى جەننەت ئېرىشكەن نېمەت ھەقىقەتەن زور نېمەتتۇر ، كۆرەش قىلغۇچىلار ، مۇشۇنداق زور بەختكە ئېرىشىش ئۈچۈن كۆرەش قىلسۇن...» دىيىشىدۇ .

الله نىڭ قۇرئاندا : **(إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا {31} حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا {32} وَكَوَاعِبَ أَثْرَابًا {33} وَكَأْسًا دِهَاقًا {34} لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا {35} جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا {36} رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَّا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا {37}** (سورە النىم)، «تەقۋادارلار ھەقىقەتەن زور نېمەتكە ئېرىشىدۇ، ئۇ نېمەن باغۇ-بۇستانلار ، تاتلىق ئۈزۈم ، تەكشۈش ھور-پەرىلەردۇر ، ۋە شارابىلار بىلەن تولدۇرۇلغان ، جامىلاردۇر ، ئۇلار جەننەت يالغان ۋە بەھۇد سۆزلەرنى ئاڭلىمايدۇ ، ئەنە شۇلار پەرۋەردىگارىڭنىڭ بەرگەن مۇكاپاتى ، يىتەرلىك ئاتاسىدۇر ، ئۇ زات ئاسمانلار ، زېمىننىڭ ۋە ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى شەيئىلەرنىڭ پەرۋەردىگارىدۇر ، ناھايىتى شەپقەتلىكتۇر ، قىيامەت كۈنىدە ، ئۇ كۈننىڭ ھەيئەتلىگىدىن ، ھىچكىم الله غا سۆز قىلىشقا قادىر بولالمايدۇ» دېگىنىگە ئوخشاش ، جەننەت ئەھلى جەننەتكە كېرىپ ئاشۇ نېمەتلەرنى كۆرىدۇ»
(س/نەبە: 37-31 نا) .

قۇرئان خەۋەر قىلغان ئاشۇ ھەقىقەتلەرنى پات ئارىدا كۆرىمىز ، چۈنكى بۇ خەۋەرلەرنى بىزگە يەتكۈزگەن كىتاب بولسا ، نۆۋەتتىكى ئالىملار بېشىنى ئەككەن مۆجىزىلەر بىلەن خەۋەر قىلغان كىتابنىڭ ئۆزى شۇدۇر ، قۇرئان كەرىم بولسا ، زاماننىڭ ئۇساقلىرىنى ئاتلاپ ئىنسانلارغا ، ئۇلارنىڭ كىلەچىكىنى ئېنىق ئېچىپ بېرىدۇ ، قۇرئاننىڭ كائىنات ۋە بىز توغۇرلۇق قىلغان خەۋەرلىرىنى راست كۆرگىنىمىزدەك ، كىلەچىكىمىز توغۇرلۇق قىلغان خەۋەرلەرنىمۇ جەزمەن كۆرىمىز . الله ، جەننەت ئەھلى ھەققىدە : **(إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ. آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ) (الورىات: 16)** « تەقۋادارلار جەننەتلەردە ۋە ئېقىپ تۇرغان بۇلاقلار ئارىسىدا بولىدۇ ، ئۇلار پەرۋەردىگارى ئاتاقلىغان مۇكاپاتلارنى ئالىدۇ ، ئۇلار دۇنيادىكى چاغلىرىدا ، ياخشى ئىش قىلغۇچىلار» (س/ زارىيات: 15-16 نا) دەيدۇ ۋە يەنە بىر ئايەتتە : **(هَذَا مَا نُوْعِدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ {32} مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ {33} ادْخُلُواْ مآبِسَلامِ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ {34} لَهُمْ مَا يَشَاؤُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ {35}** (القاف ، الآية 31-35)

« جەننەت تەقۋادارلارغا يېقىنلاشتۇرۇلدى، مانابۇ ، سىلەرگە ۋەدە قىلغان نېمەتلەر ، اللە نىڭ تائىتىگە قايتقۇچى ، كۆرسەتمىلىرىگە رىئايە قىلغۇچى ، بەندىلەر ئۈچۈندۇر ، كىمكى ، اللە دىن باشقا ھېچ بىر كىشى كۆرمەيدىغان مەخپى ئىشلاردىمۇ ، مېھرىبان اللە دىن قۇرقىسا ، ۋە تەۋبە قىلغۇچى قەلب بىلەن كەلسە ، ئۇلارغا ، جەننەتكە نامانلىق بىلەن كىرىڭلار ، بۇ مەڭگۈ ياشاش كۈندۇر ، دىيىلىدۇ ، جەننەتتە ئۇلار خالىغان ھەممە نېمەتلەر بار ، ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە ، بىزنىڭ ئۇلارغا ئالاھىدە مۇكاپاتىمىز مۇ بار » (س/ قاف: 31-35 نا) دەيدۇ .

شۇنداق ... اللە بىلەن قەسەمكى ، ئەسىرلەر بۇيى قۇرئاننىڭ مۇجىزىسىنى كۆرۈپ كىلۋاتقىنىمىزدەك ، بۇ نايەتتە دىيىلگەننىمۇ جەزمەن كۆرمىز . دوزاخ ئەھلىمۇ دوزاخنى جەزمەن كۆرىدۇ ، اللە قۇرئاندا : **(وَلَوْ تَرَى إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ) (السجدة: 12)**» ئەگەر سەن گۇناھكارلارنىڭ پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ، باشلىرىنى ساڭگىلىتىشىپ تۇرغانلىقىنى كۆرىدىغان بولساڭ ، ئەلۋەتتە ھەيىبەتلىك ، قۇرقۇنۇشلۇق بىر كۆرىنىشنى كۆرگەن بۇلاتتىڭ ، ئۇلار (پەرۋەردىگارىمىز ! مانا ئەمدى بىز قۇرئان خەۋەر قىلغان ئىشلارنىڭ ھەقىقىتىنى كۆردۇق ، ئاڭلىدۇق ، بىزنى دۇنياغا قايتۇرساڭ ، قۇرئان كۆرسەتمىلىرى بۇچە ياخشى ئەمەللەرنى قىلساق ، بىز ھازىر قۇرئان قىلغان خەۋەرلەرگە ، جەزمەن ئىشەنگۈچىلەرمىز دىيىشىدۇ) » (س/سەجەدە: 12-نا) دېگەن .

ئۇلار ئەمدىلىكتە ، قىلمىشلىرىنى بۇيۇنلىرىغا ئېلىشىپ ، بىزنى دۇنياغا قايتۇرساڭ ، پەرۋەردىگارىمىز... ! بىز جەزمەن ئىشەندۇق ، بىزنىڭ ياخشى ئىشلارنى قىلغانلىقىمىزنى كۆرسەن ، دىيىشىدۇ ، پايدىسى يوق ، ئۇلارنىڭ پۇشايمان قىلغانلىقىنىڭ پايدىسى يوق ، اللە بۇلار ھەققىدە يەنە بىر نايەتتە مۇنداق دەيدۇ: **(وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ) (الملك: 10)** » ئۇلار: - ناۋادا بىز قۇرئاندىكى خەۋەرلەرنى ئەستايىدىل ئاڭلىغان بولساق ، ياكى ياخشى تەپەككۈر قىلغان بولساق ، دوزاخ ئەھلى قاتارىدا بولماس ئىدۇق - دىيىشىدۇ » (س/مۇلك: 9-ئا) ۋاي ئىست ! قۇرئانغا قۇلاق سالغان بولساق ، ۋە ئۇنىڭدىكى مەلۇماتلارنى ئىنچىكرەك مۇلاھىزە قىلىپ باققان بولساق... ، ئەقىللىرىمىزدىن ، قۇلاقلىرىمىزدىن پايدىلانغان بولساق... ، دەپ ھەسرەت چىكىشىدۇ : **(وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ. فَاَعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ) (الملك: 11)** » ئۇلار: - ناۋادا بىز قۇرئاندىكى خەۋەرلەرنى ئەستايىدىل ئاڭلىغان بولساق ، ياكى ياخشى تەپەككۈر قىلغان بولساق ، دوزاخ ئەھلى قاتارىدا بولماس ئىدۇق دىيىشىپ ، گۇناھلىرىنى ئىتراپ قىلىشىدۇ ، دوزاخ ئەھلى اللە نىڭ رەھمىتىدىن يىراق بولسۇن... » (س/مۇلك: 10-11 ئا).

يەنە بىر نايەتتە: **(إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا كَلَّمًا تَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا) (النساء: 56)** » بىزنىڭ نايەتلىرىمىزنى ئىنكار قىلغانلارنى جەزمەن دوزاخقا كىرگۈزۈمىز ، قاچانلىكى ئۇلارنىڭ تېرىللىرى كۆيۈپ پىشىپ قالسا ، ئازابى

تېتىشىش ئۈچۈن ئورنىغا باشقا تېرە يەڭگۈشلەيمىز» (س/ نسا: 56 تا). دېگەن.

ئۇلار نازاپتىن قۇتلالامدۇ...؟ ھەقىقەتەن قۇرئاندا: **(وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فِيمَوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ) (فاطر: 36)** « كاپىرلار دوزاخ نازابىغا دۇچار بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۆلۈپ ئارام تېپىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ، جانلىرى ئېلىنمايدۇ، ئۇلاردىن نازاپمۇ يىنىكىلىمەيدۇ، كۇرىدا ھەددىدىن ئاشقان ھەر ئىنساننى ئەنە شۇنداق جازالايمىز» (س/ فاتىر: 36 تا). دېگەن .

مانا بۇ چاغدا ، جەننەت ئەھلى بىلەن دوزاخ ئەھلى بىر-بىرىنى توۋلىشىدۇ، بۇ ھەقتە ئاللاھ قۇرئاندا: **(وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا..)** **(الأعراف: 44)** « جەننەت ئەھلى ، دوزاخ ئەھلىگە (بىز پەرۋەردىگار بىمىز، بىزگە ۋەدە قىلغان ئىشلارنى ھەق تاپتۇق ، سىلەرمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەدە قىلغان ئىشلارنى ھەق تاپتىڭلارمۇ؟) دەپ توۋلايدۇ» (س/ ئەئراف: 44- تا) دېگەن.

جەننەت ئەھلى ، ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئاللاھ قۇرئاندا خەۋەر قىلغان جەننەتنىڭ سۈپەتلىرىنى ۋە ئۇنىڭدىكى نېمەتلەرنى ، ھەقىقەتەن كۆزىمىز بىلەن كۆردۈك ، راستتىنلا كۆردۈك ، دوزاخ ئەھلى .. بىلەرمۇ پەرۋەردىگارنىڭ ۋەدە قىلغان دوزاخنى ھەقىقەتەن كۆردىڭلارمۇ؟، قۇرئان خەۋەر قىلغان خەۋەرنىڭ راستلىقىنى بىلىدىڭلارمۇ؟ دەيدۇ، ئۇلار جاۋاب بېرىپ شۇنداق... دەيدۇ، بۇ ھەقتە ئاللاھ قۇرئاندا: **(قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ)، (الأعراف: 44)** « ئۇلار- شۇنداق.. ، قۇرئان خەۋەر قىلغان خەۋەرنىڭ راستلىقىنى بىلىدۇ- دەيدۇ، شۇ ئەسنادا بىر جاكاجى (زالملارغا ئاللاھنىڭ لەنتى بولسۇن) دەپ جاكارلايدۇ» (س/ ئەئراف: 44 تا). دېگەن .

شۇنداق بۇ كۈندە مۇمىنلەر ئۆزلىرىدىن مەمنۇن بولۇشۇپ ئاللاھنى بارلىق ياخشى سۈپەت بىلەن ماختىشىدۇ، بۇ ھەقتە ئاللاھ قۇرئاندا: **(وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا وَعَدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَّبِعُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ) (الزمر: 74)** « ئۇلار جەننەتكە كىرىپ ئۇرۇنلۇشۇپ - بارلىق ياخشى سۈپەت بىلەن ماختاش ئاللاھغا خاستۇر ، ئۇ بىزگە قىلغان ۋەدىسىنى ئىشقا ئاشۇردى ، جەننەتتىن ئىبارەت بۇ زېمىنغا بىزنى ۋارىس قىلدى ، ياخشى ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ مۇكاپاتى نېمە دېگەن كاتتا .. دەيدۇ» (س/ زۇمەر: 74 تا). دېگەن .

ياخشى ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ مۇكاپاتى نېمە دېگەن كاتتا .. ، ئۇخلىغانلارنىڭ ، ھۇرۇنلارنىڭ ، بىكىنىمچىلەرنىڭ ئەمەس ، قۇرئان كۆرسەتمىلىرى بويىچە ئەمەل قىلغانلارنىڭ ، مۇكاپاتى نېمە دېگەن كاتتا .. ، قېنى قۇرئان ئەتراپىغا جەم بولۇڭلار ..، بىز بۇ كىتابنى بىرگە ئوقۇپ ، بىرگە تەپەككۈر قىلىپ ، ئۇنىڭ مەزمۇنلىرىنى ياخشى ئۆزلەشتۈرەيلى ، قېنى قۇرئان ئەتراپىغا جەم بولۇڭلار ..، جەننەتكە كىرىپ ، غەلبە

قلغۇچىلاردىن بولشسىمىز ئۈچۈن ، بىز بۇ كىتابتىكى ، ئىلاھى كۆرسەتمىلەر بۇيىچە ئەمەل قىلايلى ۋە بۇ ئىلاھى كۆرسەتمىلەرنى كىشىلىك ھاياتىمىزغا تەتبىق قىلايلى . . . . .

قولۇمىزدىكى بۇ قۇرئان بولسا، ئۆزىدىكى پۇلاتتەك ئىلمى پاكىتلىرى بىلەن ، ئۆزىگە قارىتىلغان بارلىق شەك-گۇمان ۋە بارلىق بەتنامىلارنى بىتچىت قىلىپ تاشلايدۇ، **اللّٰهُ بۇ ھەقتە: (لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ) (الحديد: 25)** « كىشىلەرنىڭ ئىنكار قىلماسلىقى ئۈچۈن بارلىق پەيغەمبەرلىرىمىزنى ، ئىلمى پاكىت ۋە مۇجىزىلەرىمىزنى ئەۋەتتۇق » (س/ ھەدىد: 25ئ.ا) دېگەن .

بارلىق ئىنسانىيەتكە پاكىت بولسۇن ئۈچۈن اللّٰهُ پەيغەمبەر (مۇھەممەد) ئەلەيھىسسالامنى ، مۇشۇ قۇرئان بىلەن قۇرئانلاندىرۇپ ئەۋەتكەن، اللّٰهُ بۇ ھەقتە: **(رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةً بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا) (النساء: 165)**

« ئەۋەتىلگەن پەيغەمبەرلەردىن كېيىن ، اللّٰهُ نىڭ ئالدىدا ، پەيغەمبەر ئەۋەتىلگەن بولسا ، ئەلۋەتتە ئېيمان ئېيتاتتىم ۋە ئىتائەت قىلاتتىم دىگۈچىلەرگە ، باھانە بولۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن ، تەقۋادارلارغا جەننەت بىلەن ، خۇش خەۋەر بەرگۈچى ، ناسىلىق قلغۇچىلارنى ، دوزاختىن ئاگاھلاندىرغۇچى ، پەيغەمبەرلەرنى ئەۋەتتۇق » (س/ نسا: 56ئ.ا) دېگەن .

الحمد لله رب العالمين ، والصلوة و السلام على سيدنا محمد و على آله و صحبه أجمعين .